DRŽAVNO TOZELSTVO v L
Došlo 28. II. 1933
kraj

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 50
Ljubljana, torek 28. februarja 1933
Cena Din 2.—

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Sodba slovanskega Sokolstva

V nedeljo se je sestalo v Ljubljani vodstvo Slovanske sokolske zveze. Na drugem mestu poročamo o poteku te važne seje, za našo javnost momentano najinteresantnejši odlomek pa smo zabeležili že v svoji ponedeljski izdaji, ko smo objavili izjavo Slovanske sokolske zveze o protisokolskem pastirskem listu naših škofov. Ta škofovska poslanica je z resolucijo vrhovne reprezentance slovanskega Sokolstva doživela novo obsodbo, ki je tem bolj značilna in učinkovita, ker nosi na prvem mestu podpis staroste poljskega Sokolstva, grofa Zamojskega. S tem je ne le sijajno manifestirana solidarnost vsega slovanskega Sokolstva, marveč izpodbito je tlo tudi trditvi pastirskega lista, da je jugoslovenski ali češkoslovaški Sokol nekaj drugega kakor poljski Sokol.

Znano je, na kako velik odpor je naletela protisokolska poslanica v vsej jugoslovenski javnosti. Znano je tudi, da je bilo več sto duhovnikov, ki pastirskega lista niso prečitali, in več sto cerkev, ki na ono januarsko nedeljo niso bile spremenjene v zborovalnice proti taki zaslužni vsenarodni organizaciji kakor je Sokol. Odpor duhovščine in javnosti je bil utemeljen v zavesti in spoznanju, da so očitki pastirskega lista proti Sokolstvu skoz in skoz neutemeljeni in da za one, ki so dali zanj iniciativo, niso bili merodajni interesi vere in niti ne interesi cerkve.

Kdor je imel priliko slišati s prižnice to čudno pastirsko pismo, se je moral čuditi, kako malo božje besede je v njem, kdor pa je imel priliko proučiti podrobne trditve naših škofov, se je moral zavzeti, kako lahkomiselno in brez čuta odgovornosti obsojajo škofje pavšalno vso organizacijo, ki ima v svojih vrstah tisoče in tisoče dobrih vernikov in moralno neoporečnih ljudi. Nobena konkretna obdolžitev, ki je na njih temeljila škofovska poslanica, ni vzdržala objektivne kritike in nepristranskemu sodniku ne bi mogla biti dokaz za obsodbo Sokolstva niti z verskega niti z moralnega vidika. Navedli smo v »Jutru« že več primerov, kako neosnovani so razni očitki, vsebovani v pastirskem listu. In v poročilih o razpravah v banovinskem svetu smo pretekli teden omenili, kako je tudi boštanjski primer, ki ga je pastirski list navedel med naglavnimi grehi Sokolstva, v resnici bistveno drugačen. Ban dr. Marušič je sporočil na seji ugotovitve uradne preiskave, ki kažejo, da Sokol v Boštanju ni storil prav ničesar, nad čemer bi se mogli zastopniki cerkve ali celo drugi verniki upravičeno razburjati.

Ako iščemo pojasnila za nepremišljeni in neutemeljeni korak našin škofov, ga moramo dobiti le v tem, da so se cerkveni dostojanstveniki dali izrabiti za politični klerikalizem. Ta ima že od nekdaj med svojimi sredstvi tudi brezobzirno zlorabo vere in cerkve. V politični zgodovini svoje ožje domovine imamo nebroj dokazov za to, tudi takšnih, ki so zelo podobni čitanju protisokolskega pastirskega lista. Saj je v nekdanjih časih postalo že skoro tradicija, da so škofovske poslanice, ki bi morale dajati vernikom verske in moralne smernice, postavljale le prečesto v službo politike. Ali je to v prid cerkvi, pred vsem pa veri, je veliko vprašanje, ki je treba nanj odgovoriti v vsakem pogledu zanikalno. Ne more biti koristno za cerkev in vero, ako besede cerkvenih dostojanstvenikov, čeprav slavnostno izrečene s propovednice, nimajo drugačnega učinka nego političen proglas, o katerem je vsakomur dano na prosto voljo, da mu verjame ali ne.

Iz svoje politične zgodovine imamo tudi izkustvo, da politični klerikalizem odklanja in pobija vsak pokret in vsako organizacijo, ki se mu nočeta ali ne moreta vdinjati. Zanj brezobzirno velja geslo, ki smo ga v dobah klerikalne strahovlade tolikokrat slišali: Kdor ni z nami, je proti nam. Sokolstvo ne služi in ne more služiti nobeni strankarski politiki. Zato si je tudi že zdavnaj nakopalo najostrejše nasprotstvo klerikalne stranke, ki je vpregla proti njemu tudi cerkve, kadar in kjer je le mogla.

Tudi zadnjo škofovsko poslanico proti Sokolstvu moremo razumeti le, ako vzamemo, da so gg. škofje zavedno ali nezavedno ravnali v službi politike. Poskus te nove protisokolske ofenzive se je izjalovil še bolj, kakor so se vsi prejšnji. Zadnji in morda najhujši udarec so dobili po nedeljski resoluciji, ki je pokazala, da obsoja napad na Sokolstvo vsa ogromna sokolska armada slovanskih narodov. Tudi poljski Sokol se je pridružil tej obsodbi, oni Sokol, ki je ob svojem zadnjem zletu prejel apostolski blagoslov od samega papeža.

Krvav spopad med Armenci v Franciji

Grenoble, 27. februarja AA. Tukajšnji Armenci so slavili svoj narodni praznik, ko je nenadoma vdrla v dvorano skupina armenskih komunistov. Prišlo je do spopadov z noži, pri čemer so enega ubili.

Novi amandmani k finančnemu zakonu

Celotni državni proračun se poviša za 556.364 Din — Novi krediti za dravsko banovino

Beograd, 27. febr. p. Finančni odbor Narodne skupščine je zasedal danes ves dan ter je razpravljal o nekaterih novih amandmanih, ki so jih predložili finančni minister odnosno posamezni poslanci k finančnemu zakonu in državnemu proračunu. Po amandmanih, ki jih je v sporazumu z vlado predložil finančni minister, se **poviša skupna vsota državnega proračuna za 556.364 Din,** od čegar odpade na vrhovno državno upravo 300.000 Din. Istočasno se znižajo izdatki za državne dolgove za 5 milijonov dinarjev. **Krediti kmetijskega ministrstva se povečajo za 3,700.000, ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje pa za 1,556.364 Din.**

V okviru teh novih kreditov se povečajo krediti za senat za 300.000 Din. Znižanje odplačila državnih dolgov za 5 milijonov se nanaša na 5-odstotne obveznice za ureditev agrarnih odnošajev v Južni Srbiji in Črni gori. Pri viš. dež. sodišču v Ljubljani se odobri virmaniranje postavke v višini 14.972 Din v okviru stroškov za kazenski postopek. Ti stroški se znižajo za to vsoto, zato pa se povečajo izdatki pri zamenjavi zemljišča z mestno občino v Ptuju za Din 10.475. Razen tega se iz gornjega zneska krijejo primanjkljaji, nastali zaradi vlomov odnosno tatvin pri blagajni okrožnega sodišča v Ljubljani 63 Din, v Novem mestu 677 Din in pri sreskem sodišču v Ljubljani 3.157 Din. V finančnem ministrstvu se povečajo krediti za gospodarska podjetja za 3.100.000 Din. Za isto vsoto se znižajo stroški za izdelavo cigaretnega papirja.

Prometnemu ministru se odobri virmaniranje kreditov brez finančnega efekta. Kmetijskemu ministrstvu se povišajo krediti za 3,700.000 Din, od čegar odpade na dravsko bansko upravo kredit za enega višjega veterinarskega svetnika in enega veterinarskega pristava. **Državni protezni delavnici v Ljubljani se poveča kredit za 9.380 Din,** od čegar je določenih za prehrano invalidov 4.380 Din, za poštnino in slične izdatke pa 5.000 Din. V resoru ministrstva za socialno politiko je povečan kredit **dravski banski upravi za 38.000 Din za dnevničarje in pogodbene uradnike, pri izrednih izdatkih pa je povečan kredit za državno bolnico v Ljubljani za 24.000 Din za dva duhovnika.** Prometnemu ministrstvu je odobreno, da rezervira na račun uprave državnih železnic za dobavo železniškega materijala na Poljskem 2,083.048 švicarskih frankov na račun dobave tobaka Poljski. Poseben člen daje ministrom pravico, da v okviru odobrenih kreditov in predvidenega števila državnih uslužbencev svojega resora postavljajo in premeščajo državne uslužbence, računajoč pri tem tudi banske uprave in ostale državne ustanove. **Čl. 63 določa, da se §§ 420 in 438 zakona o obrtih z dne 5. marca 1931 z dnem uveljavljenja tega zakona ukineta in obnove zakoni odnosno odredbe, ki so bile z omenjenima členoma ukinjene.**

Prav tako določa posaben amandman, da se z uveljavljenjem tega zakona **ukine obvezno zavarovanje občinskih uslužbencev in služiteljev** za primer bolezni in nezgode.

Oboroževanje Madžarske

Odkritja madžarskega socialističnega publicista o imperialističnih in militarističnih ciljih madžarske gospode

Dunaj, 27. februarja. d. Madžarski socialistični publicist Ladislav Fenyes je objavil v »Arbeiter Zeitung« daljši članek pod naslovom »Budimpeštansko ognjišče požara«. V članku poudarja, da skuša že šest let ob vsaki priliki opozarjati evropsko javno mnenje na Budimpešto, kjer je ognjišče nove evropske vojne, ker se madžarska protirevolucija sistematično pripravlja nanjo. Pisec navaja, da je takoj po prevratu preplavila madžarska gospoda, ki je prej bivala na ozemlju, naseljenem po drugih narodih, v strahu pred ljudsko jezo madžarsko glavno mesto, kamor so prišli v še večjih množicah, ko so po trianonski pogodbi naslednstvene države postavile v urade lastne intelektualce. Iz Budimpešte je bilo takoj nato razprostrto po odtrganih pokrajinah omrežje tajnega madžarskega iredentističnega pokreta. Na Madžarskem se otroci v šolah uče le o veliki Madžarski. Komitat Fogaras, v katerem prebiva do 95 odstotkov Rumunov, in komitata Lipta in Arva, v katerih prebiva do 80 odstotkov Slovakov, se proglašajo kot »sveta madžarska tla«, ki jih je prokleti sovražnik zasedel le začasno. V pevskih urah se vliva otrokom v glavo vojna romantika in pri šolskih izletih se igrajo 8-letni dečki že vojno. V starosti od 16. do 22. leta mora biti vsak mladenič na podlagi zakona o telesni vzgoji član »Levente«, kjer so instruktorji oficirji. Vsaka občina je dolžna, da preskrbi pouk v tej organizaciji vežališče in opremo. Ako mladina ne pride k vežbanju, se kaznujejo starši ali skrbniki z globo, ki se iztirjuje skupno z davki. Leventa ni ničesa drugega kakor vojaški kader, ki nima samo v evidenci vse mladine na Madžarskem, temveč jo tudi vzgaja.

Po trianonski mirovni pogodbi sme imeti Madžarska samo najemniško vojsko 35.000 mož, v nasprotju s tem pa je gotovo, da madžarska vojna že 10 let nima nobenega najemnika, ker se vrši njeno izpopolnjevanje z rednimi nabori doraščajoče mladine, ki se pošlje po dveh letih na dopust, da napravi prostor mlajšim letnikom. Sedaj so v službi mladeniči, stari po 25 in 26 let. Na Madžarskem so vse vojašnice nabito polne, na podlagi česar se more sklepati, da je zbranih nad 60.000 vojakov.

Poleg več tisoč oficirjev, ki vodijo vežbanje v Leventi, so polna tudi vsa mesta in celo vasi orožnikov, rečnih in obmejnih straž. Včasih je zadostovala orožniška patrulja petih mož za pet ali šest vasi. Danes ni na Madžarskem nobene vasice z dvema cestama, v kateri bi ne bilo najmanj šest orožnikov. V občinah s 600 prebivalcev jih je najmanj 10 do 12, v krajih z več ko 1000 prebivalcev pa po 40. V majhnih pokrajinskih mestih, ki imajo manj kakor 10.000 prebivalcev, je poleg krajevne državne policije še po cela stotnija orožnikov, ki so obenem vsi vojaki. V Budimpešti se vprizarjajo s pomočjo agentov provokatorjev komunistične zarote, ki dajejo povod za nadaljnje povečavanje žandarmerije in policije. Nadštevilna artiljerija je spravljena pri rečnih stražah. V Tetenyju, Komornu, Oerkenyiju, so bile zgrajene ogromne podzemeljske utrdbe, kjer se kupiči municija, ki jo neprestano kupujejo in proizvajajo tudi doma.

Treba si je jasno ogledati pocestne škropilnice v Budimpešti, ki imajo najdražje motorje in najmočnejše jekleno ogrodje. Ti avtomobili so tako zgrajeni, da je treba odstraniti samo sod, pa se lahko takoj nanje montira najtežji top. Pod Gömbösovo vlado so tudi železnice prišle popolnoma pod vojaško vodstvo. Povsod se vidi mrzlično pripravljanje, da bi se izrabila prva prilika za vojaški pohod fašističnih držav. Temu namenu je služila tudi ponesrečena hirtenberška dobava orožja. Tudi letala, ki so v višini 6000 metrov preletela Avstrijo, so bila določena za isti namen.

Nemški parlament gori

Berlin, 27. februarja. sp. Nocoj kmalu po 22. uri je nastal v poslopju nemškega parlamenta požar, ki se je zbliskovito naglico širil ter je v par minutah zajel skoraj ves glavni trakt. Predno so ogenj sploh opazili, je bila že vsa glavna kupola v plamenih. Vse berlinsko gasilstvo je bilo takoj alarmirano ter je nastopilo z vsem svojim orodjem. Po številnih ceveh so začeli sipati na ognjišče silne množine vode, vendar pa ob uri, ko to pročamo, ognja niso mogli niti omejiti in divja z vso silo razbesnelega elementa dalje. To daje povod govoricam, da je bil ogenj podtaknjen ter da so požigalci polili poslopje z bencinom ali kako drugo gorljivo snovjo.

Samomor ravnatelja madžarskih železnic

Budimpešta, 27. februarja d. Včeraj se je ustrelil v svoji pisarni ravnatelj madžarskih državnih železnic Szentivanyi, ki je bil pred nekaj dnevi suspendiran, ker je bila uvedena proti njemu preiskava zaradi zlorab pri dobavah olja za državne železnice.

Pakt Male antante pred Narodno skupščino

Beograd, 27. febr. p. Danes dopoldne se je vršila kratka seja Narodne skupščine. Predsedoval ji je podpredsednik dr Hasanbegović. Po odobritvi zapisnika in rešitvi nekaterih tekočih zadev je Narodna skupščina prešla na dnevni red in sklenila, da se bo vršila prihodnja seja v sredo dne 1 marca ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu bo razprava o paktu Male antante, ki ga je pred par dnevi predložil zunanji minister. Skupščinski odbor, ki je bil določen za proučitev tega zakonskega načrta, s katerim se bo ta pakt ratificiral, je svoje delo že končal in predložil Narodni skupščini svoje poročilo. V imenu skupščine bo poročal narodni poslanec dr. Bogoljub Kujundžić, v imenu posameznih poslanskih klubov pa bodo govorili gg. dr. Ninko Perić, Ivan Mohorič, dr Ivan Pelček, dr Nikola Nikić Stavro Trpković in Nikola Preka. Govore bo prenašala beograjska radio-postaja za vso državo.

Krvava nedelja v Nemčiji

Obračunavanje hitlerjevcev s političnimi nasprotniki — Tajna mobilizacija narodno-socialističnih napadalnih oddelkov

Berlin, 27. febr. č. Včeraj je volilna borba malone dosegla vrhunec. Vse politične stranke in organizacije so priredile velika zborovanja. Govore ministrov so prenašali po radiju.

Centrum je imel veliko zborovanje v Frankfurtu, ki sta se ga udeležila tudi prelat Kaas in predsednik bavarske ljudske stranke Schäffer. V zadnjem času je Schäffer silno ostro nastopal proti centralističnim tendencam nacionalnega režima, včeraj pa je govoril nepričakovano zelo pomirjevalno. Zavračal je očitke glede bavarskega separatizma in dejal, da je Bavarska mozeg veliko-nemške ideje. Obenem je govoril o vprašanju monarhije in izjavil, da monarhična ideja ni v skladu z idejo strankarske politike. Kar se tiče vesti o raznih ukrepih, ki bi naj bili naperjeni proti Bavarski, je izjavil, da ima že 48 ur pri sebi pismen dokument, po katerem Hindenburg ne bo izdal nikake odredbe proti Bavarski ali kakršnikoli drugi deželi, dokler politična borba ne bo prekoračila mej, ki jih določa ustava. Govoril je nadalje o potrebi, da se ustvari delovna večina v parlamentu in se zavzemal za parlamentarno vlado. Prišel je čas, ko so se pričele zbirati vse nacionalne sile in le koncentracija konstruktivnih sil more povoljno vplivati na razvoj Nemčije.

Včerajšnja nedelja je potekla v znamenju najhujšega političnega terorja. V Berlinu in ostali državi so spopadi političnih nasprotnikov zahtevali 8 smrtnih žrtev, med njimi dva pristaša narodnih socialistov, 1 pristaš »Reichsbannerja« in pet članov komunistične stranke. Razen tega smrtnih žrtev je bilo v teku raznih spopadov še 15 oseb hudo, okoli 100 pa lahko ranjenih.

Včeraj je prišlo do mnogih spopadov med raznimi političnimi skupinami. Ko je korakal včeraj popoldne po cesti v Elberfeldu oddelek hitlerjevskih napadalnih čet pod policijsko zaščito je padel iz neke hiše proti njemu strel. Doslej še ni dognano, ali je bil namenjen hitlerjevcem ali policiji. Policija je na strel odgovorila s splošnim streljanjem, pri čemer sta bili dve osebi ubiti, ena hudo, dve pa lažje ranjeni. Lažje sta bila ranjena tudi dva hitlerjevca. Snoči sta bila ob istem času izvršena dva napada v neki manjši ulici v vzhodnem berlinskem predmestju, kjer prebivajo skoraj sami komunisti. Opolnoči sta prikorakala dva oddelka hitlerjevcev pred dve kavarni in poslala vanji patrulji, ki sta nevarno ranili lastnika obeh kavarn, znana komunista. Nato so napadalci izginili brez sledu.

V Lindenfelsu pri Darmstadtu so v spopadu med narodnimi socialisti in republikanci nekega hitlerjevca zabodli. V Hamburgu je bilo več hitlerjevcev ranjenih pri streljanju, ki je nastalo pri hitlerjevskem obhodu. V Kölnu so našli ustreljenega nekega komunista.

V političnih krogih v Berlinu kroži trenutno tajno povelje narodno-socialističnega voditelja skupine napadalnih oddelkov Berlin-Brandenburg, ki odreja, naj se nekateri oddelki te skupine takoj umaknejo iz Berlina v posebne prostore v predmestjih. Te priprave se vršijo baje zelo tajno in previdno, tako da bi jih nasprotniki ne opazili. Orožje bodo ti oddelki dobili v novih prostorih. Kakor pravijo, bodo ti napadalni oddelki dobili dne 5. ali 6. marca povelje za splošno akcijo. Pri tem bodo baje brezobzirno uporabljali orožje. Ali je ta listina samo mistifikacija, se za sedaj ne more ugotoviti. Z druge strani se je izvedelo, da se slične koncentracije napadalnih oddelkov pripravljajo tudi v drugih skupinah. Ker je pred dnevi neki narodnosocialistični poslanec izjavil, da v Nemčiji brez šentjernejske noči ne bo reda, ljudje še bolj verjamejo tem govoricam, ker smatrajo ta premikanja narodnosocialističnih oddelkov za prve priprave.

Notranji minister je prepovedal uvažanje in prodajanje strasbourških listov »Dernieres Nouvelles« in »La Republique«. Vlada je tudi prepovedala komunistični organ »Die Rote Fahne« do 15. aprila.

»12-Uhr Blatt« poroča, da bo v kratkem v vsej Nemčiji razglašeno politično premirje. Vladne stranke so se po tej vesti sporazumele, da bo drž. predsednik Hindenburg po volitvah izdal nujno odredbo o državljanskem premirju, ki bo veljalo do pričetka prihodnjega leta. S to naredbo bodo prepovedana vsa javna zborovanja pod vedrim nebom in v zaprtih lokalih. Politična aktivnost posameznih strank bo na ta način zelo omejena. Stroge določbe bodo uveljavljene tudi za tisk.

Viljemovi restavracijski načrti

Zakulisne intrige nemških monarhistov — Viljem proti svojemu sinu — Hitler skrbi za sebe

Berlin, 27. febr. d. O posetu soproge bivšega cesarja Viljema, Hermine, pretekle dni v Berlinu, se doznavajo sedaj podrobnosti, ki dokazujejo, da so se razmere v bivši cesarski rodbini zelo poostrile. Znano je, da so zastopniki stare konzervativne smeri Hugenbergovi nemški nacionalci, »Stahlhelm« in Papen s svojo ožjo družbo, pripravljali načrt o obnovi hohenzollernskega cesarstva, kakor tudi, da je bil državni predsednik Hindenburg o tem načrtu obveščen. Izvedba tega načrta je zadela na zapreko, na zaprisego Hindenburga na republikansko ustavo, monarhisti pa so računali tudi s to težkočo in so bili mnenja, naj bi v danem primeru Hindenburg odstopil, da da bi si ne otežil svoje vesti, ter napravil prostor hohenzollernski restavraciji. Po tem načrtu naj bi bivši prestolonaslednik najprej kandidiral za mesto državnega predsednika po zgledu Napoleona III., ki je bil izvoljen za predsednika francoske republike ter se je nato l. 1852 vsedel na prestol svojega strica. Ta načrt je bil v toliko nepopolen, ker bi bil potreben za imenovanje bivšega prestolonaslednika za predsedniškega kandidata pristanek narodnih socialistov. Hitler se je doslej izogibal javni izjavi glede obnove hohenzollernskega cesarstva, del njegovih pristašev sicer simpatizira s te mislijo, večina pa je nasprotna. Sedaj, ko je Hitler prišel na oblast bi mu nikakor ne bilo ljubo, da bi se v prid Hohenzollerncev umaknil na drugo mesto. Obenem je bil iz Doorna sporočen tudi protest proti načrtu, po katerem naj bi bivši prestolonaslednik kandidiral za predsednika. Svoj ugovor je Viljem II. utemeljeval najprej načelno, kakor da bi bila kandidatura dediča krone nezdružljiva z duhom legitimizma, sedaj pa se je izkazala resnica, da bi Viljem II. sam rad zopet postal cesar. Iz okolice prestolonaslednika so se namreč razširile govorice, da ta misel ni bila rojena v Viljemovi glavi, temveč je izšla iz njegove častihlepne soproge Hermine, ki hoče rešiti nemško krono zase. Ta nastop Viljemove soproge je dovedel tudi do spora med njo in prestolonaslednikovo soprogo Cecilijo, ki se obiskom v Doornu dosledno izogiba in ki se tudi ni zmenila za prihod Hermine v Berlin. Poset Viljemove soproge v Berlinu je imel namen, da bi pridobila Hitlerja za bivšega cesarja in njegove restavracijske načrte. Na sestanku v hiši soproge nemškega poslanika v Moskvi, Dirksena, je ostal Hitler neomajan, ker si noče na predvečer dosege svojih najvišjih ciljev pokvariti lastnih načrtov. Tudi Papen ne bo mogel ničesar izpremeniti na tem odklonilnem stališču Hitlerja in bi mogel k večjemu doseči, kakor zatrjujejo v poučeseni izvedbo končnih Hitlerjevih namenov, namreč vzpostavitev diktature.

Zaupnica francoski vladi v senatu

Francoski senat je pristal na znižanje vojaških kreditov v obsegu, kakor ga je sprejela poslanska zbornica

Pariz, 27. januarja. AA. Senat je dopoldne pri drugem čitanju načrta o provizorni dvanajstini načel vprašanje kreditov za narodno obrambo, pri katerih je v prvem čitanju odklonil v poslanski zbornici sprejete redukcije. Vsi trije predsedniki narodno - obrambnih odborov senata so po vrsti v svojih govorih izrazili bojazen, da bi bilo za Francijo usodno, če se bi v sedanji napetosti mednarodnega položaja znižali krediti za narodno obrambo. Vsi trije so naglašali potrebo po ohranitvi sedanjih obrambnih sil, ki so že tako znižane na minimum.

Predsednik finančnega odbora senata Caillaux se je nato zavzel za redukcijo kreditov, češ, da je rešitev domovine prav tako tudi odvisna od finančne obnove. Nato je govorilo še več senatorjev desnice in sredine, ki so vsi zahtevali, da ostanejo vojaški krediti nedotaknjeni.

Predsednik vlade Daladier je izjavil, da je vlada zaslišala obe zbornici in sklenila postaviti zaradi redukcije vojaških kreditov vprašanje zaupnice. Nato je dokazoval, da je znižanje vojaških kreditov potrebno zaradi preureditve vojaškega sistema. Obvezal se je, da bo načrte o tej preureditvi predložil še pred koncem marca. Nato je pobijal bojazen, ki se kaže v izjavah senatorjev. Francija se bori, je naglasil, da zmaga v Ženevi teza o razorožitvi, hkrati pa tudi teza o učinkoviti kontroli vseh narodov nad to razorožitvijo. Mi se lojalno trudimo, da se razorožitev doseže, in prav tako pričakujemo lojalnosti tudi od vseh drugih. Takšno je stališče glede vlade v ženevskih razpravah. Mi zahtevamo, da pridejo vojaške preureditve na dnevni red pri razpravah o vojaških efektivih. Ali bomo uspeli, ne vem, toda vztrajali bomo v boju za zmago naših plemenitih misli, v katerem nismo sami na svetu.

Mislimo, je nadaljeval Daladier, da ne bomo zanemarili varnosti države, vzlic temu pa smemo stremeti po tem, da dogradimo manj drago obrambno orodje, kakršno je sedanje.

Nato se je vršilo glasovanje, ki ni prineslo presenečenja. Za vlado je glasovalo 180 senatorjev, 118 pa proti njej.

Senat je s tem pristal tudi na znižanje vojaških kreditov.

Sklepi vodstva Zveze slovanskega Sokolstva

Reorganizacija Zveze z novim statutom — Sprejem Junakov v Zvezo zaenkrat odklonjen — Letošnje velike prireditve — Proti škofovski poslanici

Ljubljana, 27. februarja.

V nedeljo se je ves dan vršila v Narodnem domu, v prostorih »Ljubljanskega Sokola«, seja predsedstva najvišje slovanske sokolske organizacije, Zveze slovanskega Sokolstva. Zastopana so bili po svojih predstavnikih tri najjačja združenja, in to: Československa Obec Sokolska, Zvionzek Sokolstva v Polsce in Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. Dalje je bil seji prisoten tudi starosta ruskih Sokolov brat R. Drajling kot gost in člani Savezne uprave, ki bivajo v Ljubljani.

Dnevni red je obsegal poleg važne razprave o notranji reorganizaciji Zveze in ureditve prosvetnega dela ter morebitne ustanovitve drugih potrebnih odsekov tudi poročila načelništva o IX. vsesokolskem zletu, ki je bil prirejen tudi po Zvezi in so vse v njej učlanjene organizacije na njem dejansko sodelovale. Dalje se je moralo rešiti vprašanje sprejema bolgarskih Junakov v Zvezo, urediti nekatere tehnične zadeve glede tekem, potem glede sedeža Zveze ruskih Sokolov za mejo, Slovansko Sokolstvo pa je smatralo kot svojo dolžnost, da zavzame svoje stališče nasproti poslanici katoliških škofov v Jugoslaviji, naperjeni proti jugoslovenskemu in vobče vsemu Sokolstvu.

Zborovanje je vodil uradujoči podstarosta Zveze, starosta poljskih Sokolov Adam Zamojski, dalje so bili navzoči poleg zveznega tajnika Vincenca Stjepaneka iz Prage za ČOS bratje: starosta ČOS dr. Stanislav Bukovski, načelnik Heler in prosvetar Krejči, za poljsko Sokolstvo podstarosta Vitold Tyrakovski iz Varšave, za jugoslovensko Sokolstvo I. podstarosta Gangl, drugi podstarosta Paunković, načelnik Ambrožič in prosvetar dr. Belajčić, za Ruse Drajling. Po uvodnih besedah br. Zamojskega, ki se je spomnil predvsem vsesokolskega zleta v Pragi in izrekel ČOS še enkrat zahvalo za prireditev tako velike sokolske manifestacije ob priliki 100-letnice Tyrševega rojstva, je predsedstvo počastilo spomin umrlih sokolskih delavcev Lukića, Dembskega ter predsednika Mednarodne telovadne zveze Cazaleta. V svojem poročilu je predsedujoči spregovoril nekoliko besed o splošnem položaju v Evropi, prešel nato na razmere v poedinih sokolskih zvezah zlasti med Lužiškimi Srbi ter slednjič omenil tudi poslednjo prireditev Zveze, smučarske tekme v Bohinju od 17. do 19. t. m.

Predsedstvena seja je trajala od 9. ure dopoldne do pol 14. ter popoldne od 15. do pol 19. Razprava je bila ves čas o vseh točkah dnevnega reda živahna, nakar so bili napravljeni nastopni sklepi:

1. Predsedstvo Československe Obce Sokolske izdela v vseh podrobnostih **osnutek novega statuta Zveze slovanskega Sokolstva z vsemi potrebnimi pojasnili,** nakar se bo o tem predmetu razpravljalo na prvi prihodnji seji predsedstva. vsa v Zvezi včlanjena združenja pa prejmejo osnutke pravočasno, da lahko zavzamejo po svojih organizačnih organih nasproti njim svoje stališče.

2. Poročila uradujočega namestnika bolnega načelnika dr. Vaniča brata Agatona Helerja o IX. vsesokolskem zletu ter poročilo zastopnika Zvezinega načelništva na III. slovanskih smučarskih tekmah v Bohinju br. Ambrožiča se vzamejo na znanje in odobre. Diplome in odlikovanja s tekme za slovansko prvenstvo na vsesokolskem zletu se bodo razdelile na vse v poštev prihajajoče zveze.

3. Odobre se vsi predlogi Zvezinega načelništva glede prireditev tekem Zveze.

4. Upoštevajoč sedanje **stanje Sojuza bolgarskih Junakov se sklene, da se Junaki zaenkrat ne sprejmejo v Zvezo slovanskega Sokolstva, pač pa morajo vse v Zvezi včlanjene narodne sokolske zveze smatrati za svojo dolžnost, da z najživahnejšimi stiki z Junaki ustvarijo vse pogoje za njihov sprejem.**

5. Izda se primerna izjava predsedstva Zveze glede stališča, ki ga **zavzema celotno Slovansko Sokolstvo nasproti poslanici katoliškega episkopata** proti Savezu Sokola Jugoslavije.

6. Skliče se po pokrajinskem zletu v Ljubljani **VI. glavna skupščina Zveze ruskega Sokolstva, ki naj reši vsa vprašanja** te organizacije, zlasti pa vprašanje njenega sedeža.

7. Vzamejo se na znanje **prireditve v letu 1933:** zvezne tekme Zvionska Sokolstva v Polsce in pokrajinski zlet malopoljske delnice v Lvovu od 15. do 18. junija ter medzletne tekme in pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva v Ljubljani od 25. do 29. junija.

8. Predsedstvo bo izdalo **informačno knjigo o svojem delu** od ustanovitve Zveze pa do konca leta 1932.

9. Vzame se na znanje dopis Mednarodne telovadne zveze glede prireditve **XII. mednarodnih telovadnih tekem v Budimpešti** 1934 in glede **20. glavne skupščine MTZ,** ki se bo vršila letos v Lausanni v Švici.

Po rešitvi nekaterih internih vprašanj Zveze je predsedujoči podstarosta Zamojski zaključil zbor z željo, da bi i v bodoče Zveza slovanskega Sokolstva razvila največjo delavnost v dobrobit slovanskih narodov.

*

Kakor navaja gornja točka 5., so predstavniki vsega slovanskega Sokolstva s posebno izjavo izrazili svoje stališče nasproti pastirskemu listu jugoslovenskih škofov. Izjavo je v celoti objavilo včerajšnje ponedeljsko »Jutro«. V informacijo čitateljem, ki ponedeljskega »Jutra« ne prejemajo, ponatiskujemo odstavek, ki obsoja škofovsko poslanico in izraža popolno solidarnost vsega slovanskega Sokolstva s Savezom Sokola kraljevine Jugoslavije:

»Predsedništvo Zveze slovanskega Sokolstva spremlja objektivno in z vsemi simpatijami delo Sokola kraljevine Jugoslavije in se raduje nad njegovim napredkom ter naglaša odlični položaj, ki ga jugoslovensko Sokolstvo zavzema v krogu slovan. sokol. bratstva v splošnem ter v kulturnem in telesnem gibanju jugoslovenskega naroda posebej. Predsedništvo Zveze slovanskega Sokolstva smatra na osnovi zgoraj ugotovljenih dejstev za svojo pravico in svojo dolžnost, da odločno odbije kot popolnoma neosnovane vse napade in klevete na čast in svetlo ime Sokola kraljevine Jugoslavije, pa naj prihajajo od katerekoli strani, ter izraža jugoslovenskemu Sokolstvu svojo popolno solidarnost in bratsko sokolsko ljubezen.«

Afera Sehfellner!

Dunaj, 25. februarja.

Ko je bila izročena energična nota Francije in Anglije avstrijski vladi v zadevi tinotapstva orožja za Madžarsko, je završno v nacionalističnem javnosti. Poděrtavat se je ultimativni značaj note in odklanjala se je kontrola velesil, o izvršitvi zahtevane vrnitve orožja in zlasti zahteva, da mora avstrijska vlada s slovesno prisego nadomestujočo izjavo potrdi točno izvršitev stavljene zahteve v določenem roku. Pisalo se je o poseganju v suvereniteto avstrijske države, kar mora Avstrija odkloniti. Še bolj kakor Avstrija sama je pelo isto pesem italijansko časopisje; da ni zaostajala Madžarska, skoro ni treba omenjati.

Francija in Anglija sta svoje stališče ublažili in pripomogli kancelarju Dollfussu, da se je izvil iz prav kočljive situacije. Nacionalistično časopisje celo naravnost piše o Dollfussovi zmagi. Toda z nepričakovano naglico se je pokazalo, da je bila prvotna zahteva zapadnih velesil upravičena in za resnično rešitev hirtenberške afere potrebna. Razkril se je namreč neverjetn poskus, izigrati likvidacijo afer s prevaro kakor se o enaki še ni bilo v mednarodnem svetu. Vagoni z orožjem naj bi se nstradirali po stranski progi preko Aspanga in Fehringa v Italijo, gredoč pa naj bi se v Wiener Neustadtu »pomotoma« premaknili na šopronjski tir in se dejansko transportirali v Šopronj na Madžarskem. Tam bi se vagoni raztovorili in bi se prazni, toda opremljeni s plombo, prepeljali v Italijo, kjer bi se prazni vagoni sprejeli kot tovor vnjenega orožja.

Zopet so bili avstrijski socialni demokrati oni, ki jim gre zasluga, da so nakano razkrili in preprečili novi nezaslišani škandal. Vsi pošteni politični krogi so nad nameravano internacionalno prevaro ogorčeni in ugledni avstrijski listi vseh strank zahtevajo popolno razčiščenje in strogo preiskavo. »Neue Freie Presse« omenuje preprečeni poskus naravnost moralno veleizdajo, enako ostro se izražajo tudi drugi vodilni listi.

Nosilec škandala je direktor zveznih železnic Sehfellner, ki je ponudil voditelju socialističnih železničarjev, poslancu Köngu 150.000 šilingov podkupnine, če bi organizirano delavstvo z molčanjem toleriralo nameravano goljufijo. Seveda je bil Sehfellner preko noči odstranjen s svojega mesta in nacionalistični krogi Heimatbloka in oni, ki simpatizirajo s heimwehrovsko organizacijo, se trudijo, da bi prikazali celo zadevo kot zasebno špekulacijo žrtvovanega direktorja, kateri je Dollfuss napravil radikalo konec.

Toda tako poceni se stvar ne bo spravila s sveta. Sehfellner ni politično funkcionar. Znan je bil dosedaj kot veščak v svoji stroki, bil je profesor na tehniki in uživa v znanstvenem svetu dober glas. Tudi o njegovi osebni integriteti ni bilo do zdaj nobenega dvoma. Kako naj bi prišel ta zasebnik naenkrat do izključno vodilne vloge v tej umazani politični aferi? Tudi kot šef zveznih železnic ni mogel priti na usodno idejo. Saj bi zaslužek železnic pri transportu orožja nikdar od daleč ne dosegel obljubljene podkupnine. In odkod naj bi vzele železnice visoko vsoto 150.000 šilingov (precej nad en milijon dinarjev), ko tičijo globoko v deficitu in ko 1. marca ne bodo mogle niti izplačati pokojnin? Nikdo ne dvomi, da je ubogi Sehfellner zač moral žrtvovati svoje visoko mesto in svoje neomadeževano ime, da se zakrijejo resnični krivci, katerih imena bi nemara vzbudila večjo senzacijo.

Značilno je, da zopet vlada ni vedela ničesar, kakor že prej o Hirtenbergu ne. Vsak opazovalec se mora čuditi naivnosti te vlade, ki ne vidi najvažnejših dogodkov akoravno se odigravajo pred dunajskimi vrati in na Dunaju samem. Res mnogo se zahteva od dobrovernosti avstrijskega prebivalstva, ki naj verjame, da je skoro že vsak železniški premikač o dogodkih mednarodne važnosti bolj informiran, kakor visoki vladni gospodje. Da se dela madžarska vlada nevedno, se razume samo ob sebi, akoravno je težko razumeti, kako naj bi se na državnem kolodvoru izvršilo iztovorjenje celega arzenala orožja, ne da bi za to vedeli uradni organi.

Toda v avstrijskem državnem zboru se kritični glasovi niso dali zadušiti. Govornik socialnih demokratov dr. Deutsch je ob glasnem pritrjevanju svojih somišljenikov zahteval sodnijsko preiskavo, ki naj nepristransko dožene resnične krivce, češ: upokojitev Sehfellnerja je bil samo prvi korak za rehabilitacijo Avstrije pred inozemstvom. Vladi seveda ni mnogo na tem, da bi se ozadje cele zadeve preiskovalo. Toda ne bo se mogla izogniti upravičeni zahtevi poštene javnosti, ako ne bo hotela vzeti naše odija, da ima sama vzroke, izogniti se razkritjem, ki jih more prinesti le objektivna sodnijska preiskava. Demantiji in meglene politične izjave ne bodo rešili prestiža avstrijske politike.

Sicer pa tudi mednarodni glasovi zahtevajo temeljitega razčiščenja in malo verjetno je, da bi velesile, ki so s širokogrudno gesto pokazali svojo dobrohotnost napram Dollfussovi Avstriji, bile voljne, se dati odpraviti vnovič le po golih besedah. Ni dvomiti, da bo tudi Mala antanta zahtevala jasnost, kajti zadnji čas je, da se odpravi dvoličnost v mednarodni politiki, s katero ogrožajo mir revizionistično usmerjene države in njih podporniki.

Namestnik poljskega poslanika

Beograd, 27. februarja AA. Dokler bo poljski poslanik na našem dvoru dr. Schwarzberg Günter na dopustu bo vodil poslaništvo tajnik poslaništva Malcm kot odpravnik poslov.

Konjiške ženske demonstracije pred sodiščem

Konjice, 26. februarja.

Medtem, ko je vsa pozornost naše javnosti obrnjena na šenčurski proces v Beogradu, smo imeli tudi v Konjicah pretekli teden svojo senzacijo, kazensko razpravo, kakršne konjiško sodišče še menda ni videlo.

Tudi pri nas smo imeli lani zelene kravate, slovenske zastave, lepake z najgršimi psovkami zoper državo, renitentno nastopanje raznih nahujskanih ljudi zoper državno oblast in njene organe, dejanske napade na naše ljudi, a imeli smo pri nas tudi ženske demonstracije, ali kakor obtožene ženske to same nazivajo: »pohode« žensk.

Razni lanski dogodki, zlasti ob priliki cerkvenih shodov in drugih prireditev, so pokazali, da tudi v našem srezu formelno sicer bivša SLS ne obstoja, dejansko pa je še vedno organizirana. Hujskači so stalno na delu in ščuvajo nepremišljeno ljudstvo. Kadarkoli pa se posreči oblasti najti storilce, so to preprosti ljudje iz ljudstva, dočim kolovodje in hujskači strahopetno odnesejo pete in se skrijejo. Težko je tem hujskačem priti do živega, čeprav bi lahko že vsak otrok v srezu pokazal s prsti nanje.

Vršila se je včeraj pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava zoper 31 kmetic in 1 kmeta. Od razprave so izostali trije, zoper katere je bilo izločeno kazensko postopanje, istotako je bilo izločeno postopanje zoper tukajšnjega urarja in avtopodjetnika Josipa Ficke.

Razpravna dvorana kazenskega oddelka je bila povsem spremenjena. V tesnih prostorih te dvorane so bile postavljene številne klopi, predvsem za obtožence in je le malo prostora ostalo za poslušalce.

Ozadje kazenske zadeve je razrešitev veroučiteljev konjiškega arhidiakona Franceta Tovornika, konjiškega vikarja Franceta Bohanca in žreškega župnika Josipa Bezjaka. Ko se je lani septembra pričel šolski pouk na tukajšnjih narodnih šolah, še niso bili postavljeni novi veroučitelji in je oblast odredila, da začasno poučujejo učitelji ozir. učiteljice tudi verouk.

To je dalo obtoženkam in številnim drugim ženskam povod, da so prišle 26. septembra 1932 demonstrirat pred dekliško narodno šolo v Konjicah. Zahtevale so od upraviteljice šole ge. Brataničeve odgovor, zakaj je moral katehet Bohanec prenehati s poučevanjem veronauka. Vzklikale so zoper šolsko upraviteljico in grozile, da ne bodo pošiljale otrok tako dolgo v šolo, dokler ne pride veroučitelj. Nekatere so tudi **že kar** odganjale prihajajoče otroke izpred šole domov, češ da katehet ne poučuje.

Dne 29. septembra 1932 pa so ženske ponovile svoj »pohod«, tokrat še v večjem številu. Do 9. se je zbralo skoro do 100 žensk, med katere so se začeli mešati tudi moški, pred sreskim načelstvom ter zahtevale od načelnika, da sprejme ženske na razgovor. Ta je rekel, da ne more sprejeti vseh da pa naj pride k njemu manjša deputacija. Toda ženske so začele druga drugo pozivati, da gredo vse notri in hotele vdreti v poslopje. Končno je vzel sreski načelnik izjave nekaterih demonstrantk na zapisnik. Pred sreskim načelstvom se je množica med tem še pomnožila, ker so se pridružili še številni radovedneži. Orožniški komandir je zato pozval množico, da se razide, čemur pa demonstrantke niso ugodile, marveč so se v strnjenih vrstah podale pred pisarno odvetnika dr. Mejaka. Del ženske je šel v pisarno in zahteval pojasnila zaradi razrešitve veroučiteljev; pri tem so očitale dr. Mejaku, da je te razrešitve kriv Sokol, ki hoče tudi, da izgine križ iz šole. Padle so tudi še razne druge žaljivke in psovke. Dr. Mejak je ženskam obrazložil zadevo in jih pozval, naj se pokore odredbi oblastva in da se naj poslužujejo zakonitih sredstev; razložil jim je tudi stališče Sokolstva do vere in zavrnil vse očitke, izrečene proti Sokolstvu. Nekatere ženske so se nato res pomirile, druge pa so se razburjale še dalje in niso hotele oditi, tako da je moral dr. Mejak pozvati orožnike da spravijo ženske izpred odvetniške pisarne. Tudi tukaj se ženske niso odzvale pozivu orožniškega komandirja, da se razidejo. Končno se je vendar orožnikom posrečilo vedno naraščajočo množico žensk in moških razpršiti. Od moških je bil agresiven edini Fran Furman s Konjiške vasi, ki je že pred odvetniško pisarno dr Mejaka zakričal proti ženskam: »Zgrablte tega hudiča!«

Sodišče je razpravljalo o tej zadevi skoro vso sredo, v četrtek popoldne ob 15. pa je razpravljajoči sodnik g. Leopold Šmalc razglasil sodbo. Gorenjak Ana, Mernik Roza, Mesarič Ivanka, Pristovnik Josipina, Povh Terezija, Vaupot Ana, Kropej Marija, Kuk Marija, Oder Julijana, Petan Jera, Šelih Josipina, Furman Terezija, Kranjc Marija Kumer Marija, Stravs Marija, Vodenik Terezija in Železinger Julijana, po večini kmetice iz konjiške okolice, so bile zaradi prestopkov po §§ 129. in 130 k. z. obsojene na zaporne, ozir. denarne kazni, od katerih znaša najvišja zaporna kazen 10 dni in najvišja denarna kazen 420 Din, vse to pogojno za dobo enega leta. Obsojen je bil tudi edini moški Furman Franc na 7 dni zapora pogojno na eno leto. Vsi obsojenci nosijo tudi stroške kazenskega postopanja. Ostale obtoženke so bile pa oproščene.

Strožje kazni so dobile one ženske, ki ali sploh niso matere, ali pa nimajo več šolo obveznih otrok, torej na rezrešitvi veroučiteljev niso bile tako neposredno zadete. Značilno je za celo zadevo da so bile pri demonstraciji najbolj agresivne ravno te demonstrantke, dočim so se matere po večini zadrževale bolj mirno in si dale dopovedati, kako je s stvarjo.

Ker večina obtoženk ni bila predkaznovana in ker so obtoženke tudi po veliki večini dejanje priznale, dasi so ga skušale z raznimi zagovori omiliti, je sodišče izreklo pogojno kazen.

Značilen je tudi dogodek, ki se je zgodil takoj po odhodu obsojenk iz sodišča zunaj pred sodiščem. Tam je prihitela med ženske neka maziljena oseba iz Maribora, ki se je mudila ves dan v Konjicah, in vzkliknil ženskam: »Le korajžne bodite, bravo, saj to je za vas čast!« Sodba še ni pravnomočna in bo imelo najbrž še okrožno sodišče v Celju razpravljati o teh dogodkih v konjiškem srezu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Neupravičen napad na češkoslovaško trgovinsko politiko

Razvoj trgovinskega prometa med Jugoslavijo in ČSR — Nazadovanje madžarskega izvoza v republiko

Iz gospodarskih krogov smo prejeli.

V beograjski »Politici« z dne 20. t. m. je neki g. Čedomir M. Joksimović objavil daljši članek pod naslovom »Kretanje naših **trgovinskih odnosa s Čehoslovačkom«.** V članku se pisec docela neosnovano obrača proti češkoslovaški trgovinski politiki **glede na našo državo. Pisec najprej citira prijateljske in bratske izjave bivšega dolgoletnega češkoslovaškega poslanika v naši državi g. Jana Šebe in izjave sedanjega češkoslovaškega aktivnega ministra za kmetijstvo g. Milana Hodže,** nato pa pravi, »da nam bi bile te lepe besede zelo drage, **če bi se izza njih pojavila dela, ki bi neprijetno stvarnost v naših vzajemnih trgovinskih odnošajih spremenila v obojestransko zadovoljnost. Doslej to ni bilo izvedeno in je odvisno od Češkoslovaške, da se pokaže nasproti nam tako, kakor smemo po danih izjavah in obljubah pričakovati«.** Pisec navaja podatke o skupni vsoti našega izvoza in uvoza v prometu s Češkoslovaško v razdobju 1921—1931 in o pasivnosti, ki izvira za nas iz tega prometa, ne navaja pa podrobnih podatkov za posamezna zadnja leta, ki kažejo značilen preokret v našo korist. Vrhu tega se peča članek s cenami za naše svinje na praškem trgu in govori celo o neki preferenci, ki jo je baje dala Češkoslovaška Madžarski.

Izvajanja g. Joksimovića vsebujejo toliko neosnovanih očitkov, da ne moremo molče preiti preko njih. Ti očitki pa niso samo neosnovani, temveč naravnost v nasprotju z dejstvi. »Jutro« je že v številki od 7. t. m. podrobno razpravljalo o razvoju naše trgovine s Češkoslovaško v preteklem letu. Češkoslovaško-jugoslovenska trgovinska bilanca se je v zadnjih dveh letih mnogo spemenila v našo korist. Po češkoslovaški statistiki je znašala naša pasivnost v tej bilanci leta 1930. še 1082 milijonov Kč, leta 1931. se je skrčila na 447 milijonov, lani pa je padla na minimalni znesek 15 milijonov Kč, tako da je bil promet skoro izravnan. V češkoslovaški statistiki za preteklo leto je Jugoslavija edina pomembna država, od katere je Češkoslovaška lani celo več uvozila nego predlanskim in to navzlic silnemu padcu vrednosti skupnega češkoslovaškega uvoza, ki znaša v enem letu 44 %. Če ne bi imeli v Jugoslaviji lani tako slabe pšenične letine, ki nam je onemogočila izvoz pšenice, bi bila naša trgovinska bilanca za l. 1932. s Češkoslovaško gotovo aktivna, saj je pšenica med našimi izvoznimi predmeti stala vedno na prvem mestu.

To relativno izboljšanje naše trgovine s Češkoslovaško ni samo sad našega prizadevanja, temveč tudi v veliki meri posledica dobre volje, ki so jo pokazali češkoslovaški merodajni činitelji, da uvozu iz naše države ugladijo pota. Kot značilen primer naj samo navedemo, da je češkoslovaška monopolska uprava lani krila pri nas 55 % vse uvozne potrebe tobaka nasproti 21 % v l. 1931 in 6 % v letu 1930.

Tem bolj nam je zato nerazumljivo, kako je prišel g. Joksimović do zaključka, da »statistični podatki tudi za l. 1932. kažejo, da se v naši trgovinski bilanci povečava pasivnost nasproti Češkoslovaški«. Gospod Joksimović bi moral, če hoče že razpravljati o teh stvareh pogledati vsaj našo statistiko, ki je bila tudi za preteklo leto že objavljena pred tedni. Ta statistika nam namreč pove, da se je pasivnost naše trgovine s Češkoslovaško zmanjšala od 903 milijonov Din v l. 1929., odnosno 669 milijonov v l. 1930. na 129 milijonov v predlanskem in 44 milijonov v lanskem letu. Naši podatki glede izvoza v Češkoslovaško se seveda ne ujemajo docela s češkoslovaškimi. Leta 1930 smo po naših podatkih izvozili v ČSR za 556, l. 1931. za 744, lani pa za 403 milijone Din. Tu bo menda napaka glede prave vrednosti našega izvoza v številki za l. 1931., ko smo v pšeničnem režimu izvozili v Češkoslovaško mnogo pšenice, ki je ležala dolgo v Bratislavi (za češkoslovaško statistiko torej še ni bila uvožena); vrh tega pa je bila vrednost izvožene pšenice v naši statistiki vnešena po mnogo previsoki ceni (po domači ceni namesto po znatno nižji inozemski). Tako si moremo razlagati okolnost, da se je po češkoslovaški statistiki naš izvoz lani za malenkost dvignil, dočim se je po naši statistiki precej zmanjšal. Če pa izločimo leto 1931., tedaj vidimo, da se obe statistiki bolje ujemata: naš izvoz v Češkoslovaško se je zmanjšal po naši statistiki od 556 milijonov Din v l. 1930. na 403 milijone Din v pret letu, torej za 28 %, po češkoslovaški statistiki pa od 439 na 389 milijonov Kč, torej za 12 %. To pa je vsekakor za nas — ne glede na naglo zmanjšanje pasivnosti — zelo ugoden rezultat, če upoštevamo, da se je v razdobju teh dveh let ves obseg naše kakor tudi češkoslovaške zunanje trgovine skrčil za več kakor polovico. Ta ugoden rezultat se kaže tudi v rastoči odstotni udeležbi Češkoslovaške v našem skupnem izvozu (od 8.2 % v letu 1930. na 13.2 % lani).

Še bolj pa mora vsakega iznenaditi druga trditev gosp. Joksimovića, češ, da »Češkoslovaška ne daje nam ono, kar daje n. pr. Madžarska«. V zvezi z novim kompenzacijskim sporazumom med Češkoslovaško in Madžarsko od lanskega decembra, ki določa kompenzacijski uvoz 29.000 madžarskih svinj za odcovarjajoč izvoz češkoslovaških drv in nekaterih drugih predmetov v Madžarsko, pravi pisec še na drugem mestu, da je Madžarska kot največji tekmec in protivnik Jugoslavije, »dobila od naše države bratske in zavezniške Češkoslovaške tako preferenco, za kakršno se mi brezuspešno borimo že polni dve leti, in to od vlade, v kateri je tudi g. Milan Hodža, ki nam izjavlja, da bratstvo ni samo v besedah, temveč tudi v dejanjih.«

Da ne bi bila ta obdolžitev objavljena v tako uglednem listu, kakor je »Politika«, bi človek mislil, da je namenoma podtaknjena od nekoga, ki mu prijateljski odnošaji med Jugoslavijo in Češkoslovaško ne gredo v račun, posebno sedaj, ko so se vezi med obema državama z novim paktom Male antante še bolj poglobile. Tako pa si moremo stvar tolmačiti le na ta način, da gosp. Joksimović sploh ni poučen o tem, kako se razvijajo naši trgovinski odnošaji s Češkoslovaško v zadnjih letih in kakšno je trgovinsko-politično razmerje med Češkoslovaško in Madžarsko. Menda je zadnja leta prespal vse važne trgovinsko - politične dogodke v Srednji Evropi, sicer bi moral vedeti, da je Češkoslovaška z Madžarsko že od 15. decembra 1930 v tako zvanem brezpogodbenem stanju, torej v carinski vojni, in da se pobirajo na madžarsko blago pri uvozu v Češkoslovaško visoke maksimalne carine. Le izjemoma si obe državi v omenjenem kompenzacijskem prometu priznavata splošne minimalne carine, kakor jih uživajo vse ostale pogodbene države. Pri takem stanju trgovinskih odnošajev seveda ne more biti govora o kakršnikoli preferenci, saj vendar ne moremo govoriti o preferenci, če uživa Madžarska izjemoma za omejen kontingent uvoza svinj enako carino, kakor jo uživajo vse druge pogodbene države.

Nasprotno pa lahko trdimo, da ima naša država od neurejenih odnošajev med Češkoslovaško in Madžarsko največ koristi, in to baš pri izvozu svinj, ki je glavni predmet spotike pri g. Joksimoviću. Le poglejmo, kaj nam tudi tu povedo številke. Leta 1930. je Madžarska še v pogodbenem režimu krila 76.6 % vsega češkoslovaškega uvoza težkih svinj (lahke zadnja leta ne prihajajo več praktično v poštev), Jugoslavija pa komaj 15.5 %; lani pa je delež naše države pri uvozu svinj dosegel že 47.2 %, dočim je delež Madžarske znašal le borih 15.2 %, in to navzlic kompenzacijskemu dogovoru, ki je že lani obstojal, torej ni nov in je bil sedaj le obnovljen in nekoliko izpopolnjen (uvozni kontingent za svinje je pri tem ostal skoro nespremenjen).

Pa poglejmo še dalje. Dočim se je češkoslovaški uvoz iz Jugoslavije lani v primeri z letom 1930. skrčil se od 439 na 389 milijon Kč, torej za 12 %, je v istem času češkoslovaški uvoz iz Madžarske zdrknil od 930 na 121 milijonov Kč, ali za 87 %. Delež Jugoslavije na skupnem uvozu v Češkoslovaško se je v omenjenem dveletnem razdobju dvignil od 2.8 na 5.2 %, delež Madžarske pa se je istočasno skrčil od 5.9 na 1.6 %. Tako izgleda torej ona »preferenca« Madžarske, za kakršno »se mi brezuspešno borimo že polni dve leti.«

Končno še nekaj pripomb glede tržnih cen za naše svinje v Pragi. Nimamo nikakega namena prikrivati nerednosti, ki se dogajajo na praškem trgu pri prodaji naših svinj in težkoč, s katerimi se imajo boriti naši izvozniki. Razni židovski komisionarji izkoriščajo naše izvoznike (pri provizijah in pri stroških), zlasti odkar je uvoz vezan na kontingente, in tudi velika mesna industrija, ki ima svoje posebne kontingente, izrablja kontingentni režim v svojo korist pri prevzemnih cenah. Toda zaradi teh nedostatkov ne gre očitati češkoslovaškim vladnim krogom kake nelojalnosti nasproti nam, saj je vsem, ki imajo praktično posla z izvozom, znano, da nam češkoslovaška oblastva pomagajo, kjer le morejo. Da bi pa Madžarska uživala kake posebne ugodnosti glede prodajnih pogojev na podlagi nekakega specialnega sporazuma, o tem seveda ne more biti govora. Tudi Madžarska ima sedaj za svinje poseben industrijski kontingent.

Sicer pa: mnogo nedostatkov v naši trgovini s Češkoslovaško smo zadnja leta brez hrupa in očitkov ze odpravili v vzajemnem sporazumu; na enak način bomo gotovo premagali tudi tehnične težkoče, ki vladajo na praškem trgu. Od početka tek. leta imamo v Pragi delegata našega Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, čigar delovanje je v pogledu dovoza in vnovčenja naših svinj pokazalo v kratkem času že lepe uspehe.

Povejmo si odkrito, kar nas teži, ne iznašajmo pa očitkov, ki niso osnovani, ali pa celo očitkov, ki so naravnost v nasprotju z dejstvi. Tako postopanje mora le kvarno vplivati na prijateljsko atmosfero v medsebojnih odnošajih in slabiti dobro voljo v pogledu gospodarskega zbližanja, koristiti pa nam ne more prav nič. Roke si bodo končno meli le naši neprijatelji.

Čermakovo stanje brezupno

Newyork, 27. februarja. d. Zdravstveno stanje čikaškega župana Čermaka, ki je bil ranjen ob priliki atentata na Roosevelta, se je zelo poslabšalo ter so zdravniki pozvali njegovo družino, naj pride k njemu, ker pričakujejo vsak trenutek njegove smrti.

Pogreb Dušana Filipovića

Beograd, 27. februarja p. Ob veliki udeležbi se je vršil danes pogreb pokojnega Dušana Filipovića, znanega srbskega književnika. Pogreb se je vršil na stroške beograjske občine. Udeležili so se ga med drugimi vsi člani Pen-kluba ter raznih drugih kulturnih in nacionalnih društev.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 27. februarja p. Z odlokom ministra socialne politike je imenovan za uradniškega pripravnika pri državni bolnici v Ljubljani g. Milan Fajdiga iz Ljubljane.

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 27. februarja n. Danes so prispeli v Zagreb že vsi škofje, ki se bodo udeležili škofovske konference. Konferenca bo trajala tri dni. Za sedaj še ni znano, o čem bodo razpravljali.

Vračanje muslimanskih izseljencev

Banjaluka, 27. februarja n. Davi je prispelo v Banjaluko več muslimanov iz Turčije, ki so se izselili po prevratu iz Bosne. Sedaj so se vrnili, da uredijo vprašanje svojih posestev, ki spadajo pod agrarno reformo. Nekaj rodbin bo ostalo v naši državi, ostale pa se bodo vrnile v Malo Azijo.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej vedro, oblačnost bo postopno narasla, nekoliko bolj toplo. — **Situacija včerajšnjega dne:** Depresija nad Biskajskim zalivom. Visok pritisk na vzhodu in nad severnim delom kontinenta. Zaradi takšne izobarične razdelitve prevladuje v jugozapadu Evrope toplo vreme z dežjem. V ostalih delih kontinenta vedrejše vreme z nizkimi temperaturami.

Dunajska vremenska napoved za torek: Vremenski značaj nesiguren; najbrž malo spremembe.

ŠENČURSKI PROCES PRED DRŽAVNIM SODIŠČEM

Sedmi dan razprave — Včeraj so se čitale izpovedi prič, ki so bile zaslišane v teku sodne preiskave

Beograd, 27. februarja.

Razprava se je pričela ob 9.15. Danes so čitali sodne spise in zapisnike o izpovedbi onih prič, ki niso bile povabljene k glavni razpravi, marveč so bile zaslišane v teku preiskave. Važnost se je polagala zlasti na izpovedi sreskega načelnika dr. Ogrina, sreskega podnačelnika dr. Ivana Zobca, na izpovedbi orožnikov in orožniškega majorja v Kranju Pavlovića. Več prič je zelo obtežilno izpovedalo v smislu obtožnice, nekatere pa deloma razbremenilno. Prečitana je bila tudi izpoved župnika Barleta, ki pa je za dejanski stan nebistvena, ker je g. župnik govoril na svojem shodu in ni videl prizorov, ki so se med tem odigravali na cesti in na prostoru pred cerkvijo.

Prva je bila prečitana izpoved priče Marije Zupančeve, ki je izpovedala: »Gledala sem, po so se začeli ljudje zbirati pred Gašperlinovo hišo. Bilo pa je ljudi tudi na Umnikovem dvorišču, od koder so pozneje začeli leteti kamni in polena in je počil tudi prvi strel. Videla sem na oknu Umnikove hiše Marico Umnikovo, ki je vzklikala: Živio Korošec! Zaklicala pa je tudi: Živela republika!, toda samo enkrat bolj potihoma. Kdo je metal kamenje in polena z Umnikovega dvorišča in kdo je streljal, ne vem.«

Obtežilne izpovedbe Gašperlinovih

Katarina Gašperlin, gostiničarka in trgovka v Šenčurju je izpovedala: »Tisto popoldne sem bila večinoma v gostilni zaposlena. Stopila sem pa tudi pred hišo, kjer so se začele zbirati gruče ljudi. Videla sem Brodarja in po vsem njegovem vedenju, se je videlo, da on vodi množico. Kričal je: Dol z Barletom! Živio Korošec! Živela republika! Dol s kraljem! Živel Mussolini! Umnika sem tudi videla, ko je stal pred svojo hišo s prekrižanimi rokami. Vzpodbujal je množico in dajal navodila z rokami. Na oknu Umnikove hiše pa sem videla Marico Umnikovo in pa poštno pripravnico, toda ta se ni toliko udeleževala in je stala nekoliko zadaj. Marica je vzklikala: Dol z Barletom! Živela svoboda! Živela republika! Pozneje sem videla, kako so Umnika držali na rokah in je vzklikal: Živel dr. Korošec! Dol Barle! Dol vlada!

Predsednik Umniku: »Ali ste slišali, da ste z rokami dajali navodila in da vas je množica držala na rokah?«

Umnik: »To je vse iz sovraštva, to je vse organizirano proti nam.«

Ivan Gašperlin, gostilničar in trgovec v Šenčurju, je v preiskovalnem postopku izpovedal: »Videl sem, kako je prihajala od Preddvora dol gruča kolesarjev, ki je kričala: »Živel Korošec! Dol z Barletom! Imeli so zelene kravate in pa zelene vejice. Množica se je zbrala pred našo hišo, pa so jo potem orožniki porinili nazaj. Pozneje sem bil zaposlen na dvorišču, kjer se je vršil shod, kateremu sem jaz predsedoval. Zunaj pa so kričali: »Živel Korošec! Dol Barle! Živela svoboda! Dol kralj! Živela republika! Živel Mussolini!« Zbralo se je veliko ljudi, tako da jih je bilo do 4 tisoč. Brodarja in Umnika sem videl, da sta imela med množico vodilno vlogo. Videl sem tudi kranjskega župnika Škrbca. Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti župnišču, je bil krik in vik najhujši. Kričalo se je: Dol Barle! Sem ga dajte, da ga razrežemo! Kričalo se je tudi: Živel Korošec! Dol Barle! Živela republika! Prašič Barle! Na shod so skušali metati tudi polena, tako da jih je bilo po zborovanju na naši terasi kakih 17. Kdo je metal, nisem videl. Videl sem pozneje Brodarja in Umnika in žnjima tudi Lojzeta Zabreta. Videlo se je po vsem nastopu Brodarja in Umnika, da onadva vodita vse.«

Predsednik Umniku: »Kaj pravite vi na to?«

Umnik: »Vse to ni resnica. Ta priča je bila zaradi krive prisege kaznovana z globo 1000 Din in taki priči se ne more verjeti. Mi smo bili od vsega začetka dobri Jugosloveni in smo delali za ljudstvo, on pa hočejo samo izmozgavati ljudstvo. Ker pa jim tega ne damo, nas sovražijo.

Obtoženec Škrbec: »Priča je trdila, da je tudi mene videla že prej, toda to ni resnica, ker sem jaz prišel v Šenčur šele okrog 6 ure.«

Martin Sušnik pravi v svoji izpovedi: »Bil sem na shodu in mi o dogodkih na cesti med shodom ni nič znanega. Po shodu pa sem videl župnika Škrbca pri cerkvi, kjer je na nekem vzvišenem prostoru nekaj govoril, pa ne vem kaj, nisem dobro slišal, ker so se ljudje okrog njega drli na vso moč. Videl sem tudi Umnika in Brodarja, ta dva največja zagrizenca, videl sem ju, da vodita množico. Videl sem tudi Brodarjeve dekle, ki so bile rdeče oblečene in so metale kamne in polena ter kričale: Dol z Barletom! Živel Korošec! Ko je po zaključenem zborovanju Barle odšel proti župnišču, so kričali: Živel Korošec! Dol z Barletom!«

Anton Ropret je izpovedal: »Moja hiša stoji zraven Gasilnega doma. Bil sem na vrtu, ko je prihajala mimo večja množica. Prihajale so manjše gruče in sem slišal, kako je nekdo rekel: Naj se nihče ne poda sam; treba je, da obkolimo orožnike. Kdo je bil to, ne vem.«

Pride! Najlepši in prvi češki film v Ljubljani!
PRED MATURO

„Ubijte izdajalce!“

Edvard Jeraj je izpovedal: »Pred gostilno Na jami je bila velika gruča ljudi z zelenimi kravatami, tu se je tudi nahajal Umnik. Videl sem, kako so ljudje poleteli za Prešernom, ki je prišel na kolesu. Slišal sem, kako je Umnik: Razbijte kolo, fanta pa ubijte. Ko sem to videl, sem se vrnil s kolesom in ovadil stvar nekemu orožniku. Prešerna sem videl, da je bil ves raztrgan in da tudi ni imel klobuka. Točno se spomnim, da sem slišal, kako je rekel Umnik: »Kar ubijte ga, izdajalca«. Pred Graiserjevo hišo sem videl, kako je podporočniku Rakiću priletelo poleno v hrbet. Z okna Graiserjeve hiše so pa ženske metale kamne in polena.«

Predsednik Umniku: »Kaj pravite?«

Umnik: »To je vse zlagano, to je vse laž.«

Stanko Oblak je izjavil: »Prišel sem v Šenčur zaradi Barletovega shoda. Videl sem pri znamenju, kako je prihajala gruča kakih 150 ljudi z zelenimi kravatami; vsi so kričali: Živel Korošec! Dol z vlado! Mimo te skupine bi bil prišel jaz popolnoma mirno, če ne bi bil tam Umnik, ki je kričal: »Ubijte jih, izdajalce!« Dobil sem kamen v hrbet, vrgel pa ga je nekdo, ki ni imel zelene kravate. Umnika sem spoznal prav dobro. Pozneje sem videl, da so z Umnikove hiše neke ženske metale kamne in polena. Poleno je priletelo na orož. podporočnika. Množica je kričala: Dol z vlado! Živela republika! Tako pa so tudi z Umnikove hiše kričale ženske. Slišal sem tudi, da je z Umnikovega dvorišča padel strel. Ne vem pa, kdo je streljal. Brodar se je gibal med množico, ni pa ničesar storil, da bi jo pomiril. Sukal se je med tistimi, ki so najbolj kričali.«

Predsednik Brodarju: »Ste slišali?«

Brodar: »Vse to je neresnično, vse to je izmišljeno, prosto organizirano proti nam.«

Umnik: »Prešeren, Jeraj in Oblak niti ne vedo, kje so bili napadeni. Jaz pred Jamo nisem nikdar bil. Okoren, ki je bil zaslišan kot priča, je izpovedal, da se je Prešeren sam zvrnil v jarek.«

Franc Murnik je izpovedal: »Slišal sem, kako je množica kričala »Živel Korošec! Dol z Barletom! Dol z vlado! Živela republika!«

Nadaljnje šenčurske priče

Danica Küssel: »Bila sem v trgovini Ivana Gašperlina, ki ima tudi gostilno. Ko je župnik Barle govoril, sem videla na oknu Gaiserjeve hiše štiri rdeče oblečene ženske, ki so kričale: Živio dr Korošec! Dol z vlado! Živela republika! Živel Mussolini! Nisem jih pa spoznala tedaj in nisem vedela, da so Brodarjeve. Metale so tudi polena proti Gašperlinovemu dvorišču. Polen je bilo toliko, da jih je potem gospa Gašperlinova pobrala kakih 20. Slišala sem tudi dobro klic: Živel Mussolini!«

Milana Milić: »Videla sem, kako je množica prihajala od Primskovega. Hodili so čez Umnikovo dvorišče in kričali: Živio dr Korošec! Dol z bajoneti! Živela svoboda! itd. in tam so metali tudi kamenje proti orožnikom. Kamenje pa je padalo kakor dež, metali so ga z Umnikovega dvorišča, pa tudi od cerkve.«

Mato Savar orož. kaplar: »Stal sem na cesti z narednikom Golićem iz Preddvora, ko je priteka orožnik proti nama in da z roko znamenje, naj prideva na pomoč. Ko sem prišel pred Umnikovo hišo, je bil že mir. Nato sem stal pred Gaiserjevim hlevom, do kamor so orožniki že potegnili kordon. Proti kordonu se je postavila velika množica ljudi, večinoma so bili tujci. Vpili so: Živela svoboda! Živela republika! Dol z Barletom! Ko je po zborovanju župnik Barle odšel proti župnišču sem ga spremljal, da bi ga ščitil. Tedaj sta padla proti njemu dva kamna. Skupina ljudi, iz katere sta padla kamna, pa je kričala: Dol z njim! Brodarja in Umnika sem videl, kako sta hodila med množico. Brodarja sem videl tudi, ko je bil pred podporočnikom Rakićem ki ga je pozval, naj pomiri ljudstvo. Brodar je protestiral napram sreskemu načelniku ter mu je dejal, da je hotel pomiriti ljudstvo, kar pa je neresnično. Sreski načelnik ga je ponovno pozval, naj ljudi pomiri, on in Umnik pa se temu pozivu nista odzvala, temveč sta se drzno obnašala in tako še bolj izzivala množico. Kmalu potem so se znova slišali vzkliki: Do, z Barletom! Svinja Barle! Celo napram podporočniku Rakiću je Umnik rabil nekaj zelo grdih izrazov. Ko sta se začela Umnik in Brodar prepirati s sreskim načelnikom, so se nahujskani ljudje zbrali in še huje kričali.«

Predsednik Umniku: »Ali je to res?«

Umnik: »Ne, ni res. Takšnih izrazov, kakor se mi očitajo, še poznal nisem, dokler nisem prišel sem šele tu sem izvedel kaj pomenijo.«

Alojz Kastigar: »Slišal sem vzklike: Živel Korošec! Živela republika! Klica »Dol s kraljem« pa nisem slišal. Videl sem potem po strelih, ko je orožništvo porinilo množico nazaj, Brodarja in Umnika, ki sta vodila množico, da sta bila onadva zares voditelja, sem sklepal po njunem obnašanju. Ljudi nista mirila, marveč sta hodila od gruče do gruče in takoj za tem je množica še bolj vpila, tako da je izgledalo, kakor da bi ju onadva vzpodbujala.«

Predsednik Umniku: »Ste razumeli?«

Umnik: »Razumel sem, toda to ni resnica.«

Brodar: »Naju dva orožniki niso nikoli potisnili z maso nazaj. Ves čas sva stala pri Umnikovi hiši.«

Umnik: »Vse to ni resnično, kar trdijo, vse je izmišljeno, vse organizirano. Te priče so bile organizirane od Gašperlina in od Gašperlinke, da so tako izpovedale.«

Pričevanje župnika Barleta

Župnik Barle: »Prišel sem v Hrastje, kjer so mi povedali, kako je delal in govoril Brodar. Stari ljudje so se zgražali. Zaradi tega sem jih pozval, naj gredo k Staretovim. Starejši ljudje so odšli na Staretovo dvorišče. Ko sem pričel govoriti, so pričeli v stolpu pritrkavati z zvonovi, da ni bilo moči ničesar slišati. Ko sem nehal, so tudi nehali zvoniti. Videl sem zunaj pred dvoriščem Brodarja sredi množice. Vzklikal je: živio dr. Korošec! Shod sem zaključil, kakor ponavadi z vzklikom Živio kralj! Živio kraljevski dom! Zborovalcem sem pa priporočil, naj se lepo razidejo, množica pa jih je sprejela spet z vzkliki Živio dr. Korošec!«

»Za Šenčur sem zvedel že prej, da se nekaj pripravlja. Prišel sem tja okrog poldne in se oglasil pri župniku Pibru, ki pa mi je rekel, da ničesar ne ve o pripravah. Popoldne so se potem začeli zbirati ljudje; bilo je zlasti mnogo kolesarjev. Ob 3. sem šel na zborovanje, kjer je bilo naših okrog 200, zunaj pa velikanska množica. Orožniki so zaprli dohode, da ni mogel nihče več na zborovanje. Jaz sem na shodu govoril prvi, za menoj pa dr. Rape. Na zborovanju je bilo mirno, a metali so proti dvorišču kamenje in polena od zunaj. Da bi se to vršilo iz Gaiserjeve hiše, ne vem. Umnika in Brodarja sem zagledal potem, ko sem po končanem zborovanju šel med množico proti župnišču. Pogledal sem ju resno in dejal: Kaj delata? Brodar je pogledal v tla, vendar pa je zavpil: »Dol z Barletom!« Slišal sem iz množice klice: »Barle stoji tako, da ga nihče ne bo dol spravil.«. Vzklikov proti kralju in za republiko nisem slišal. Ko sem prišel do župnišča, kjer je bil avto, je priletel kamen, ki je bil vržen z veliko silo. Ko pa sem stopil v župnišče, je prišel kranjski župnik Škrbec in z njim tudi sreski načelnik dr. Ogrin. Župnik Škrbec me je povabil, naj bi se peljal ž njim v Kranj, da bi se ljudje tako pomirili, pa nisem hotel sprejeti te ponudbe, da ne bi izgledalo, da se bojim. Sreski načelnik mi je tudi ponudil da bi se odpeljal žnjim, rekel pa je, da je treba malo počakati, da se prej množica odstrani. Pozneje pa je spet prišel k meni, da je Škrbec tudi njemu dejal, naj bi se jaz odpeljal z njim. To naj bi se povedalo tudi množici, da bi se tako pomirila. Škrbec je res odšel, da to pove ljudem. Ko se je vrnil, sem stopil ž njim v avto in se odpeljal z njim v Kranje.

Ko sem se še dopoldne okrog 10.30 vozil skozi Primskovo, sem videl na cesti pred Gasilskim domom večjo množico, med katero je bil tudi kranjski župnik Škrbec. Videl sem tudi orožnike, ker pa se avtomobil ni ustavil, nisem videl, ali se zborovanje še vrši, ali je že zaključeno. Zvedel sem tudi, da se je agitiralo proti zborovanju s tem, da so se raznašale vesti, da hočemo Slovence prodati Srbom, da se jim hoče vzeti Marija in narediti pravoslavna vera. Pozneje sem tudi zvedel, da je tistega večera, ko smo zborovali v Hrastju, prišel k Staretovim Brodar in se opravičil, ker je meni onemogočil shod. Za Šenčur sem bil prepričan, da se je zbrala množica z namenom, da se shod razbije. Bili so ljudje iz kranjskega, kamniškega, ljubljanskega in celo radovljiškega okraja. Večinoma so prišli s kolesi in ljudstvo je bilo nedvomno naravnost nahujskano in zastrupljeno. Metalo je kamenje na mene, katoliškega duhovnika, in me zasramovalo.«

Pride! Najlepši in prvi češki film v Ljubljani!
PRED MATURO

Vloga Umnika in Brodarja

Josip Berendijaš: »Videl sem Marico Umnikovo na oknu Umnikove hiše in slišal, da je vzklikala »Živela republika«. Kamenje, ki se je metalo, je zadelo tudi mene. Videl sem Umnika in Brodarja, a ju takrat še nisem poznal. Spoznal pa sem ju pozneje pri zaslišanju po slikah. Hodila sta od gruče do gruče. Ko je prišel ukaz, da se množica razide, se Umnik ni hotel umakniti in je rekel, da je tu, kjer stoji, njegov dom in da gre kamor on sam hoče. Umnik in Brodar sta tudi govorila, da bo kmalu prišel čas, ko bodo oni meli orožje v rokah. Metali so kamenje tudi na orožnike.«

Franjo Rehar, zastopnik orožniškega komandirja v Šenčurju: »Videl sem pred Gašperlinovo hišo, kako se je metalo kamenje, nisem pa poznal ljudi, ker sem šele pred kratkim prišel v Šenčur. Pred župniščem sem videl fanta, ki je nosil slovensko zastavo. Ko je Barle stopil proti župnišču, so vrgli proti njemu kamen. Videl sem sreskega načelnika, ko je pozval Umnika in Brodarja, naj pomirita narod. Šla sta v resnici med množico, kakor da bi mirila, toda učinka ni bilo nikakršnega. Ko sem stal pri znamenju, sem slišal v smeri od Umnikove hiše strel. Množica pa je kričala: Živela samostojna Slovenija! Živela federacija.«

Ivan Javornik: »Med množico, ki je stala pred Gaiserjevo hišo in kričala, sem videl tudi Marico Križnarjevo, ki je vrgla dva kamna. Padla sta na kordon. Drugače pa je kamenje padalo največ z Umnikovega dvorišča, od koder so letela tudi polena; kamenje se je metalo tudi od župnišča sem. Tarča je bil vedno orožniški kordon pod vodstvom podporočnika Rakića. Padlo je tudi nekaj strelov, nekaj šibkejših menda iz Rakićevega revolverja. Streljali pa niso v salvah, temveč posamič drug za drugim. Brodar in Umnik sta bila med množico in govorila sedaj z enimi, potem z drugimi. Ne vem pa, kaj sta rekla. Ali sta hujskala, tudi ne vem. Med množico je bilo tudi mnogo žensk. Videl sem štiri rdeče oblečene ženske, ki so se drle na vso moč. Ko je prišel Barle z zborovališča, so ljudje burno vzklikali proti njemu. Vsekakor pa se je videlo da je bila že vso stvar prej dobro organizirana. Ljudi je prišlo vse polno z vseh strani, posebno pa še kolesarjev. Organizirali so jih tisti teden pred shodom. Tedaj so se začele pojavljati zelene kravate.«

Izpoved sreskega načelnika

Dr. Franjo Ogrin, sreski načelnik v Kranju: »Sresko načelstvo je bilo obveščeno, da se pripravljajo demonstracije za shod v Šenčurju. Zato sem odredil, naj orožništvo zapre dohode v vas, kar pa se je le deloma posrečilo. Shod se je pričel po 15. uri in je bilo na zborovanju nekaj nad 120 oseb. Tam so mirno poslušali. Zunaj pa so kričali »Živio dr. Korošec!« »Dol z Barletom!« Po streljanju je orožništvo izpraznilo prostor med hišo in cerkvijo, ljudstvo pa se je vendarle kmalu spet pojavilo in napolnilo trg pred cerkvijo. Tedaj je prišel k meni Brodar in se pritoževal zaradi streljanja. Prav tako tudi Umnik. Ko je prihajal župnik Barle z zborovališča proti župnišču, je množica vpila: »Dol z Barletom!« »Dol z izdajalcem!« »Živel Korošec!« Ali so vzklikali tudi še druge vzklike, nisem slisal. Ko je Barle šel proti župnišču, je proti njemu padel kamen, ki ga pa ni zadel. Da bi se tujci odstranili iz Šenčurja, sem pozval Brodarja in Umnika, naj pomirita ljudi. Brodar in Umnik sta se izgovarjala, da ju ljudje nočejo ubogati. Ker je med tem prišel tudi kranjski župnik Škrbec, sem tudi njega prosil. Ko ga je množica zagledala, ga je burno pozdravila in dobil sem vtis kakor da je njegov prihod množico vzpodbudil, da bi se demonstranti razšli, sem rekel župniku Škrbcu, da bom dal prostor izprazniti s silo, če ljudstvo samo ne bo odšlo. Tedaj je rekel: »Nikar ne storite tega, ljudje se bodo pomirili, samo če odide Barle.« Ker je bila množica zelo sfantazirana, bi se lahko dogodilo še kaj hujšega in prišlo do prelivanja krvi. Zato sem pozval Umnika in Barleta, da bi pomirjevalno vplivala na ljudstvo. Pozval sem tudi Škrbca in ta je stopil na višje mesto in pozval ljudi, naj se mirno razidejo. Ker se pa množica prostovoljno ni razšla, sem dal nalog, da jo orožniki razženejo. Iz vseh teh dogodkov sem sklepal, da je bila demonstracija organizirana. Če bi bilo demostrantom uspelo, da bi onemogočili Barletu zborovanje, bi potem sami priredili shod. Med demonstranti je bilo tudi mnogo drugih. Večina je bila iz vrste SLS. Več kolesarjev ni imelo zelenih kravat. Obrnil sem se večkrat na Brodarja in Umnika, da bi vplivala na množico da bi se pomirila. Vsi ti pozivi pa niso imeli nikakega uspeha, temveč so povzročili baš nasprotno in to po mojem mnenju zaradi tega, ker sta se Brodar in Umnik tako v besedi, kakor v dejanju vedla bolj pasivno, tako da je to učinkovalo kakor pobuda za množico. Množica je opazila to nujno pasivnost in je zato tudi še nadalje vztrajala na prostoru. Povsod sem dobil vtis, da je bilo to organizirano in dobro pripravljeno. Osupnilo me je, da se je takoj, ko je nastopilo orožništvo in potisnilo množico nazaj, prostor znova napolnil. Ta odpornost pač ni slučajna, temveč je moralo biti tako že naprej določeno. Ko se je pričel pritoževati kolesar, ki so mu razbili kolo in ga napadli, sem šel po Kamniški cesti, kjer se je ta dogodek pripetil. Tamkaj sem n. pr. opazil gosto vrsto kolesarjev, kar me je zelo osupnilo, ker je bilo videti, kakor da je to četa v pripravljenosti v rezervi.«

Orožniški major Pavlović: »Dne 23. maja je prišel Brodar k meni v urad in protestiral proti temu, da so orožniki streljali. Jaz sem mu odgovoril, če so orožniki streljali, so ravnali popolnoma po predpisih. Če bi katerega izmed orožnikov kaznoval, bi ga kaznoval zaradi tega, ker je streljal v zrak. Na Brodarjevo vprašanje, ali se s tem strinjam, sem odgovoril, da.«

Izpovedi orožnikov in drugih prič

Ob 11. dopoldne je predsednik odredil četrturni odmor. Ob 11.15 se je nato nadaljevalo čitanje izpovedi.

Luka Volk, zidar, star 31 let: »Na shod župnika Barleta sem prišel tudi jaz kot njegov somišljenik. Pred Gašperlinovo hišo je bilo mnogo ljudi, ki so hoteli na dvorišče, kar pa so jim orožniki zabranili. Pred vsem so vpili »Dol z Barletom!«. Padalo je tudi kamenje. Po shodu sem bil na cesti pred Gašperlinovo hišo. Streljanje se je ta čas že končalo. Opazil sem Brodarja, ki sem ga osebno dobro poznal. Stal je sredi ceste in okrog njega je bilo polno ljudi. Zavpil je proti kralju in državi in rekel: »Če ne bo šlo zlepa, bo pa šlo s silo.« Teh besed se dobro spominjam. Izključujem da bi Brodarja zamenjal s kako drugo osebo. Inkriminirane besede je Brodar izustil samo enkrat. Gledal sem mu takrat v obraz in sem bil od njega oddaljen le kakih pet metrov. Nimam nobenega interesa, da bi mu storil krivico.«

Brodar: »Volka niti ne poznam. Izjavljam, da v Šenčurju ves čas, ko se je vršilo zborovanje, nisem napravil nobenega vzklika.«

Jože Belihar: »Na cesti pred Gašperlinovo hišo sem videl Brodarja in sem mu rekel: Na shod se podaj. Umnik in Brodar sta hodila od gruče do gruče in vpila: »Živio dr. Korošec« Pozval sem ga, naj bi pomirila ljudstvo.«

Dr. Ivan Zobec, sreski podnačelnik v Kranju: »Dne 22. maja je bilo napovedanih več shodov. Jaz sem bil pozvan v Cerklje, kjer pa shoda ni bilo. Zato sem odšel v Šenčur, kjer je bila pred cerkvijo velika množica. Tam je bil tudi sreski načelnik d.. Ogrin. Pozval me je, naj ostanem tam. Množica je zahtevala, naj Barle zapusti Šenčur. Ko je sreski načelnik pozval ljudi, naj se razidejo, so mu odgovorili, da bodo odšli, če odide poprej Barle iz Šenčurja. Ljudstvo je bilo silno razburjeno. Škrbec je imel na množico ponovno nagovore, v katerih jo je poziral, naj pusti župnika Barleta v miru. Po Barletovem odhodu se je množica razšla. Nisem bil prisoten, ko je baje padalo kamenje. Bil sem le priča zadnjega dejanja. Videl sem Brodarja in zdi se mi, da tudi Umnika. Ne vem ali je Brodar vplival na množico, da naj vpije ali pa se pomiri.«

Zarnik France, posestnik v Šenčurju: »Umnika sem videl pred Gašperlonovim dvoriščem: bil je miren in ni hujskal ljudi. Bil sem poleg njega četrt ure in šele potem sem odšel domov. Umnika in Brodarja sem videl tudi v družbi podnačelnika dr Zobca in sta tedaj pomirjevalno vplivala na ljudi. Tudi Škrbec je ponovno rekel ljudem, naj bodo tiho in naj se pomirijo.«

Alojzij Čirec, orožniški kaplar: »Po demonstracijah pred cerkvijo sem slišal vzklike: »Živio dr. Korošec! »Živela svoboda!« »Živela republika!« Kdo je te klice izustil, ne vem. Videl sem tudi Umnika in Brodarja med ljudmi. Nihče od njiju pa ni pomirjevalno vplival na množico. Umnik se je celo smejal.«

Ivan Žbogar, orožniški kaplar: »Prvi strel je padel v smeri iz Umnikove hiše ali dvorišča. Glede tega se ne motim, ker sem bil samo nekaj korakov oddaljen. Nato je pričelo padati kamenje. Metali so tudi polena in kose opeke. Šele po prvem strelu so začeli streljati orožniki. Streljal sem tudi jaz. Od vzklikov, ki so padli, sem slišal: »Živela svoboda!« »Živela samostojna Slovenija!« Vzklikov proti kralju nisem slišal. Umnik in Brodar sta hodila med množico, vendar pa nisem dobil vtisa, da bi pomirjevalno vplivala na razburjene duhove.«

Josip Cehnar, orožniški kaplar: »Bil sem v kordonu pred Gašperlinovo hišo. Največ je padalo kamenja iz Umnikovega dvorišča in sosedne hiše. Kamenje je padalo tudi z dveh oken, kjer so bile same ženske. Slišal sem klice: »Živela svoboda!«, »Živela samostojna Slovenija«, »Živel dr. Korošec«. Mene je zadelo več kamnov, dobil sem pa le lažje poškodbe. Brodarja in Umnika dobro poznam, vendar nisem opazil, da bi pomirjevalno vplivala na ljudstvo. Bilo je videti, da sta ljudi celo še hujskala, pri tem sta se tudi smejale. Ko je padel strel z Umnikovega dvorišča, so me ljudje za mojim hrbtom vprašali: »Ali ste slišali?« Takoj nato je pričelo padati kamenje in leteti opeka in poleno. Nato so pričeli streljati tudi orožniki.«

Kovač **France Delinar**: »Po shodu v Šenčurju sem bil v Kemovi gostilni v Cerkljah. Tam je bil tudi obtoženi Grilc, ki je potegnil iz žepa neko zastavico, mislim, da je bila državna, videl sem namreč, da je imela na vrhu modro barvo. Grilc je naročil natakarici, naj zastavo prešije, tako da bo slovenska. Bil je tedaj pijan. Kaj je potem napravila natakarica z zastavo, ne vem.«

France Globočnik: »Grilc Ivan je imel zastavico s tremi barvami. Pozval je natakarico, naj vse tri dele sešije tako, da bodo tvorili slovenske barve. Kako je potem naredila natakarica, ne vem.«

Katra Gašperlinova: »Slišala sem vzklike: Živio Mussolini, živela republika!«

Obtoženec Umnik: »Pred sodiščem je bilo ugotovljeno, da ta priča ni verodostojna.«

Predsednik: »To se vas ne tiče.«

Umnik: »Vem, ali tiče se moje hčerke.«

Narednik **Ivan Javornik**: »Bil sem s kaplarjem Cehnarjem v Šenčurju na trgu pred cerkvijo. Tam so vpili: Dol z Barletom! Druga skupina pa je kričala: Dajte nam kruha in dela! Živela republika! Umnika in Brodarja sem videl pred in po streljanju. Če trdita, da sta pomirjevalno vplivala na ljudi, ne govorita resnice. Dejstvo je, da je množica vedno bolj kričala, čim sta se pojavila onadva med njo. Hodila sta od gruče do gruče. Množica je bila popolnoma pod njunim vplivom. Kaj sta govorila z ljudmi, ne vem.«

Delavec **Janko Jagodic**: »22. maja je šla večja skupina delavcev, ki so bili v Primskovem in v Predvoru, in vpila: Dva shoda smo že razbili, sedaj bomo pa še tretjega. Ko se je začel shod v Šenčurju, je pričelo padati kamenje na dvorišče Gašperlinove gostilne, zunaj pa so rjoveli. Dobro sem slišal tudi klic: Živio Mussolini! Ponavljal se je večkrat. Med množico sta bila tudi Umnik in Brodar. Izven dvoma je bilo, da sta hujskala množico.«

Pavel Piber: »Na Umnikovem dvorišču sem videl po shodu več moških in žensk, ki so vpili: »Z Barletom dol!« Križaj ga, izdajalca! Padalo je tudi kamenje.

Kuharica **Petka Piber**: »Kamen je padel tik Barleta. Ko je padel prvi strel, sem šla v hišo. V veži in kuhinji je bilo mnogo moških. Ko sem jih vprašala, kaj iščejo, so mi odgovorili, da so pribežali zaradi strelov. Pozvala sem jih, naj gredo, kar so tudi

Pride! Najlepši in prvi češki film v Ljubljani!
PRED MATURO

storili. Videla sem, da so z Umnikovega dvorišča metali polena na orožnike. Ali je bil kdo ranjen, ne vem.«

Pričevanje župnika Pibra

Šenčurski župnik **Ivan Piber:** »Shod v Šenčurju je bil razglašen že prejšnjo nedeljo. 22. maja je prišel Barle. Ko so bile litanije končane, sem odšel v župnišče. Videl sem, da se zbirajo ljudje ki so jih orožniki potisnili nazaj. Množica se je upirala in neprestano vpila. Naenkrat je počil strel. Skočil sem k oknu in slišal nove strele. Za hip je nastala tišina, nato pa so se krik in hrup podvojili. Ko se je pokazal Barle, je hrup dosegel višek. Ljudje so pripovedovali, da je bila vsa stvar dobro organizirana, da so bile kot znak zelene kravate in da so nameravali napasti tudi orožnike.«

Klobučar **Ivan Zupanec** iz Primskovega: »Ljudje so v gručah odhajali s shoda v Primskovem proti Kranju. Med njimi je bil tudi župnik Škrbec. Množica je med potjo vpila Živio Korošec, Dol z Barlecom! in prepevala.«

France Šter: »Videl sem Brodarja in Umnika pred cerkvijo. Hodila sta od gruče do gruče, ljudje pa so neprestano vpili. Kaj sta jim govorila, ne vem. Gotovo pa sta jih ščuvala. Dobro sem opazil, da je takoj nastal velik krik in vik, čim sta stopila pred ljudi, dočim so bili sicer bolj mirni.«

Odpremnik tvornice Union **Janko Colnar:** »Prišel sem s poslancem g. dr. Rapetom v Šenčur. Na cesti so se shajali ljudje v gručah. Od vsh strani so prihajali kolesarji. Šel sem z dr. Rapetom po cesti. Ljudje so hoteli predreti kordon. Nenadoma je nekdo rekel: Napadimo orožnike od zadaj, drugi pa jih bodo od spredaj. Neznanca je poslanec dr. Rape zavrnil: Ne spravite ljudi v nesrečo! Neznanec mu je odgovoril: Kaj pa vas to briga. Pozneje sem zvedel, da je bil to cerkovnik. Na Gašperlinovo dvorišče je letelo kamenje od vseh strani. Med streljanjem sem bil na dvorišču in nisem mogel vsega razločiti. Barle je zaključil shod z vzklikoma kralju in kraljevskemu domu.

Ob 12.30 je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala jutri ob 8. uri dopoldne.

Izpoved poslanca dr. Rapeta

Pri telefonskem prejemanju poročila o sobotni razpravi o šenčurskem procesu so se pri reprodukciji pričevanja nar. posl. dr. Rapeta vrinile nekatere netočnosti, ki deloma kvarijo smisel poslančevih izpovedi. Zato prinašamo nekatere odstavke še enkrat po stenografskem zapisniku. Poslanec dr. Rape je med drugim izpovedal:

»Mojo pozornost je vzbudila predvsem grupa ljudi pred cerkvijo. Tam je stal g. Brodar in se pogovarjal z ljudmi. Stalno so prihajali k tej grupi kolesarji, se razgovarjali z Brodarjem, nato pa zopet odšli v smer, iz katere so prišli. Sicer zaradi oddaljenosti nisem mogel čuti, kaj je g. Brodar s kuirji govoril, dejstvo pa, da so se okrog njega zbirali ljudje in da so se novodošli nanj obračali in od njega prejemali odgovore, je moralo v vsakomur utrditi prepričanje, da vse vodi Brodar.

Ko sem pri svojem obhodu po vasi zopet prešel skozi kordon, ki je stal na poti, ki vodi iz Šenčurja proti kamniškemu srezu, sem naenkrat čul močno kričanje na desni od mene, to je na poti, ki vodi proti Velesovu in videl, kako velika skupina ljudi pritiska na kordon, pri čemer so spredaj stoječi možje razgalili svoja prsa in izjavljali: »Nič nam ne morete, pa zabodite, če si upate!« V tem trenotku se je odločila od skupine ljudi pred cerkvijo gruča 15 do 20 ljudi in hitela orožnikom v hrbet z vzklikanjem: »Vi jih napadite spredaj, mi pa jih bomo zadaj! Razorožimo jih!« Stopil sem tej drugi skupini nasproti in z vzklikom: »Kaj niste imeli dovolj krvi v svetovni vojni? Pomislite na žene in otroke!« vse zadržal. Med prerekanjem, ki je pri tem nastalo, so orožniki frontalni napad mase odbili in s tem je bila tudi opasnost pri kraju.

Po shodu sem ostal še na dvorišču in se razgovarjal z akademikom, ki je bil tu prisoten. Vprašal me je zaradi ljubljanske univerze in ostro kritiziral postopanje vlade. V gruči ljudi, ki je stala okrog mene, se je nahajala tudi neka ženica, ki je očividno še prevzeta vzklikov, ki so padali na prostoru pred cerkvijo, vzkliknila: »Živel Korošec!« Vzplipnila je tudi proti kralju. Obrnil sem se, položil roko na njeno ramo in jo vprašal, če se zaveda, kaj je rekla in kaj ji daje povod za te vzklike. Takoj je izjavila, da ni rekla ničesar in da bo prisegla, da ni ničesar vzpliknila, njeno izjavo pa je podkrepilo še troje ali četvero oseb, ki so stale v njeni bližini. To gg. sodniki, vam pripovedujem zaradi tega, da si morete predočiti vrednost pričevanja onih, ki se naknadno prijavljajo s strani zagovornikov.

Tu je pristopil k meni prijatelj dr. Branko Alujević in mi hitel pripovedovati, da je bil pravkar na trgu pred cerkvijo, tik sreskega načelnika, ko je ta obrnjen proti g. Brodarju, prosil, naj Brodar svojim ljudem naroči, da se mirno razidejo, ker je shod končan. G. Brodar se je obrnil in s smehom na ustih odgovoril, da on svojim ljudem ne bo ničesar rekel, češ da so njegovi mirni, pač pa naj g. sreski načelnik naroči svojim, da se mirno razidejo. S tem je g. Brodar nedvoumno priznal, da vodi zbrano množico in jaz sem se samo čudil, da g. sreski načelnik ni takoj uporabil svoje pravice in dolžnosti, da vodjo grupe, ki se je zbrala, ne da bi prijavila to politični oblasti, stori odgovornega za vse, kar se je zgodilo.«

Razkol v zagrebškem »Merkurju«

Zagreb, 27. febr. n. Včeraj in danes se je vršila glavna skupščina društva »Merkur«, na katero so prišli delegati iz vse države. Ker med takozvanima skupinama belih in modrih ni prišlo do sporazuma, je skupina belih danes demonstrativno zapustila zborovanje ter podala izjavo, da zapušča skupščino, ker se odklanjajo njeni predlogi Policijski komisar je pustil nato prešteti glasove preostalih delegatov Ker je bilo izmed 19943 članov, zastopanih na zborovanju le še 9921, torej 50 manj kolikor znaša nadpolovična večina, potrebna za sklepčnost, je bila skupščina razpuščena.

Anglija proti Japonski

Angleška vlada proti dobavljanju orožja Kitajski in Japonski — Ogorčeni boji v Jeholu

London, 27. februarja. AA. V spodnji zbornici je popoldne odgovoril zunanji minister John Simon na govor poslanca Lansburyja, ki je silno napadal japonsko početje v Mandžuriji in Jeholu. Zunanji minister je izjavil, da je britanska vlada šele danes sklenila, ker je doslej čakala mednarodnega razpleta stvari, da ne bo več dovolila izvažati orožje na Kitajsko in Japonsko. Ta prepoved velja za vse predmete, ki so navedeni v odloku o prepovedi izvoza orožja l. 1931. Prepoved ne velja za že sklenjene pogodbe, ki jih mora vlada spoštovati. Nadalje je Simon naglasil, da se bo mogla prepoved o izvažanju orožja učinkovito izvajati šele tedaj, kadar se o tem doseže mednarodni dogovor.

Velika Britanija želi ostati v prijateljskih odnošajih tako s Kitajsko kakor z Japonsko, toda nobenega dvoma ni, da japonska akcija ni v skladu z določili Društva narodov. Storili pa bi Japonski veliko krivico, če bi se zadovoljili samo s to ugotovitvijo in ne bi priznali, da je japonski položaj izredno težak in da mora prestati velike preizkušnje v razmerju s svojim sosedom. Legalni položaj Japonske v Mandžuriji je sploh nekaj izrednega in ga ne moremo primerjati z ničemer v svetovni zgodovini.

Velika Britanija sicer razpolaga s sredstvi, da prepreči pošiljatve orožja, toda večina drugih držav tega ne more. Britanska vlada je takoj vprašala kakih 5 ali 6 drugih držav, ki izdelujejo orožje, kako je pri njih, toda doslej še ni dobila pravega in končnega odgovora. Zato si bo britanska vlada prizadevala, da to vprašanje docela razčisti, in je mnenja, da ji bodo pri tem pomagle tudi Zedinjene države v spravnem odboru Društva narodov.

Predlogi lorda Cecila

Pariz, 27. februarja. AA. Dopisniku »Excelsiorja« je lord Robert Cecil izjavil o kitajsko - japonskem sporu:

Če bi bili l. 1931 zavzeli v Parizu drugačno stališče, bi se dogodki na Daljnem vzhodu brez dvoma ne razvili v sedanjo nevarno smer.

Da bi se sedanji tok dogodkov v Mandžuriji preobrnil, bi bilo treba ukreniti troje. Najnujnejše je, da se doseže sporazum med vsemi državami zastran pošiljanja orožja. Ta sporazum bi moral biti univerzalen, kajti uspeh bi bil izključen, če bi samo ena država ne hotela pristati nanj. Nadalje bi morale vlade vseh velesil prepovedati, da se na njihovih tržiščih lansirajo posojila za bojujoče se države. Naposled bi bilo potrebno, če bi Japonska izzvala pravo vojno, da odpokličejo vse države svoje tokijske poslanike. Potemtakem bi predlagali oboroženo intervencijo velesil, je vprašal dopisnik lista.

Nikakor ne, je odgovoril lord Cecil. Odpoklic poslanikov bi bila samo formalna demonstracija.

Na vprašanje, kako naj bi se v bodoče preprečili podobni primeri, je britanski državnik odgovoril:

Najvažnejše bi bilo, da se brez odloga revidira čl. 16. pakta Društva narodov in reši problem sankcij. Sedanji postopek kaže dve bistveni hibi, prepočasen je in premalo prožen. Če čl. 16 ne bi bil dal tako dolgega roka Japoncem, gotovo ne bi bili zavzeli takega stališča. Pomislite samo, da je razprava trajala nad 14 mesecev in medtem se je akcija že začela. Jaz bi predlagal naj bi svet DN sklenil bojkot napadalca in tistega, ki se noče podrediti mednarodni razsodbi. Vsi člani DN bi morali na to pristati, pa tudi nečlani. Prepričan sem, da bi bil gospodarski in finančni bojkot najbolj učinkovito orožje proti napadalcu, toda sedanji primer zadostno kaže, da tako orožje vse dotlej ne pride v poštev, dokler se ne sklene revizija omenjenega člena glede njegove izvedbe.

Na koncu je lord Cecil izjavil, da še vedno veruje v Društvo narodov.

Akcija Društva narodov

Ženeva, 27. februarja. AA. Posvetovalni odbor Društva narodov, ki je bil izvoljen po zadnjem izrednem zasedanju, da bo nadalje motril dogodke v Mandžuriji, je imel zadnje dni več sej. Angleški delegat Anthony Eden je opozoril člane odbora, naj tudi individualno posvetijo največjo pažnjo vprašanju izvoza orožja na Daljni vzhod. Vsi člani odbora so bili za to, da se imenuje pododbor, ki bi proučeval to vprašanje. Prav tako se je tudi angleška vlada obrnila na posamezne vlade, naj posvetijo temu vprašanju vsestransko pozornost in obveščajo odbor o konkretnih dejstvih.

Amerika še čaka

Washington, 27. februarja. AA. Zedinjene države ne bodo ničesar ukrenile glede na Hoovrov predlog, naj se prepove izvoz orožja državam, ki so zapletene v vojno ali jim pa vojna grozi. Takega sklepa ni pričakovati, dokler bo zasedala stara poslanska zbornica, ker so se na današnji seji demokrati izrekli za to, da se stvar odgodi, dokler se ne sestane nova zbornica.

Šanghaj, 27. februarja. AA. Iz Nankinga poročajo, da izražajo v kitajskih uradnih krogih veliko zadoščenje nad ameriško izjavo o odobritvi sklepa Društva narodov. Več inozemcev, zlasti letalcev, ki se jim hoče pustolovščin, je prispelo v Nanking in se prijavilo h kitajskim četam, ki branijo Jehol.

Siamska pomoč Japonski

Nanking, 27. februarja. AA. Kitajski listi poročajo, da je Siam baje sklenil tajno pogodbo z Japonsko za dobavo municije.

Srdite bitke v Jeholu

London, 27. febr. AA. Po brzojavkah iz Daljnega vzhoda se vrše v Jeholu prav ljute bitke. Vreme je izredno mrzlo. Japonske čete prodirajo iz Kailuja proti Čifengu. Medtem so že bili hudi boji za manjše gorske prelaze. Japonci so prodirali iz Sujčunga, odkoder hoče vodstvo japonske vojske zajeti kitajske čete z boka. Japonska vlada je opetovano izjavila, da se v svojih sedanjih operacijah hoče omejiti na Jehol.

Pejping, 27. febr. s. Kakor poročajo je bilo na prelazu Pajšicu ob meji jeholske pokrajine več ogorčenih, toda brezuspešnih napadov Hudemu zračnemu bombardiranju je sledil napad konjenice, ki pa se je morala končno umakniti. Japonci so pustili mnogo mrtvih na bojišču. Kitajski vrhovni poveljnik v bitki pri Pajšicu ceni kitajske izgube od početka te bitke na 1000 dočim so izgubili Japonci 600 mrtvih in ranjenih. Več japonskih poizkusov, da bi zavzeli prelaz, se je izjalovilo.

Tokio, 27. febr. AA. Zdi se, da so kitajske čete izpraznile važno mesto Lingjan.

Bolgarija in Mala antanta

Trezen bolgarski glas o potrebi nove politike napram državam Male antante

Zagreb, 27. februarja, č. Nocojšnje »Novosti« objavljajo dva članka o Bolgariji in Mali antanti. Prvi članek, ki ga je objavil sofijski »Mir« in ga je napisal Mihael Madjarov, razpravlja o posledicah, ki bodo nastale za Bolgarijo zaradi novega pakta Male antante. Pisec pravi, da je ustvarila ta zveza v mednarodno-političnem pogledu silno državo, ki šteje skoro 50 milijonov ljudi. Istočasno pa je ta blok dobro oborožen ter pripravljen za vojno in v primeru kakšnih zapletljajev lahko računa na moralno in materialno podporo Francije ter Poljske. Člankar opozarja, da se je Bolgarija pred nekaj leti pričela pogajati s Češkoslovaško za zaključitev pakta o prijateljstvu, pogodbe o nenapadanju in arbitraži. Pogajanja pa so se razbila, čim se je izvedelo, da Bolgarija ne namerava skleniti sličnega pakta z Jugoslavijo. Tudi pozneje se niso več obnovila. Člankar sklepa zaradi tega, da bo sedaj za Bolgarijo mnogo težje skleniti kakršnokoli politično pogodbo z eno ali drugo državo, včlanjeno v Mali antanti, če se za to ne zavzamejo vse tri države. Zato je potrebno, da razvije Bolgarija docela miroljubno politiko in da ne da povoda za kakršenkoli sum. Treba je znati, da je sedaj Bolgarija osamljena in brez podpore. Nasloniti se bo morala na Društvo naradov in ne preostaja ji drugega, kakor da si najde zaščito v obstoječih pogodbah.

Drugi članek je za list napisal Kosta Todorov, ki prav tako ugotavlja, da je sedaj položaj Bolgarije mnogo težji. Če bo hotela skleniti kako pogodbo z Jugoslavijo, bo morala na to pristati tudi Rumunija in obratno. »Naša dosedanja brezplodna in nevedna zunanja politika pa ni brez izhoda,« pravi nadalje. »Zapirajo se sicer možnosti, ki so bile še včeraj odprte, vendar pa položaj ni brezupen. Pogreške preteklih dni mora popraviti vešča in trezna politika. Danes bo sicer težje, toda nepremostljive te težave za razvoj bolgarske politike niso. To okoliščino je treba hladno konstatirati.«

Delniška družba za ponarejanje denarja

Ptuj, 27. februarja.

V prijaznem Polenšaku, nedaleč od Moškanjcev se je nedavno snovala delniška družbica za ponarejanje denarja, ki se je začela že v mariborski kaznilnici, končala pa čisto slučajno v daljnem Zagrebu. V mariborski kaznilnici se je nahajal posestniški sin I. J. iz Polenšaka. Tu se je spoznal z nekim Popovićem, doma nekje na Hrvatskem. Ko je Popović zapuščal kaznilnico, ga je J. naprosil, da obišče njegovega očeta in mu izroči njegove pozdrave.

Popović se je res še v teku februarja zglasil pri njegovem očetu J. na Polenšaku. Prišel pa je z namenom, da bi starega J. pridobil za ponarejanje denarja, h čemur ga je tudi nagovarjal. Ker pa je bilo potrebno za tako akcijo večje vsote denarja za nabavo raznega materijala, katerega pa J. ni imel na razpolago, je pritegnil v družbo še posestnika T. iz Polenšaka, ki je seveda tudi bil takoj pripravljen k družbi pristopiti in zadevo financirati. Rečeno storjeno, in že sta se 13. t. m. Popovič in T. vsedla na vlak in sa odpeljala v Zagreb, da nakupita potrebne priprave in razne kemikalije za denar. Prišedši v Zagreb je Popovič vodil svojega zaveznika ves dan po raznih gostilnah, slednjič pa sta se podala v neki hotel k počitku. Naslednjega dne sta skupno obiskovala razne trgovine in povpraševala po kemikalijah. Seveda ga je Popović vodil samo v take trgovine, za katere je vedel, da ne prodajajo kemikalij. Naposled sta se podala v neko gostilno, kjer je Popović nagovarjal T-ja, naj mu izroči denar, da gre sam po kemikalije k nekemu zaupniku in da se bo kmalu vrnil, nakar da bosta takoj odpotovala nazaj na Polenšak in se bo začelo obratovanje. T. mu je res izročil nekaj nad 12.000 Din gotovine, s katero je Popovič takoj izginil iz gostinle. Svojega družabnika je pa T. nato zaman čakal do večera v gostilni in ko je slednjič izpreviđel, da je nasedel lopovu, se je podal na policijo, kjer je izpovedal vso gornjo storijo. Policija ga je seveda pridržala v zaporu in ga naslednjega dne s primernim spremstvom odpravila domov. T. zahteva sedaj od družabnika J. polovico vsote nazaj, češ, da so se domenili, da bo vsak pol financiral. Kakšna je bilanca in »čisti dobiček«, bo pa presojalo sodišče.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

KULTURNI PREGLED

Premiera Šantlove operete

Že nekako pred desetimi leti mi je avtorica libreta »Blejski zvon«, ga. Mary Garden ponudila svoje delo v uglasbitev. Prečital sem zvezek nekajkrat, toda nisem se mogel navdušiti za tako, kakršno je tedaj bilo to delo. »Blejski zvon« je od takrat do danes pod rokami avtorice same, režiserja Krefta, treh komponistov in morda še tega in onega močno izpremenil svoje lice, vendar pa je jedro ostalo isto. Hira, kakor, žal, večina naših odrskih glasbenih del, za slabokrvnostjo in neučinkovitostjo dramatičnega razpletanja preproste zgodbe. Zvonček v cerkvi na Blejskem otoku ima svojo legendarno zgodovino. Ako pozvoniš z njim, se ti izpolni želja, ki si si jo, veren in iskren, tisti čas želel. Silno mnogovrstne so te želje, vendar se v naši zgodbi v glavnem osredotočajo na tem, da bi prinesle zvonečim izpopolnitev njihovih srčnih želja. To se naposled tudi zgodi. Le rahlo zavozlani vozel je hitro razvezan: Alenčica, hči Milana, gospoda z dolgim imenom in naslovom, dobi svojega Jacka iz Amerike, Vivienna, hči Brianda, rentirja iz Pariza z raznimi drugimi poklici, dobi Thüngena, inženjerja z Dunaja, stari Briand dobi svoj zgodovinski kamen v obliki guvernante Miss James, dame pestre narodnosti in čudovito menjajočih se poklicev, in tako je ob sklepu vse v redu, kakor mora to biti v veseli opereti. Zgodbica se vrši ob priliki mednarodne plavalne in veslaške tekme na Bledu, prva in zadnja slika je pred hotelom, srednja na otoku. Živopisano okolje; od vseh vetrov nanešeni gostje, narodne noše, — atmosfera »Gorenjskega slavčka«, — sportno življenje, ki ga vidimo samo od strani gledalcev ,plesni vložki lepe slike, kostumi itd. zajamejo gledalca tako, da ne premišlja dosti in ne ugiblje, ali je temeljna zgradba zgodbe, ki se pred njim odigrava, zanimiva in upravičena, ali ne. Ako bi bilo v delu malo več soli, malo več humorja, za kar bi bilo prilike dovolj, bi »Blejski zvon« lahko šteli med najbolj uspele maloštevilne naše operete. Sicer pa je »Blejski zvon« težko imenovati »operето«. Za opereto, kakršna je danes, bi moralo biti o nji več »šlagerske« muzike, več drastičnih scen, lahkotne površnosti, magari tudi malo frivolnosti, pikantnih situacij, če hočete, tudi maščobe v dovtipih itd. Tu pa je vse silno decentno, kakor se spodobi v dobro vzgojeni družbi, humor teče v tankem curku, resnično komične figure nimamo nobene. Muzikalno pa si skoro ne moremo želeti več pestrosti. Slišimo resno zasnovano petje, pesem in orglje v cerkvi, širokopotezno balado o zvonu, šopke narodnih pesmi, sentimentalni tango, kar operno zveneče odlomke, močne finale, izvrstno baletno muziko, v splošnem veliko več resne, včasih še preresne glasbe, kot lahkomiselne, kakor se za današnjo opereto spodobi.

»Blejski zvon« bi bil potemtakem nekak nov tip operete, — a ne »tragične«, kakor je menda rekel neki zlobnež, — ali bolje spevoigre, nekaka »Spielopera«, ako bi ji komponist dodal še več muzike.

Saša Šantel, kot človek ljubezniv, do skrajnosti skromen, vase pogloblјen, iskren, je tudi v »Blejskem zvonu« kot muzik tak. Rad pripušča, da sta mu pomagala pri delu tako Marij Kogoj, čegar korekture je pustil nedotaknjene, in L. M. Škerjanc, ki mu je vse delo zelo prozorno, duhovito in skoro z bliskovito naglico instrumentiral ter celo vstavil lastni, zelo učinkoviti tango, ki tvori sredino II. akta in predigro k tretjemu. Bratko Kreft mu je »Blejski zvon« postavil na oder s takim znanjem in s tako sprečnostjo, da ni mogel bolje, sam pa je, — srečno naključje: slikar in muzik v enem — insceniral svoje delo tako da ne vem kaj bi bilo zanj priporočljivejše — ako bi ne bil oboje — biti samo slikar, ali posvetiti se samo muziki. Ta njegova muzika ni kričava, vsiljiva, intimna je v najboljšem pomenu besede ,ljubezniva, kaže kultiviran okus. Ves čas večera čutiš Šantlovo hrepenenje po višjem, njegovo željo navzgor. Skrbno se izogiblje cenenih banalnosti; ne išče priznanja galerije ni pa ji dana široka razpredenost, ne more se izživeti. Tudi nima za to prilike. V I. aktu je zanimiv uvod, nato celo kontrapunktično nekoliko zavlečena narodna »Za bolezen so zdravila«, dalje lahna barkarola, pilotska koračnica, valcer, finale. Drugi akt raste. Selekcija narodnih, nekoliko premodro pisanih pesmi, dva »šlagerja«, cerkveno petje, pesem o zvonu (M. Rus), glasbena scena med nevihto, finale. Pred III. aktom Škerjančev tango, morda kos najboljše slovenske tovrstne muzike vesela tekma baletna muzika kar koncertne kvalitete, živahen sklep. In še mnogo dobrega in lepega. Vsi: dirigent A. Neffat, režiser Br. Kreft, komponist kot inscenator, koreograf P. Golovin, pevci: D. Zupan — krepka figura bivšega avstrijskega politika z brki à la nemški cesar, — Ribičeva, njegova hči, — navihana, mala Alenčica, — Kogejeva — napihnjena, imenitno maskirana guvernanta, — V. Janko, — žrtev kamnov in bivše cirkuške jahalke, komični stari panj, — Španova, — elegantna njegova hči, — Peček, — v zmotah obupajoči modni dandy, — Marčec, — korajžni sportnik iz New Yorka, — M. Rus — prepevajoči župnik, — zbor, balet, plesne solistke: Moharjeva, Brcarjeva (kako sijajno ime za plesalko), Smerkoljeva, Rübosova in Jakšetova, prav vsi so v resnici pripomogli »Blejskemu zvonu«, da je tako uspelo zvoniti in prinesel komponistu, ki se je po drugem aktu moral mnogokrat pokazati pred zastor, venec in mnogo cvetja.

Prepričan sem, da bo »Blejski zvon« tudi v bodoče imel tako prijeten in enodušno priznani uspeh, kot pri včerajšnji premieri.

—č.

Dragoljub Filipović †. V Beogradu je umrl upravnik ondotnega Doma za vzgojo in zaščito dece, Dragoljub Filipović, znan tudi kot pesnik. S svojo zbirko o kosovskih motivih »Kosovski božuri«, ki jo je prvič izdal med svetovno vojno na Krfu, si je pridobil široko popularnost. Redkokatera pesniška knjiga ima toliko čitateljev kot Filipovićevi »Kosovski božuri«, ki niso združeni samo s spomini na legendarne čase kosovske tragedije, marveč tudi z živimi spomini na svetovno vojno in njene strelske jarke, na pot čez albansko Golgoto, na dneve pregnanstva v tujini. Dragoljub Filipović je bil eden izmed poslednjih srbskih nacionalnih poetov, lirik srbske slave in velikega boja za svobodo in edinstvo.

Smrt Radoslava Dragutinovića. V Novem Vrbasu je umrl mladi srbski pesnik Radoslav Dragutinović, avtor zbirk »Azurne zemlje« in »Lišće peva«.

Koncert vzhodno-cerkvene glasbe v Ljubljani. Poleg starejših klasikov ruske cerkvene glasbe: Čajkovskega, Somakina, Arhangelskega in Borhijanskega bodo na sporedu sobotnega koncerta tudi najodličnejša novejša dela, deloma rokopisi, mlajših sodobnikov: Česnokova, Kedrova, Pančenka in Nikoljskega. Če veliko del onih starejših skladateljev pri nas že poznamo, so nam zadnji še povsem neznani. In vendar nas mora zanimati zlasti sodobna ruska glasba. Med zastopniki te skupine naj opozorimo le na Česnokova, ki je sedaj profesor moskovskega konservatorija in dirigent državnega akademskega zbora. Ta je napisal veliko svetnih in cerkvenih skladb, ki jih je kritika vseprek pohvalno priznala. Posebno se je proslavil s svojim oratorijem »Zemlja in nebo«. V skladbi »Angel vopijaše« je izčrpal vso silo dramatike zlasti z dinamičnimi finesami. — Koncert bo 4. marca točno ob 8. zvečer v Unionu. Vstopnice in sporedi s popolnim besedilom, kratko zgodovino Cirilo-Metodovega zbora in posnetkom iz življenjepisa skladateljev so v predprodaji v koncertni poslovalnici Glasbene Matice.

Shakespeare: »Hamlet«. Po presledku petih let pride pri nas najbolj priljubljeno Shakespearejevo delo »Hamlet« ponovno na dramski oder, a to pot v popolnoma novi inscenaciji. Premiera bo v drugi polovici marca. Prof. Osip Šest pa pripravlja v drami novo delo »Dame z zelenimi klobuki«. Premiera bo v prvi polovici marca. — Opera študira veliko operno delo »Samson in Dalila«.

Novo založništvo v Ljubljani. Nedavno se je ustanovila v Ljubljani nova slovenska založba, ki bo izdajala znanstvene knjige. Imenuje se »Nova knjiga« in ima sedež v Idrijski ulici 13. Tudi ta založba je po primeru vseh drugih upeljala abonentski sistem s plačevanjem v obrokih. Za prvo leto je napovedala knjige: »Uvod v dialektični materializem«, dalje prevod polemičnega spisa Friedricha Engelsa »Anti-Dühring« in Georgija Plehanova knjigo »Osnovni problemi marksizma«.

Slovaški list o slovenskem slikarstvu. Dobro urejevani slovaški mesečnik za literaturo in umetnost »Elán«, ki ga izdaja v redakciji pisatelja Jana Smreka založnik L. Mazáč v Pragi, je priobčil v pravkar izišli številki članek konservatorja dr. Franceta Steleta. »Slovenska povojna likovna umetnost« (v slovaškem prevodu Jana Stanislava). V zvezi s tem informativnim člankom so v isti številki reproducirane naslednje slike: France Kralj, »Deseti brat«; Matej Sternen, dr. Fr. Stelé (portret); Fr. Tratnik, »Pramati«; Lojze Dolinar, »Spomenik kralja Petra« (fotografija); Tone Kralj, »Nevihta na Genezareškem jezeru«; Vl. Šubic, fotografija nebotičnika; Jože Plečnik, fotografija cerkve sv. Frančiška v Šiški; Božidar Jakac, »Moja mati«. V isti številki »Elana« je priobčen tudi informativni dopis Andreja Vrbackega: »Hrvatska in slovenska književnost v letu 1932«.

»O nekaterih problemih menarhe« je naslov češke razprave mladega slovenskega antropologa g. dr. Boža Škerlja v reviji »Antropologie« (Praga). Pisec razpravlja na osnovi izvirnega materiala (506 Slovenk in 45 ostalih Jugoslovank) o problemu, kdaj se začenja menstruacija in o zvezi menarhe z vnanjimi prirodnimi in domestikacijskimi vplivi, dalje o hitrejšem spolnem dozorevanju prostitutk. Dr. Škerlj označuje menarho kot dobro merilo socialnih razmer in podaja tudi za zakonodajo zanimiv sklep k vprašanju, kdaj se začne spolna zrelost.

Dva mladinska mesečnika. Pravkar je izšla peta številka »Našega roda«, ki ga v redakciji Josipa Ribičiča izdaja »Jugoslov. učiteljsko združenje«. V tem zvezku se nadaljuje Hudalesova povest » Med vulkani in Atoli« z Jakičevimi ilustracijami. Bogomir Magajna je prispeval prozo »Racko — razbojnik« (z ilustracijami Mere Kraljeve), Franc Bevk pravljico »Čudne živali in čudežna palica« (z ilustracijami Toneta Kralja), Vlado Klemenčič pravljico »Kralj Matjaž reši svojo nevesto« (ilustriral France Kralj), Marija Kmetova je zastopana z odrskim prizorom »Rubeži — bibrači«, Albert Širok je prispeval interview s Seliškarjem, D. Volavšek piše o Sarajevu (z ilustracijami A. Sirka). Krajši prispevki so iz peresa M. Bekarja - Esena, † Fr. Milčinskega, Cvetka Krisnta i. dr. — Izšla je šesta številka »Zvončka«, ki ga izdaja v redakciji dr. P. Karlina poseben konsorcij. Na uvodnem mestu je objavljena Podrekarjeva risba »Pust«. Manica Komanova je prispevala črtico »Babo žagajo«, Gustav Strniša »Karenta«, Vinko Bitenc pravljico »Ugrabljeni kraljevič«, Marko Vrhovnik poučno črtico o čajevcu, O. Hudales povest »Kaj je povedal boter Matjaž«, Marija Grošljeva pa nadaljuje svojega »Bobija Nespodobija«, Arnošt Adamič je prispeval povest »Deček iz sirotišnice«. Krajši prispevki v vezani besedi so iz peresa E. Gangla, Zdravka Ocvirka, Marijane Železjeznove - Kokalj i. dr.

Dve slikarski razstavi v Beogradu. V beograjskem Umetnostnem paviljonu sta bili v nedeljo otvorjeni dve razstavi: Ivana Radovića in Nikole Beševića. Razstavo slik N. Beševića je otvoril španski poslanik grof de Torijos, ki je imel lepo uvodno besedo o Beševićevi umetnosti.

Nov srbohrvatski prevod Cankarjevega »Hlapca Jerneja«. V pravkar izišli 8—10 številki šibeniške »Socijalne revije« je izšel zadnji del novega srbohrvatskega prevoda znamenite Cankarjeve novele z naslovom »Sluga Bariša i njegovo pravo«.

Stankovićeva »Nečista krv« kot drama. Najboljši roman srbske književnosti, Borisa Stankovića »Nečista krv«, ki ima tudi v tujini lep uspeh, je A. Mihailović dramatiziral. Njegova dramatizacija je baje boljša od dosedanjih poskusov te vrste. Te dni je bila v beograjski drami premiera. Uspeh bomo še zabeležili. Če bo dramatizacija dobro sprejeta, bi vsekako bilo želeti, da bi nas tudi ljubljansko gledališče seznanilo z dramatiziranim romanom avtorja »Koštane«.

»Časopis Narodniho museu« v Pragi, najstarejši češki znanstveni časopis, ki smo o njem nedavno na osnovi zasebnih informacij z obžalovanjem poročali, da ga je vzela sedanja kriza, je — kakor nam sporoča g. I. K. Strakaty iz Prage — samo ogrožen, ni pa še prenehal izhajati: Letos izide 107. letnik.

100-letnica varšavskega Velikega gledališča. Dne 24. t. m. je praznoval Veliki teater v Varšavi 100-letnico obstoja.

Naši kraji in ljudje

Šolstvo in učiteljstvo v dravski banovini

Zanimivi podatki iz poročil prosvetnega oddelka banske uprave in banovinskega šolskega odbora

Za razpravo o prosvetnem oddelku novega banovinskega proračuna je g. načelnik Mazi predložil banovinskemu svetu zanimiva in pregledna referata svojega oddelka in banovinskega šolskega odbora. Iz poročil posnemamo naslednje podatke in ugotovitve:

Osnovne šole

Osnovnošolskega učiteljstva v naši banovini je: 1414 učiteljev in 2369 učiteljic, skupaj 3783. Razredov je 3505, razrednih učiteljev pa 3384, tako da manjka 121 učna oseba. Te številke kažejo, da je v banovi okrog 400 učiteljev in učiteljic več, kakor pa jih uči po razredih. Razlika izvira iz okoliščine, da je precej učiteljstva dodeljenega raznim uradom (banski upravi, sreskim načelstvom), meščanskim šolam itd.; dalje so tu všteti oni šolski upravitelji, ki so po zakonu oproščeni pouka, predmetni učitelji, otroške vrtnarice in učiteljice ročnih del.

Vzrokov nedostajanja neposrednega učnega osobja je več. Pred vsem državni proračun ne upošteva v zadostni izmeri tozadevnih potreb, na drugi pa so tudi pravice banske uprave premajhne. Ban ima pravico postavljati dnevničarje, ki jih je bilo v tekočem proračunu 56: vsa ta mesta so bila zasedena. Drugače pa vse postavitve in premestitve izvršuje samo ministrstvo prosvete.

Imamo šole, ki so zaradi nedostajanja učilnic ali učiteljstva tako prenatrpane, da mora učitelj v takih razredih napeti vse moči, da ustreže šolskim predpisom. To delo je tako težavno in odgovorno, da učni osebi ni mogoče izvrševati izvenšolskega dela v večjem obsegu. V splošnem pa je izvenšolsko delovanje učiteljstva med narodom posebno zadnje čase zelo intenzivno in vsestransko. Zlasti sokolsko udejstvovanje se je neverjetno dvignilo in dela učiteljstvu vso čast. Učiteljstvo ima predavanja, se vodilno udejstvuje pri čebelarstvu, sadjarstvu, vrtnarstvu in kmetijstvu. Učitelji so tajniki ali voditelji raznih zadrug, pevovodje, kapelniki, godbeniki, režiserji itd.

Delo našega učiteljstva v šoli in izven nje je vobče tako blagodejno in se vrši v toliki meri, da zasluži vse priznanje.

Omenim naj nekatere zadeve ki po mojem mnenju kvarno vplivajo na razvoj našega šolstva. V naši banovini prideta na enega učitelja skoro dve učiteljici. Ne da bi imel kake pomisleke proti učiteljicam, ki so poklicane za vzgojo deklic, mislim vendar, da bi bilo nujno posvetiti pažnjo temu, da nam moški naraščaj vzgajajo moške učne moči.

Število diplomiranih učiteljskih kandidatov raste, prošenj za učna mesta je bilo odposlano ministrstvu prosvete preko 350, imamo pa učiteljice, ki so poročene z advokati, sodniki, zdravniki, uradniki itd. Z ozirom na velikansko število na službo čakajočih kandidatov je to dejstvo nesocialno in je treba odločne remedure.

Istotako kvarni so prepogosti bolezenski dopusti. Z zadovoljstvom lahko ugotavljam, da se tozadevnih pravic poslužujejo učitelji le v prav mali izmeri, ne morem pa tega trditi o učiteljicah, pri katerih so taki dopusti prepogosti in zato kvarni pravilnemu razvoju šolstva. Tudi to govori za drugo razmerje med številom moških in ženskih učiteljskih oseb. Seveda je tudi med učiteljicami prav lepo število izjem, ki vrše z uspehom in ljubeznijo šolske in izvenšolske posle brez bolezenskih dopustov.

Srednje in učiteljske šole

S 1. julijem 1932 je bila ukinjena III. realna gimnazija v Ljubljani in sta se združili moško in žensko učiteljišče v Ljubljani in v Mariboru v skupna zavoda. Prvotno na nižje razrede reducirana realna gimnazija v Ptuju je bila po nekaj tednih zopet določena za popolno. Nameravana redukcija srednjih šol se je končno izvedla v dokaj manjšem obsegu, pač pa je bilo učiteljstvo teh šol reducirano v izmeri, kakor je to določil državni proračun za leto 1932/33. Upokojenih je bilo na srednjih šolah v naši banovini 32 in odpuščenih 23 učnih oseb. Na učiteljiščih je bilo upokojenih 7 in odpuščeni 2 učni osebi. Ker pa se je število dijaštva z novim šolskim letom še povečalo za 400 v primeri z lanskim letom, je I. semester tekočega šolskega leta manjkalo na srednjih šolah ob skrajni obremenitvi učiteljstva 50 učnih oseb. Razredi so skoro vsi prenatrpani. 64 razredov imamo, ki štejejo nad 50 učencev.

Jasno je, da je pouk zaradi tega dokaj trpel, čeprav je učiteljstvo v teh težkih razmerah v veliki meri delalo prostovoljno preko najvišje obveznosti. Za požrtvovalnost mu na tem mestu izrekam zahvalo.

Proti koncu semestra je bilo postavljenih za honorarne učitelje na srednjih šolah 17 diplomiranih filozofov. Po odobrenju naknadnih kreditov v Narodni skupščini je pričakovati, da se v najkrajšem času postavi vsaj minimalno število potrebnih učiteljev na srednjih šolah z reaktivacijo upokojenih in odpuščenih in z imenovanjem diplomiranih filozofov za suplente.

Stanje na srednjih šolah je naslednje:

Imamo 2 drž. klasični gimnaziji, 1 nepopolno in 8 popolnih realnih gimnazij, od katerih imata 2 realčne oddelke v višjih razredih. Skupno 11 državnih srednjih šol s 84 razredi in 186 oddelki. Na teh srednjih šolah je nameščenih 220 direktorjev, profesorjev in suplentov ter 23 strokovnih učiteljev. Zaradi ukinitve III. realne gimnazije ima I. realna gimnazija v Ljubljani 35 oddelkov in je nastanjena v dveh poslopjih. Na državne srednje šole se je vpisalo 5860 učencev in 2290 učenk, skupno 8150. Zaradi nedostajanja prostora se vrši v Ljubljani na II. realni gimnaziji v 7 oddelkih v Mariboru v 10 oddelkih le popoldanski pouk.

Na treh nedržavnih srednjih šolah (dve popolni, ena nepopolna) je v 29 oddelkih 337 učencev in 836 učenk, skupno 1173.

Učiteljski šoli sta dve državni (v Ljubljani in v Mariboru) z moškimi in ženskimi oddelki. Vsak zavod ima po 5 razredov in po 12 oddelkov, 4 oddelki so manj kot lani, učencev in učenk pa 183 manj: vpisanih je letos 322 učencev in 534 učenk. Ker se absolventi meščanskih šol v smislu zakona niso več sprejemali, pa tudi zaradi petletnega študija in precej slabih izgledov za službe, je naval na učiteljske šole zelo ponehal.

Na zasebnih učiteljskih šolah (popolna je v Mariboru, v eno se izpopolnjujeta šoli v Ljubljani in v Škofji Loki) se je vpisalo 199 učenk v 9 oddelkih. Prvi razred se je otvoril le v Mariboru in ima 4 gojenke.

Meščanske šole

Letos imamo 32 državnih meščanskih šol. V 170 oddelkov na teh šolah se je vpisalo 2966 dečkov in 2831 deklic, skupno 5797. Porast napram lanskemu letu znaša 350 učencev in učenk ter 11 oddelkov.

Na 8 zasebnih meščanskih šolah se je vpisalo 1240 učenk v 35 oddelkov. 1 oddelek je manj kot lani, število učenk je skoraj neizpremenjeno.

Po zahtevi ministrstva prosvete se je letos število učiteljstva na državnih meščanskih šolah znižalo tako, da pride na učitelja 24 do 25 tedenskih ur pouka povprečno. Ministrstvo je zahtevalo 30 usposobljenih učiteljev iz dravske banovine za meščanske šole v dunavski banovini in končno znižalo zahtevo na 14 učiteljev, ki so bili za pričetek šolskega leta premeščeni v mesta dunavske banovine. Manjkajoče učiteljstvo na meščanskih šolah se je deloma nadomestilo z dodelitvijo učiteljev osnovnih šol na meščanske. Ker pa tudi na osnovnih šolah nedostaja učiteljstva, primanjkljaj na meščanskih šolah ni krit. Zaradi tega je pouk nekoliko reduciran, učiteljstvo pa težko prekomerno zaposleno.

Meščansko-šolskemu učiteljstvu gre pohvala za požrtvovalno delo v težkih razmerah tem bolj, ker je to učiteljstvo glede na svojo izobrazbo zapostavljeno, kar se tiče prejemkov.

Šolska poslopja

Za 149.296 šolobveznih otrok je na razpolago 840 šolskih poslopij z 2659 učilnicami, torej prihaja povprečno 56 otrok na eno učno sobo. V banovini imamo temeljnih razredov in vzporednic 3470, tedaj primanjkuje 811 učnih sob. Zato se mnogokrat poučujeta v isti učni sobi dnevno po dva razreda, kar kvarno vpliva na zdravje otrok in učiteljstva. V zdravstvenem pogledu je 306 šolskih zgradb prav dobrih, 345 dobrih, 143 slabih in 53 neprimernih.

V dravski banovini je 3676 razrednih učiteljev in učiteljic, za katere je na razpolago le 1330 naturalnih stanovanj, torej primanjkuje 2346 učiteljskih stanovanj, ali ako odštejemo učiteljstvo v mestih in trgih ter onc, ki je dodeljeno raznim uradom, še 1856.

Zaradi nezadostnega števila učnih sob in učiteljskih stanovanj je bilo v pripravi živahno stavbno gibanje, ki so imeli krajevni šolski odbori zanj že vse pripravljeno, odobrene načrte in dovoljena amortizacijska posojila. Ako ne bi nastopila kriza, bi bilo do danes izročenih že nad 60 novih šolskih poslopij svojemu namenu, večje število zgradb pa prezidanih in adaptiranih. Na žalost je uspeh sedaj zaradi nastalih razmer mnogo manj povoljen.

Nove osnovne šole

Lani so se ustanovile nastopne nove osnovne šole: Matke pri Preboldu in Podpeca v prevaljskem srezu; Laze pri Planini v logaškem srezu; Sela pri Jugorju v metliškem srezu; Potok v kamniškem srezu in Gradišče v srezu Maribor, levi breg.

V tekočem letu je bilo torej skupno ustanovljenih 6 novih enorazrednih in dvorazrednih osnovnih šol, od katerih pa se bo na treh pouk pričel šele, ko bodo zgrajena potrebna poslopja.

Šolski vrtovi

Z naložitvijo zemljiškega katastra bo urejeno tudi posestno stanje šolskih vrtov. Šolski vrtovi v dravski banovini merijo z matičnjaki, drevesnicami in zelenjadarstvom 69 ha in 39 arov. Predvsem manjka šolam matičnjakov, ki bi služili kot vzorna učila s sadnimi vrstami na osnovi sadnega izbora za dotični kraj. Gospodarske neprilike ne dovolijo da bi šolske občine in banovina primerno podprli razvoj šolskega vrtnarstva, ki je vzgojne, učne in gospodarske važnosti. Imamo še nad 100 šol brez šolskih vrtov, enako število šol s šolskimi vrtovi v premajhni razsežnosti in nad 100 šolskih vrtov nima drevesnice zaradi premajhne obsežnosti ali neprimerne lege ali zemlje. Izdelani so vzorni načrti za napravo novih in preureditev obstoječih šolskih vrtov.

Pripravlja se razstava šolskih vrtov in vseh onih panog, ki so v neposredni zvezi s šolskim vrtnarstvom.

Koliko filmov smo lani videli in slišali

Po letnem poročilu Državne filmske centrale je bilo lani v naši državi predvajanih 722 filmov v skupni dolžini 601.878 m

Ljubljana, 27. februarja.

Iz letnega poročila Državne filmske centrale za lansko leto je razvidno, da je bilo predvajanih lani 440 tujih in 282 domačih filmov. Tuji filmi se delijo po vsebini na 246 zabavnih, 72 kulturnih 6 reklamnih filmov in 116 filmskih žurnalov. Od zabavnih filmov jih je 43 z dolžino do tisoč, 203 pa so z dolžino nad 1500 m. Skupna dolžina vseh predvajanih filmov je znašala 601.878 m.

Največ filmov in sicer 227 je iz Amerike, predvajali pa so se pri nas v 9 filmskih podjetjih, dočim je prišlo iz Nemčije 199 filmov, ki so se predvajali v 59 podjetjih. Francija je dala 6 filmov za 5 podjetij, Avstrija 3 filme za 3. Poljska 2 za 2, Češkoslovaška, Anglija in Japonska pa po 1 film za eno domače filmsko podjetje. Vsi tuji filmi predstavljajo dolžino 540.152 m, domači filmi pa 61.726 m. Domači filmi se delijo na 106 kulturnih, 75 filmskih žurnalov, 8 zabavnih in 93 reklamnih filmov. Filmi domačega izdelka so večinoma nemi. Zvočnih domačih filmov je bilo samo 17 v skupni dolžini 6175 m. Domači zvočni filmi so prišli lani prvič do veljave. Poleg 282 domačih filmov pa je bilo predvajanih tudi 39 higiensko-poučnih filmov ki jih je Higienski zavod v Zagrebu tekom leta izdelal v lastni režiji. Med temi filmi je tudi 10 kulturno-prosvetnih zvočnih filmov. Higienski zavod v Skoplju pa je izdelal 5 nemih filmov v skupni dolžini 3962 m.

V vsej državi je bilo konec lanskega leta 338 filmskih podjetij, od katerih predvaja 184 podjetij zvočne, 154 pa neme filme. Vsi kinematografi so imeli prostora za 92 028 gledalcev. Največ kinopodjetij je v dunavski banovini in sicer 121 (56 zvočnih, 65 nemih), na drugem mestu je savska banovina z 62 podjetji (36 zvočnih, 26 nemih, potem pride dravska s 47 podjetji (31 zvočnih, 16 nemih), sledi drinska z 20, primorska z 19, moravska, vardarska in vrbaska s po 15 ter zetska z 8 podjetji. Na območju uprave grada Beograda pa je 16 podjetij, ki predvajajo samo zvočne filme. Od vseh teh kinopodjetij jih je 64 z dnevnimi predstavami, po 107 jih je s predstavami po enkrat in dvakrat na teden, 27 po trikrat na teden, 20 pa 4 krat na teden, 5 po 5 krat, 2 po 6 krat na teden, 5 podjetij pa predvaja filme od časa do časa.

Vsa podjetja so tekom leta prodala 11,834.300 vstopnic od katerih jih je bilo 6,849.000 za ceno izpod 8 Din. Odjem vstopnic za ceno izpod 8 Din se je lani celo zvišal, kajti prejšnje leto je bilo takih vstopnic prodanih le 6,223.000. Kriza pa se občuti pri dražjih vstopnicah. Leta 1931 je bilo namreč prodanih vstopnic za ceno nad 8 Din 12,035.400 komadov.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo **»Franz Josefovo« vodo** tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. **»Franz Josefova« grenčica** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Sodba zaradi smrtne vožnje

Maribor, 27. februarja.

Dopoldne se je obravnaval pred sodnikom poedincem dr. Tombakom drug primer prometne nesreče, ki se je pripetila lani 31 oktobra na Tržaški cesti. Na obtožni klopi je sedel 24letni šofer France Zupanič iz Krčevine pri Mariboru, ki mu obtožnica očita, da je spravil v nevarnost več oseb s tem, da je vozil s svojim avtomobilom prehitro in da se ni držal vozne smeri, zaradi česar je trčil v motorno kolo, na katerem sta se vozila 19letni trgovčev sin Kurt Kopič in brivski pomočnik Edvard Bišof. Oba sta zletela z motorja in je Kopič drugo jutro v graški bolnici umrl. Obtožnica opisuje tragični dogodek takole:

Obtoženec Zupanič je kritičnega večera pripeljal neke osebe v Ahtikovo gostilno na Tržaški cesti. V gostilni je nastal hud prepir in ker gostilničarka ni mogla pomiriti ljudi je prosila šoferja, naj pohiti po njenega moža, ki se nahaja v kavarni »Jadran«. Obtoženec je naročilo izpolnil in z avtomobilom naglo zdrvel proti mestu. Na povratku je pa na Tržaški cesti zavozil v nasproti prihajajoče motorno kolo Kurta Kopiča. Obtoženec je namreč hotel prehiteti neki avtomobil in zato je moral zavoziti na levo, nesreča je pa hotela, da je istočasno privozil nasproti Kopič. Sunek je bil tako hud, da je motorno kolo odletelo na sredo ceste, kjer sta obležala s hudimi poškodbami tudi oba vozaca, Kopič si je prebil lobanjo in s ga nemudoma prepeljali v graško kliniko, kjer je pa zjutraj umrl.

Obtoženec krivde ni priznal in se je izgovarjal, da je nesrečo zakrivil Kopič, češ da je vozil napačno in s polno razsvetljavo. Zaslišanih je bilo osem prič, ki so izpovedale zelo obremenilno za obtoženca in potrdile, da je Kopič vozil pravilno. Zupanič je bil obsojen na 4 mesece zapora in na povračilo pogrebnih stroškov.

Milijonsko posojilo za ptujsko kanalizacijo in vodovod

Ptuj, 26. februarja.

Dolgoletne želje ptujskega prebivalstva po kanalizaciji in prepotrebnem vodovodu se bodo v kratkem času izpolnile. Te dni se je mudil v Ljubljani ptujski župan g. Ladislav *Jerše*, ki je obiskal g. bana dr. Marušića in predsednika Pokojninskega zavoda g. dr. Baltiča v svrho najetja posojila za izpeljavo kanalizacije in vodovoda v Ptuju. Te akcije, ki se vleče že izza časa pred vojno in ki je tudi takoj po vojni oživela, se do danes še ni posrečilo izvesti. Po zaslugi g. župana Jeršeta je sedaj uspelo dobiti pri Pokojninskem zavodu posojilo v višini enega milijona dinarjev. Dela se bodo pričela takoj, ko bo denar nakazan. Prijazni starinski Ptuj bo s potrebnimi modernimi napravami veliko pridobil, ker se bo lahko razvijala industrija, česar sedaj ni moglo biti zaradi pomanjkanja vode in potrebne kanalizacije. Zahvala pa gre tudi Pokojninskemu zavodu, ki je šel ptujski mestni občini v tem pogledu na roko in odobril posojilo.

Tudi proračun ptujske občine je že odobren. G. župan Jerše je ob priliki, ko se je mudil v Ljubljani zaradi najetja posojila za vodovod, tudi interveniral zaradi proračuna in dosegel odobritev.

Halo! Halo! Dame: „U. F.“
Samo za dame bo „U. F.“

Premislite dobro in zapomnite si, drage dame: »U. F.« — »U. F.« — »U. F.«

Čuvarji narodnega gospodarstva so zborovali

Celje, 27. februarja.

Včeraj so zborovali v Celjskem domu živinozdravniki iz vse dravske banovine. Na dnevnem redu so bile stanovske zadeve, pereča strokovna vprašanji, večji del dnevnega reda pa je bil posvečen razpravam o veterinarski razstavi, ki bo otvorjena letos septembra v velesejmskih prostorih v Ljubljani. Čuvarji našega ogromnega narodnega premoženja, ki ga predstavlja naša živinoreja, pripravljajo prešnečenje. Prireditveni odbor, kateremu predseduje g. dr. Kunc, mestni veterinar v Ljubljani, šteje 24 sekcij. V 24 oddelkih razstave bodo prikazana vsa torišča živinozdravniškega udejstvovanja. Prireditveni odbor je že pridno na delu, da zbere, uredi in razporedi ves ogromni razstavni materijal. Vse priprave, vse delo za zbiranje materijala pa tudi večino zadevnih stroškov so prevzeli naši živinozdravniki na svoja ramena, kar je v današnjih težkih časih lep primer čistega altruizma.

Opozarjamo že sedaj naše kmetijske ustanove in korporacije in naša šolska vodstva na to razstavo, da se je v obilni meri poslužijo, ker je v prvi vrsti namenjena našemu živinorejcu, da se iz nje uči in da nam bo v nadaljnjem njegovem udejstvovanju kažipot in smernica pravilnejšega ekonomskega gospodarjenja.

Pri volitvah je bil soglasno ponovno izvoljen stari odbor z g. dr. Vebletom kot predsednikom. Bilo je poudarjeno, da bi morali odločilni činitelji in javnost posvečati veterinarskemu stanu več pozornosti, saj naši veterinarji z neumornim udejstvovanjem čuvajo narodnemu gospodarstvu milijardno premoženje.

Ogromna dedščina »kume Julke«

Novi Sad, 27. februarja

V Beli Crkvi je l. 1894. umrla daleč na okrog znana stara posestnica, vdova Schmitz, rojena Julijana Stefanovićeva. Zapustila je velika zemljišča, več hiš, dosti gotovine in zlatnine, kar so l. 1921. cenili na okroglo 33 milijonov dinarjev. Za dedščino stare vdove, znane pod imenom kuma (botra) Julka, se je prijavilo takoj po njeni nenadni smrti, ker ni bilo nobene oporoke, 480 sorodnikov. Po dolgotrajnih poizvedbah je sodišče v Beli Crkvi leta 1915. izmed teh mnogoštevilnih reflektantov na deščino odbralo samo 12 upravičencev, bližnjih sorodnikov pokojnice po materi in po očetu. Med temi je bila tudi vdova Frummer, rojena Elizabeta Stefanović, ki je umrla istega leta v Oršovi. Elizabeta Frummer je bila solastnica nekaterih zemljišč in hiš svoje sorodnice Julijane Schmitz in je že štiri leta pred svojo smrtjo proglasila za dediča svojega nečaka Aleksandra Tita Stefanovića, ki je bil takrat gostilničar v Temešvaru. Na ta način je med dvanajstorico dedičev kume Julke prišel nečak njene sorodnice.

Sodišče v Beli Crkvi je tudi odredilo, po katerem ključu naj se razdeli ogromna dedščina 12 priznanim dedičem. Do razdelitve pa še do danes ni prišlo, ker se sklepi sodišča nekaterim dedičem sploh niso mogli dostaviti in ker je zaradi ogromne dedščine tekom let nastalo sto in sto pravd.

Aleksander Tit Stefanović, nekdanji temešvarski gostilničar in poznejši kuhar v Novem Sadu, si je že mnogo prizadeval, da bi prišel do svojega deleža, ki mu pripada po oporoki pokojne Elizabete Frummer. Mož je v težkih časih izgubil svoje premoženje in živi sedaj v veliki revščini. V zamotani zapuščinski zadevi pa nikakor ne more priti do tega, da bi se izplačali že priznani deleži velike zapuščine onim dedičem, ki so se že javili, dočim bi terjatve nejavljenih in zakasnelih dedičev zapadle.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Natečaj za plakat pokrajinskega zleta

Ljubljana, 27. februarja.

Zletni odbor za I. pokrajinski zlet SKJ v Ljubljani razpisuje javni natečaj za napravo zletnega plakata in zletnega znaka. Natečaja se lahko udeleže vsi likovni umetniki slovanske narodnosti, bivajoči in delujoči na ozemlju kraljevine Jugoslavije. V razsodišču so gg. arh. Josip Costaperaria, akad. slikar Gojmir Kos, inž. arh. Jože Plattner, prof. Janko Ravnik in France Ahčin.

Likovni umetniki, ki se udeleže natečaja, morajo predložiti osnutek zletnega plakata v velikosti 63 × 96 cm v barvah, prikladnih za tisk v treh barvah in osnutek zletnega znaka v mavčnem odlivku v maksimalni velikosti 25 cm premera pri okroglih oblikah ali največ 30 cm dolžine najdaljše stranice ali diagonale pri drugačnih oblikah. Osnutka morata biti taka, da bo z njima dosežena učinkovati propaganda za izlet, prikazati pa morata simbolično v kakršnikoli obliki sokolsko idejo in namen zleta, ki mu je tudi proslava 70-letnega jubileja Ljubljanskega Sokola. Vsak konkurent se lahko udeleži natečaja tudi z večimi osnutki. Pri obeh osnutkih znaša prva nagrada 1500, druga 1000, tretja pa 750 Din. Osnutke je treba predložiti do 24. marca opoldne v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Osnutki bodo razstavljeni, da si jih bo lahko občinstvo ogledalo.

Dogodki za mejo

V službi režima

Reški vicepodeštat odv. Ramiro Antonini je podal ostavko na svoj položaj. Prevzel je mesto legalnega zastopnika reške mestne hranilnice. Njeogvi redni dohodki so se podvojili, poleg tega pa so mu oblasti izrazile še pohvalo za njegovo dosedanje delovanje v službi režima.

Tržaška burja

Pretekli teden je divjala na Krasu in v Trstu silna burja. Samo v ponedeljek je prišlo v Trstu do 13 incidentov. Burja je podirala zidove, odnašala strehe, ruvala drevje, prevračala telefonske in brzojavne drogove in zanašala ladje v pristanišču. Na istrski ozkotirni železniški progi so morali prekiniti promet med tržaško in kopersko postajo. Več vlakov je imelo velike zamude. Ob Rižani se je prevrnil tržaški reševalni avto, ki je bil telefonsko poklican v Buzet na pomoč dvema ponesrečencema. Nastalo je tudi nekaj požarov, ki pa so jih še o pravem času pogasili. 16 oseb je burja treščila ob zid ali na tla, tako da so dobili hujše poškodbe in so jih prepeljali v bolnico.

Preteklo soboto pa je na lesnem trgu pod Škednjem nastal požar, ki je napravil veliko škodo. Okrog 18 ure je nastal ogenj v skladišču tvrdke Matathias, v katerem je bilo okrog 100 vagonov raznovrstnega lesa. Zaradi burje se je požar naglo razširil ter v nekaj urah uničil celo skladišče. Na pomoč so sicer prihiteli gasilci, miličniki in celo gaslska ladja, ker se je bilo bati, da se bo požar razširil tudi na sosednja skladišča, vendar pa niso mogli rešiti skoraj ničesar. Poskrbeli so le, da ogenj ni uničil še drugih stavb. Škodo cenijo na pol milijona lir.

DANES PREMIERA VELEZABAVNE, PIKANTNE VESELOIGRE SMEHA IN ŠARMA

Ob 4., ¼8. in ¼10.

LIANE HAID
GEORG ALEKSANDER
OTTO WALLBURG
HANS MOSER

Gospa si ne želi otrok

Bomba smeha! Dve uri zabave in krohota!

Kot dopolnilo najboljša šaloigra »POROČITI SE JE TREBA«, v kateri briljira Szöke Szakall

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Velefilm gigantske pomorske borbe v dobi svetovne vojne!

Križarka EMDEN

Ladja, ki so jo imenovali »Trepet Indijskega oceana«

Louis Ralph, Werner Fuetterer, Renee Stobrava

Kot dopolnilo najnovejši Ufa zvočni tednik

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Predprodaja vstopnic od 11. do ½13. ure.

„Zvočni kino Ideal“

Pri vsakem vremenu!

PALMA
GUMI PODPETNIKE IN PALMA GUMI USNJE ZA PODPLATE

Pri najgršem vremenu suhe in tople noge. Največja izdržljivost in cenejše od usnja. Ne drsi.

Dobi se pri vsakem čevljarskem mojstru

JUGOSL. IZDELEK.

Pri GRIPI uspešno sredstvo: 2824
Vrelec STYRIA iz Rogaške Slatine
(3—4 krat dnevno po 200 g event. mešano z mlekom)
POSKUSITE! POSKUSITE!

Domače vesti

• Mednarodni odvetniški kongres v Jugoslaviji. Po sklepu lanskega kongresa mednarodne organizacije odvetnikov, ki se je vršil v Haagu, se bo vršil letošnji, po številu peti mednarodni odvetniški kongres v Jugoslaviji in sicer meseca septembra. Na lanskem kongresu so nemški člani, ki so prej potovali po Jugoslaviji, predlagali naj bi se prihodnji kongres vršil v Jugoslaviji zaradi njenih prirodnih krasot. Ker je bilo že sklenjeno, naj bi se kongresi vršili v deželah, ki nudijo nekaj posebnega, je bil predlog sprejet in se bo letošnji kongres vršil v Dubrovniku ali pa v kakem drugem obmorskem mestu.

• Likovnim umetnikom dravske banovine. Na podlagi prijavnic, na katerih se je ogromna večina likovnih umetnikov izrekla za stanovsko in strokovno organizacijo, sklicuje pripravljalni odbor ustanovni občni zbor za soboto 4. t. m. ob 19. v vrtni dvorani »Zvezde« v Ljubljani Tovariši iz Ljubljane, Maribora, Celja in drugih mest naše banovine — potrdite z dejanjem, kar ste zagotovili z besedo — pridite vsi! Za pripravljalni odbor: Saša Šantel, Ivan Vavpotič, Božidar Jakac, Nikolaj Pirnat.

PUSTNA ZABAVA
SK ILIRIJE
DREVI OB 20. V KAVARNI »EVROPI«.
SONNY BOY JAZZ.
MASKE DOBRODOŠLE. 2825

• Skupščina državnih upokojencev se je v nedeljo vršila v Zagrebu. Predsednik udruženja g. Matanić je poročal o delovanju akcijskega odbora. Skupščina je med drugim sklenila, da se osnuje posmrtni fond ter ustanovi društveno glasilo, ki bo izhajalo pod imenom »Umirovljenik«, v Beogradu pa se ustanovi zveza državnih upokojencev. Tajnik društva upokojencev v Ljubljani g. Spende je predlagal, naj bi se upokojenci savske banovine pridružili spomenici upokojencev dravske banovine, ki priporočajo, naj se mirovine urede na podlagi prejemkov aktivnih uradnikov.

• Tržič letoviški kraj. Z odlokom ministra za promet se priznavajo ugodnosti, določene na državnih železnicah za kopališča in letovišča Sv. Ana pri Tržiču.

• Nov pooblaščeni inženjer. Ministrstvo za gradbe je inženjerju Milanu Goljevšček v Ljubljani odobrilo javno prakso na vsem teritoriju kraljevine Jugoslavije specialno iz gradbene stroke.

• Jugoslovenski dom v Santiagu de Chile Kakor doznana v Buenos Airesu izhajajoča »Jugoslavija«, je bilo v Santiagu de Chile nedavno ustanovljeno društvo tamkajšnjih jugoslovenskih naseljencev, kateremu je poverjena naloga, da zbere potrebna sredstva ter zgradi jugoslovenski dom. Predsednik društva je agilni Pavle Gjurinović.

• Himen. V ljubljanski stolnici sta se včeraj poročila g. Fran Markel, tovarnar in znani sokolski delavec v Tržiču in gdč. Zlata Juvanova, hčerka našega dopisnika g. Frana Juvana iz Zagorja. Vrlemu paru čestitamo ter želimo vso srečo!

Prijeten pustni torek
prirzdi svojim cenjenim gostom
„hotel Bellevue"
Z GODBO IN PLESOM brez vsake vstopnine. Dostojne maske dobrodošle. 2877

Zadnja pot Ivana Riglerja

Pogreb blagopokojnega šolskega upravitelja g. Ivana Riglerja je pokazal, kako zelo priljubljen je bil pokojnik v Semiču in v širokem krogu prijateljev. Že pred 9. uro se je včeraj zbrala v Semiču ogromna množica ne samo domačinov, marveč tudi okoličanov, da spremi pokojnika na njegovi zadnji poti. Domači pevci so za-

peli pokojniku v spomin pred hišo »Človek glej«, nakar se je razvila do cerkve ogromna žalna povorka. Ob 9. je bila v cerkvi žalna maša, nakar se je razvil sprevod do kolodvora, kjer so naložili krsto s pokojnikovim truplom v posebni voz. Na krsto so položila vence razna društva, tako Sokol, gasilci, pokojnikovi bivši učenci, učiteljsko društvo in pa pokojnikovi prijatelji. Na kolodvoru se je spominjal pokojnika z lepim govorom šolski upravitelj iz Podzemlja Vagon s krsto je bil priklopljen k vlaku, ki odpelje iz Semiča proti Ljubljani ob 11.58 S tem vlakom so odšli v Ljubljano poleg sorodstva tudi številni domačini, da ga spremijo na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani se je ob 16. zbrala na kolodvoru velika množica ljudi, zlasti številno so bili zastopani pokojnikovi stanovski tovariši, učitelji in učiteljice Pevci so zapeli na kolodvoru pod vodstvom g. ravnatelja Ferda Juvanca lepo žalostinko prav tako pa še v zadnje slovo pri viaduktu na Šmartinski cesti.

• Koroške novice. V Celovcu je umrl vladni svetnik Friderik Valenko, profesor na tamkajšnji gimnaziji. Pokojnik je bil, kakor poroča »Koroški Slovenec«, vsestransko pravičen mož. — V bližini železniške postaje Kotmara ves so našli truplo brezposelnega Valentina Jesenka iz Ingare gorice pri Žihpoljah — Posetnik Vincenc Volavčnik v Banji vasi pri Ženeku je bil znan kot nasilen človek. S puškinim kopitom je te dni ubil svojo svakinjo Marijo Podričnikovo, nakar se je on sam ustrelil.

• »Samouprava«. Izšla je ravnokar 3. številka »Samouprave«, glasila županske zveze v Ljubljani z naslednjo vsebino: Zakon o upravnem postopku; Občinski računi; Izgon iz občine; Iz županske zveze v Ljubljani ter Razsodbe upravnega sodišča. List izdaja županska zveza v Ljubljani, urejuje pa dr. Riko Fux.

• Podružnica SPD »Bohinj« v Srednji vasi sporoča, da je koča pod Bogatinom nadalje odprta in oskrbovana Pot do koče je dobra. Koča je preskrbljena z vsem; v koči je na razpolago izvežban smučar.

• Zagrebški promet z avtobusi je v rokah mestne hranilnice beležil pasivo okrog 800.000 Din. Ker mestna hranilnica tolike pasive ne more kriti z dobički tramvaja, bo prišel promet z avtobusi najbrž v privatne roke.

• Železniški promet Zagreb-Split je bil bil v nedeljo spet otvorjen ko so očistili progo Gračac-Knin in se snežni zameti niso več ponovili. Proga je bila očiščena že v soboto zvečer in jo je prvi pasiral brzovlak, ki odhaja iz Zagreba ob 22.35.

*** Dež in sneg v Dalmaciji.** Na dalmatinskem primorju je še močno deževalo, vrhovi hribov pa so dobili snežno odejo Tudi na otoku Braču je zapadel sneg. Telefonska zveza z Zagrebom je pretrgana

• Ponesrečeni parnik »Cetino«, ki je v viharni noči blizu splitskega pristanišča nasedel na skale, so že spravili v splitsko ladjedelnico, kjer ga bodo popravljali najmanj 10 dni, ker so močno razklana rebra in dno. Jadranska plovidba ima nad 100 tisoč dinarjev škode.

• Romarji v Meko. Kakor vsako leto so se v nedeljo v Sarajevu zbrali vsi udeleženci velikega romanja »hadžiluka« v Meko. Kriza vpliva tudi na romanje, kajti iz Bosne potuje letos v Meko samo 5 romarjev, dočim jih je bilo prejšnja leta dosti več

*** Nesreča zaradi strele.** V petek popoldne je v neposredni bližini Trebinja udarila strela v hišo dimnikarja Hasana Karamehmedovića. Strela je ubila ženo Hasibo, ki zapušča troje malih otrok, in je porušila borno hišo.

• Smrtna nesreča pri sankanju. Na Cmroku v zagrebški okolici se je v nedeljo pri sankanju smrtno ponesrečil mladi trgovski pomočnik Oskar Singer Večkrat se je s sankami spustil po snegu navzdol. Nesreča pa je hotela, da se je zaletel v neko drevo, pri čemer si je razbil glavo Takoj se je onesvestil in kmalu nato izdihnil.

• Namesto žene je priklical smrt. V Vrbovcu je posestnik Anton Rukavina pogosto trpinčil in pretepal svojo ženo, zato ga je ona zapustila in se vrnila k sorodnikom Ko jo je mož prišel iskat, je prišlo do prepira, pri čemer ga je svak udaril s sekiro tako, da je Rukavina kmalu podlegel.

• Ne sme v krčmo. Okrožno sodišče v Novem mestu je prepovedalo zahajati v krčme Francu Gregoriču rudarju iz Krmelja. Prepoved velja od 1. januarja 1933 do 8. januarja 1934.

• Za pomirjenje, da ne nosite domov klic hripe, vzemite redno, predno zapustite svoj obrat, okusne ANACOT PASTILE' Dobivajo se v vseh lekarnah za 8 Din

• Tudi pri hripi velja znana prislovica, da jo je lažje preprečiti, kakor pa lečiti Sigurno varstvo proti hripi, kakor tudi proti angini in drugih vrst prehlada nudijo Panflavin pastile »Bayer«, ker uničujejo povzročitelje teh bolezni v ustah in grlu, koder bi kali bolezni drugače prodrle v telo Kakor drugod tako tudi pri nas priporočajo zdravniki Panflavin pastile kot najučinkovitejše in tudi najcenejše sredstvo proti hripi.

• Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

u— Socialno-gospodarski tečaj ZKD. Drevi odpade redno predavanje v socialno-gospodarskem tečaju zaradi želje občinstva ki se upravičeno želi na pustni torek nekoliko zabavati, in se vrši zaradi tega šele v četrtek ob 19 predavanje g. univ. prof dr. Bilimoviča o kartelih in trustih.

u— Komorni koncert godalnega kvarteta. V petek t. m. ob 20. bo v Filharmonični dvorani komorni koncert godalnega kvarteta drž konservatorija. Prvo točko sporeda tvori Beethovnov godalni kvartet op. 18, št 4. Označko op. 18 je napisal nesmrtni Beethoven 6 godalnih kvartetov, izmed katerih je s štev. 4 označeni najbolj priljubljen, pa tudi najbolj znan. Napisan je v c-duru, v tonovem načinu, katerega se je Beethoven zelo pogostokrat posluževal Prvi stavek Allegro ma non tanto ima krasne glavne teme, ki nam slikajo energijo pa tudi tolažeče upanje in so skoro dramatičnega značaja Sledi Scherzo, ki je v marsikaterem pogledu nasproten Andante stavku, njegove 4. simfonije. III stavek: Menuetto ima zelo ostre akcente, delo pa zaključuje Allegro, ki sestoji iz cele » vrste kratkih stavkov, ki končujejo v zmagovitem Prestissimu Godalni kvartet op. 18 št. 4. je ena najbolj posrečenih Beethovnovih skladb Poleg Beethovna se izvaja še Debussyjev kvartet op. 10 in Milojevićeva Sonata za violino in klavir. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjigarni.

u— Trboveljski slavčki, ki nastopijo na samostojnem koncertu v nedeljo, 5. marca ob 11. dopoldne v unionski dvorani pojo naslednje skladbe: del: Grgošević: »Ko-

Če ste potrti, onemogli in nervozni, če trpite na glavobolu, omotičnih napadih in slično, potem je skrajni čas, da pripomorete do rednih funkcij svojim notranjim organom (želodcu, jetrom, ledvicam) s tem, da zaužijete nekaj tednov vsak dan pol kozarca Saxlehnerjeve naravne grenčice **HUNYADI JANOS**. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem! Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

Tralala, holadri, pa je tu pustni dan! Hej, nocoj gremo vsi v Slamičev restoran!

leda«, Tajčević: »Pjesme dodolske«, Adamič: »Uspavanka«, Kogoj: »Zvončki«, Bravničar: »Polžek čarodejec« in »Dva polža«. V II. delu so najprvo »Dječje popevke iz Istre« v priredbi Ivana Matetića, dalje 2 pesmi iz Medjimurja v harmonizaciji Pozajića, Mirkov »Medvedov ples« in Mokranjčeve 3 srbske narodne. III. del koncerta je zopet posvečen narodni pesmi, najprvo se zapoje Žganćeva: »Ni mi volja več na svetu živeti« in v priredbi Adamiča: »Stoji mi polje«, »Da b' biva lepa ura«, »Drežnica« »Zbadljivka«, »Vandrovc je privandrov«. Koncert traja približno poldrugo uro. Trboveljski mladinski zbor je v resnici dovršen, odlikuje se po lepih glasovih in izvrstni šoli. V svoji sredi ima mlado solistko, ki ima prekrasen sopran. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Halo! Halo! Dame: „U. F." Samo za dame bo „U. F."
Premislite dobro in zapomnite si, drage dame: »U. F.« — »U. F.« — »U. F.«

u— Starši! Dr. Franta Mis bo predaval v četrtek 2. marca ob 8. zvečer na državni učiteljski šoli v risalnici o vzgojni higieni. Ker je predavanje aktualno za vse, ki imajo otroke v šolah, vabi društvo »Šola in dom« vse svoje člane in one, ki se žele včlaniti, da se predavanja udeleže.

u— O plezalni tehniki. SPD priredi 7. marca svoje četrto predavanje v tej sezoni Govorila bo dlična slovenska alpinistka gospa Mira Marko Debeljakova o plezalni tehniki. Opozarjamo že danes ljubljanske alpiniste na ta zanimivi večer.

u— Izjava. Prejeli smo: Del akademikov je proglasil na univerzi generalno stavko Ker se nahaja na proglasu k štrajku podpisano tudi ime Akademskega društva jugoslovenskih tehnikov, smatram za svojo dolžnost, da izjavim kot predsednik Akademskega kluba montanistov, da akad. društvo jugoslovenskih tehnikov ni pristalo na štrajk in sploh ni o tem sklepalo, ko se je proglas pojavil, in da se je AKM kakor tudi Akademski klub elektrotehnikov izjavil ponovno proti generalnemu štrajku. — Stevan Radić, predsednik AKM.

Beli zobje: Chlorodont

u— Krajevna organizacija JRKD za Sp. Šiško ima v četrtek 2 marca ob pol 20. redni občni zbor na Bellevu. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

u— V knjigarni Tiskovne zadruge je danes izetavljena spomenica Nj. Vel. kralju s trem debelimi knjigami podpisov naših občin, kulturnih in gospodarskih društev. Vseh podpisov je okoli 4500. Spomenica je krasno umetniško delo.

u— Društvo »Soča« vabi člane in prijatelje k današnjemu družabnemu sestanku pri »Levu« ob 8. zvečer, kjer prebiejjo zadnji dan pusta v lepi, domači in neprisiljeni zabavi brez hrupa, plesa in stroškov. V prekrasno okrašeni dvorani bodo na sporedu govori, petje, kupleti itd. Pridite vsi, ki hočete biti danes dobre volje! Vstop vsem prost.

u— Prošnja poštni direkciji. Prebivalci okraja Bežigrad južni del odnosno v Pleteršnikovi ulici prosijo poštno direkcijo, da namesti poštni nabiralnik na križišču Tyrševe in Livarske ceste. Ta okolica se zelo razširja in so sosedni poštni nabiralniki zelo oddaljeni Ker tam še ni hodnikov je ob neugodnem vremenu pešpot do sedanjih nabiralnikov prava muka.

u— Preselitev uradov carinarne Ljubljana v novo poslopje ob Dovozni cesti. V prihodnjih dneh se preselijo urad carinarne v novo carinsko poslopje ob Dovozni cesti Ne morejo se pa obenem prese liti tja tudi železniški urad, ki imajo po sla pri carinski manipulaciji, dokler ne bodo uradni prostori za to službo pripravljeni za vselitev kar bo trajalo okoli 14 dni. Železniška direkcija opozarja pri tej priliki, da prehod preko tirov od carine ne k železniškim carinskim uradom ni dovoljen, temveč se morajo interesenti posluževati prehoda preko Šmartinske ceste na Dovozno cesto.

Povej mi, kaj si zajtrkoval, a jaz ti povem, kakšen posel boš danes opravil

Vstati z levo ali desno nogo ni niti malo važno, toda da li ste dobro zajtrkovali, odločuje o razpoloženju in sposobnosti do dela za ves dan. Vsakdo ne more zajtrkovati jajc, gnjati ali masla, toda zamore se pokrepiti s pravo, poceni in lahko prebavljivo, krepilno hrano. Ljudje, ki so izpostavljeni velikim naporom, pijejo za zajtrk okusno, koncentrirano krepilno hrano Ovomaltine, ki se pripravlja iz slada, mleka, jajc in nekoliko kakao-a. Kakao je pridjan samo zaradi boljše arome, ne zaradi redilne vrednosti. Ovomaltine ima tudi to prednost kot zajtrk, da se da naglo in enostavno pripraviti.

u— Potrošnja vode. Mestni vodovod v Klečah razpolaga s štirimi črpalkami, ki lahko dvignejo na dan 24.000 kubičnih metrov vode. Leta 1930 je minilo 40 let, odkar obstoja vodovod. Dnevna poraba je narasla od prvotnih 3000 na 20.000 kubič. metrov. Lani je Ljubljana potrošila 5 milijonov 96.278 kubičnih metrov vode, in sicer je bilo maksimalno dvignjene vode 20.268 kubičnih metrov na dan 29. avgusta, minimalno pa 9.983 kubičnih metrov dne 2. februarja. Vodovod oskrbuje tudi sosedne občine Moste. Ježico, Zg. Šiško, Vič, škofove zavode v Št. Vidu, blaznico na Studencu itd. Dolžina glavnih vodovodnih cevi presega 127 km in je bilo samo po vojni položenih 54 km cevi. Vodovodno omrežje obsega 10.380 m glavnih napajalnih cevi, razdelilnih cevi ima omrežje v mestu 90 km, v okoliških občinah pa 50 km. Hiš je priključenih v mestu 3451 v okolici pa 1261 Lani je bilo položenih 5082 m novih vodovodnih cevi in priključenih 238 hiš. Na vsakega prebivalca je odpadlo povprečno 200 l vode na dan, v času hude vročine pa 290 litrov.

MONAKOVSKO PIVO
ORIGINAL SALVATOR ORIGINAL
je dospelo po 20. letih prvikrat v Zagreb in se bo točilo počenši od 2. februarja 1933 dnevno od 10. predpoldne samo v gostilni **M. Bodnjanec, Zagreb, Frankopanska ul. 13,** kjer je tudi glavno zastopstvo. Priporoča se za cenjeni obisk LASTNIK.
2834

u— Neljuba tiskovna pomota je nastala v včerajšnjem poročilu o »Beli noči na Taboru« z navedbo, da je bila dvorana mrzlo zakurjena Pravilno se seveda mora glasiti, da je bila **dobro** zakurjena, kar se v ostalem vidi tudi iz smisla vsega stavka.

u— Društvo zobotehnikov obvešča svoje člane, da bo redni mesečni sestanek jutri pri »Sokolu.«

u— Zagreb proti Ljubljani. Kdo bo zmagal na »Plesnem turnirju« v soboto 4. marca v Kazini. Prvič nastopi v Ljubljani 5 najboljših zagrebških plesnih parov, ki bodo merili zmožnosti z našimi pari, katerih se je do sedaj že 14 prijavilo, med njimi znani prvaki dosedanjih turnirjev. Nove prijave pri mojstru Jenku, Kazina.

u— Danes prva velika maškarada v novem Sokolskem domu v Šiški (za mitnico) Najlepša maška bo nagrajena V lični in okusno dekorirani dvorani bo poskrbljeno za prijetno in dobro zabavo.

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Javna zahvala.

Globoka hvaležnost mi veleva se tem potom zahvaliti gospodu dr Mirku Černiču, specijalistu kirurgije in primariju javne bolnice v Ljubljani, ki mi je rešil življenje s svojim velikim znanjem in s spretno operacijo, ki jo je v najkritičnejšem stadiju moje težke bolezni s popolnim uspehom izvršil Tolikemu znanju, sposobnosti in spretnosti se pač more vsak še tako težko bolan človek brez nadaljnjega zaupati in mirno pričakovati ozdravljenja.

Pri tej priliki mi je dolžnost zahvaliti se tudi vodstvu Šlajmerjevega doma za vso vzorno oskrbo, ki sem jo bil deležen v času moje težke bolezni, zlasti pa usmiljenkam za požrtvovalno nego in prijazno postrežbo.

V Ljubljani, 28. februarja 1933.

ANDREJ BERCE
upravnik »Jutra«

u— Društvo »Tabor« priredi drevi v dvorani Delavske zbornice svoj pustni družabni večer s plesom. Prireditelji so poskrbeli za pester pevski in glasbeni program, ki ga bodo izvajali priznani mešani pevski zbor in mandolinisti. Poleg tega bodo na sporedu razne šale in zabavni prizori. Plesno godbo bo izvajal prvovrsten jazz. Nedvomno se bo občinstvo odzvalo vabilom društva še posebno, ker je čisti dobiček prireditve namenjen brezposelnim.

28. II. 1933 PUSTNI TOREK
PUSTNI PLES
V KAZINI (VELIKA IN MALA DVORANA 2816
RONNY-JAZZ SOKOL II.

u— Kurji strah v rokah pravice. Res pravo smolo je imel v nedeljo Vičan Tone R V njegovem skromnem stanovanju je zvečer tako prijetno dišalo po kokošji pečenki, kar naenkrat pa se je nenadoma pojavil na pragu mož postave in je bila nesreča tu Na Glincah, v Rožni dolini in na Viču so bile gospodinje že dalje časa v skrbeh za svoje kokoši Od prilike do prilike se je namreč pojavljal tam neznan nočni gost, ki je vdiral tudi v zaprte prostore in zavijal kokošim vratove. Take posle je opravil popolnoma nemoteno in ga ni mogel nikoli nihče opaziti. Na lov za njim so se podajali oškodovanci, kakor tudi stražniki, pa jim je znal neznanec vedno odnesti pete. V soboto zvečer se je pojavil na dvorišču posestnika Antona Boca na Glincah ob Gradaščici. Pogospodaril je prav temeljito. Zavil je vrtove kar 9 lepim jarčkam in izginil s plenom Bil pa je vendarle precej nepreviden Naslednji dan je namreč oškodovani gospodar opazil v nepregaženem snegu sledove velikih galoš. Stopil proti večeru na stražnico in stvar prijavil Sledovi so pripeljali stražnika po cesti ob logu na Vič do stanovanja bivšega peka Toneta R. In to baš v trenutku, ko je pečenka v štedilniku najbolj zacvrčala. Stražnik pa je poleg kokosi v štedilniku našel v stanovanju še vse druge Bocove kokoši, deloma tudi že oskubljene. Podjetnega Toneta R., ki se zagovarja z revščino, bodo izročili sodišču.

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730
Svetislav Petrovič in Agnes Esterhazy
LJUBEZEN in ŠAMPANJEC
Prekrasna ljubavna drama
Ob 4., ½8. in 9. uri zvečer ob najnižjih cenah

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja 2 stanje barometra 3 temperatura 4 relativna vlaga v %. 5 smer in brzina vetra 6 oblačnost 1—10 7 vrsta padavin 8 padavine v mm Temperatura prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

27. februarja

Ljubljana 7, 767.0, —6.7, 92, mirno, megla;
Ljubljana 13, 766.7, 0.9, 83, SW1, 1, —, —;
Maribor 7, 766.0, —4, 80, NW1, 10, —, —;
Zagreb 7, 766.2, —5, 90, mirno, 8, —, —;
Beograd 7, 765.8, 1, 80, mirno, 9, —, —;
Sarajevo 7, 766.2, —5, 90, mirno, jasno, —;
Skoplje 7, 765.9 —1, 80, mirno, 9, —, —.

Temperatura: Ljubljana 2.6, —8.1; Maribor 2.5, —7; Zagreb —, —5; Beograd —, —1; Sarajevo —, —5; Skoplje —, —6.

Sonce vzhaja ob 6.43, zahaja ob 17.44.
Luna vzhaja ob 7.38, zahaja ob 21.20.

Janko J. Srimšek:

Marička je bila v maškarah

Mejačeva Mara je na pustni torek popoldne počedila kuhinjo in izbo in je s kašče prinesla sevnico fižola:

»Jutri bo post.« momlja ženska pred se. »Za obed in za večerjo ga skuham, pest krompirčka in zelja pristavim — z maslom zabelim — in bo ustreženo božjim in cerkvenim zapovedim.«

Mara izprazni sevnico na hrastovo mizo, v shrambi poišče pehar in se zgnete na obzidno klop pod ogledalom.

Na trgu pod lipo rajajo in se pode pustni norci. Škripljejo harmonike, cvili klarinet, nadihuje se in napenja bas. Pokanje z biči kakor iz desetih pušk, vpitje in glasen krohot in nerazločno mrmranje ljudi na trgu se v zmešani štreni plete skozi odprto Marino okno v hišo in se nikakor ne da prav zložiti z njenim enakomernim žlobudranjem: »Ti si dober! Ti nisi za nič!« ki ž njim brska po fižolu.

Tudi Marine misli se prepirajo in bi se rade celo zlasale z jezikom. Beže od dela in se skušajo odklatiti tja ven v brezsnežno, sončno in za tak čas čudno gorko popoldne. Na trg med pustne šeme in maškare in neugnane mladostne bedake. »Kakor pred osemintridesetimi leti!« hitro izračunajo misli in krenejo po jeziku onega: »Ti nisi za nič!« Mara strese z glavo, da se ji robec zmakne na levo uho, in odganja z roko mimo nosu in čela, kakor bi preganjala nadležnega obada »Vrag s pustom! Z menoj in z vsem skupaj!« bi Mara rada kaznovala misli in jezik, a se misli upro: »In z mladostjo?« »Ž njo tudi!« odvrne Mara. »Hihihi!« zacingljajo misli z drobnimi smejočimi se zvončki in Mari je skoraj žal izrečene besede. »Ž njo morebiti ne — z mladostjo — z mojo. Čeprav ne bi bilo dosti škode —« se popravi Mara in pri srcu jo zbode. Potegne ruto na čelo in podsloni glavo z levico. Samo desnica še rešeta po fižolu na mizi.

Hrušč in trušč pustnega torka razsaja in razgraja na vasi pod lepo. Harmonike ubirajo poskočno polko. Bas in klarinet jim zvesto pmagata. Biči treskajo. Pod vedro nebo se razlega dirindaj maškar, kričanje in hahljanje gledalcev...

★

»Se pripravljate, Francelj? Jutri se nanorite, kaj?«

»Seveda! Moramo se! Do drugega pusta bo daleč. Le vreme naj se ne pokvari. Ako ostane kakor je bilo v nedeljo in danes, se naplešemo in naskačemo, da nam bodo angelci v raju zavidali.

»Da! In nazadnje se boste napili pri Andrejcu in stepli.«

»No, za tebe se ne bojim, Francelj! Poznam te. Zmirai si bil dober. Zato nisem v skrbeh.«

»In prav imaš, Marička!« je rekel Brnotov in hvaležno pobožal dekle po laseh.

»Kaj boš oblekel, Francelj? Tako sem radovedna. Kdo bo še s teboj? Reci mi! Ne bom te izdala.«

»Solit se pojdi, Marička! Misliš da sem tako kratke pameti?« je menil Brnotov s smehom in si zaviha' ovratnik na suknjiču. Vse bi odšlo rakom žvižgat, če bi se v naprej zaupalo.«

»Tako, Francelj? Jezna bom na te, da veš! Zares!«

»Kaj še! Stvari so to, ki niso samo moja skrivnost, temveč tudi drugih fantinov. Me razumeš.«

»Že prav, Francelj! Pa ti tudi jaz ne povem.«

»Kaj?«

»Milo za drago.«

»Nak, Marička!«

»E, potem: šilo za ognjilo, Francelj! — In — lahko noč!

»Marička, lahko noč!«

Ali Marička kljub trmoglavosti svoji n fantovi in vzlic vetru, ki je pihal s Slemen, in vzlic svečanovemu mrazu ni zaprla okna. Šele, ko se je Veliki voz dobršno prevesil na nebu in se je Mejačev oče v veliki hiši sumljivo razkašljal in razkrehal, sta se razšla...

★

Drugo popoldne je završalo in zabučalo po trgu. Če bi gorelo pol vasi in bi z vsemi štirimi bilo plat zvona, se ne bi toliko sveta zgrnilo na ulice in pod lipo. Vse je izletelo iz hiš in bajt prodajat zijala in past radovednost. Za božjo voljo! Pust je samo enkrat na leto in ljudje ga navadno praznujejo in časte bolj od marsikaterega v pratiki rdeče zapisanega dneva in svetnika.

Koliko je bilo maškar! Šem! Norcev! In kakšnih! Loncevezcev, kotlarjev, mladih in starih poročenih parov, cele ohceti, pestunj z vozički in otroci iz cunj, mesarjev, dimnikarjev, kuharjev in kuharic s preluknjanimi ponvami in seženi dolgimi kuhavnicami, mornarjev, ciganov in ciganke Vojakov v najrazličnejših mondurah cela četa Z lesenimi sabljami so bili osabljani in obrabljene metle so nosili na plečih mesto pušk. Top so vlekli — kos strešnega žleba, pričvrščen na zadnjem koncu parizarja. In streljali so. S krompirjem

Pride! Monumentalno filmsko veledelo vseh časov!

ZADNJI DNEVI POMPEJEV

kot tonfilm!

u— **Valčkov večer Sokola na Viču** bo drevi ob 20. v Sokolskem domu. Za prvovrstno postrežbo je vsestransko preskrbljeno. Sodelujoči domači sokolski orkester. Torej drevi vsi na Vič.

u— **Na pustni torek velika maškarada v Sokolskem domu v Šiški.**

u— **Gosilna »Bobenček«** priporoča svojo znano namočeno polenovko za pepelnico.

TEHNIČNI BIRO ARH. IVAN ŽUPAN
IZ
LJUBLJANA GRADIŠČE ST. 13

Marsikdo, ki ima novo hišo, se Vam pritožuje. Poslopje ni tako, kakor si ga je želel; prekoračil je proračun in ga sedaj teži dolg. Vse te skrbi, zlasti pa denar si prihranite, če imate dober in ekonomičen načrt in strokovno gradbeno vodstvo.

Iz Celja

e— **Sprememba v celjskem občinskem svetu.** Namesto umrlega občinskega odbornika dr. Kristijana Wolfa, pred daljšim časom razrešenega bivšega podžupana dr. Antona Ogrizka ter občinskega odbornika gimn. direktorja Martina Mastnaka, veletrgovca Rudolfa Stermeckega in gimn. direktorja v p. Antona Župana, ki so bili razrešeni na lastno prošnjo, so bili z odlokom kr. banske uprave imenovani za člane celjskega občinskega sveta gg.: notar Franc Burger, drogist Josip Kramar, gradbeni inspektor inž. Ivan Marek, fotograf Josip Pelikan in prokurist Ivan Rischner.

e— **Krajevna organizacija JRKD za Celje-okolico** bo priredila v četrtek ob 19. v gostilni g. Vedenika na Ostrožjem predavanje o prvi pomoči pri obolenju živine. Predaval bo sreski veterinar g. Maksim Šribar iz Celja. Krajevna organizacija namerava prihodnji teden prirediti tudi predavanje o sadjarstvu. Sreski veterinar g. Šribar bo predaval v nedeljo 5. in 12. marca po prvi maši v narodni šoli v Št. Juriju ob juž. žel., dne 25. in 26. marca po prvi maši pa v Vojniku o prvi pomoči o obolenju živine in o raznih perečih gospodarskih vprašanjih.

e— **Uradni dan Zbornice za TOI** za Celje in okolico bo v torek 7. marca od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici št. 8, pritličje levo.

e— **Celjsko pevsko društvo** študira Haydnov oratorij »Sedem poslednjih besedi Kristusovih na križu«, ki ga bo izvajalo v velikem tednu. Ker je do koncerta le še kratek čas, naj vse pevke in pevci točno obiskujejo pevske vaje. Ta teden bo v sredo vaja za ženski v četrtek pa za mešani zbor.

e— **Dve poroki.** V nedeljo 26. t. m. se je poročil v Kostanjevici g. dr. Ivan Bele, odvetniški pripravnik v pisarni g. dr. E. Kalana v Celju, z gdč. Vlasto Božičevo, odvetniško pripravnico in hčerko odvetnika g. dr. Antona Božiča v Celju. V nedeljo 26. t. m. se je poročil v Petrovčah pri Celju mesar g. Alojz Savodnik iz Celja z gdč. Leopoldino Pfeiferjevo, trgovsko sotrudnico v Celju. Iskreno čestitamo!

e— **V domovinsko zvezo** so bili v seji celjskega občinskega sveta 24. t. m. sprejeti gg. Ferdinand Marčič, dr. Anton Ogrizek, Ferdinand Svet in Franc Šerti, g. Gvidona Schidlu pa je bil zagotovljen sprejem v domovinsko zvezo, če dobi jugoslovensko državljanstvo.

e— **Umrla** je v nedeljo 26. t. m. v Zavodni 2 pri Celju v starosti 82 let zasebnica ga. Ivana Knina; vdova po ravnatelju oljarne v Zidanem mostu g. Knini in tašča poštnega ravnatelja v p. g. Antona Mirnika v Celju. Pogreb bo danes ob 16.30 iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Plemeniti pokojnici bodi ohranjen blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

e— **Uboj pri Šmarju.** V začetku februarja je neki moški s kolom napadel 31 letnega Luko Drofenika z Gradišča pri Šmarju pri Jelšah in ga težko poškodoval na glavi. Drofenik je ostal nekaj časa v domači oskrbi, ker se je njegovo stanje poslabšalo, so ga pred dnevi prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v nedeljo 26. t. m. podlegel hudim poškodbam.

e— **Omiljen kontumac.** Sresko načelstvo je omililo poostreni pasji kontumac v celjskem srezu. Odslej smejo psi prosto tekati, če nimajo dobre nagobčnike. Če se jih vodi na vrvici, so pa lahko brez nagobčnika.

e— **Velika maškarada** za današnji pustni večer v vseh prostorih Celjskega doma bo za tukajšnje Olepševalno in tujsko-prometno društvo resnično prav veličastna prireditev: skupine raznih mask, konkurenca mask in razdelitev 5 dragocenih daril, nastop »kraljice srca«, ples z gum. balončki itd. In vse to ob starih in novih plesih in najboljši godbi ter mogočni razsvetljavi in prelepo okinčani veliki plesni dvorani, mali dvorani in ostalih prostorih. Vstopnina samo 10 Din, čisti donos za delo brezposelnim pri olepšanju mesta Celja. Na svidenje!

e— **Halo, halo!** Vsi danes zvečer na veliko maškarado Celjskega olepševalnega in tujsko-prometnega društva v Celjskem domu! Oglejte si darila za najlepše maske v izložbi g. zlatarja Lečnika. Prvo darilo: zlata zapestnica z biseri (darilo tvrdke »Aurea«) drugo darilo: zlat prstan z oniksom (tvrdka Pacchiaffo & Knez) tretje darilo: kompletne smuči (tvrdka Stermecki) četrto darilo: krasna zapestnica (tvrdka Lečnik) peto darilo: parfumi (tvrdka »Sanitas« Kramar). Šesto darilo moderna ovratna verižica, sedmo darilo: preproga (tvrdka Weren) osmo darilo: ovratnica (tvrdka Almoslechner) darilo za najbolj komično masko: dva lepa kipa.

e— **Elitni kino Union** zaradi maškarade v Celjskem domu danes nima predstav. V sredo nov spored.

Iz Maribora

a— **Jubilej dela.** Pretekli petek je obhajal srebrn jubilej svojega dela ključavničar gosp. Štefan Šurkalovič, zaposlen pri tvrdki Karel Hitzel. Ob tej priliki so mu tovariši priredili lepo svečanost in izročili več lepih daril.

a— **Občni zbor godbenega in pevskega društva »Drave«** je bil preteklo nedeljo dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Udeležilo se ga je lepo število članov in prijateljev. Zbor je vodil predsednik gosp. Vokač, ki je najprej pozdravil razne zastopnike bratskih pevskih in godbenih društev, zlasti predsednika Ipavčeve župe g. prof. Vasilja Mirka, nato pa podal obširno poročilo o delovanju društva v preteklem poslovnem letu in razvil načrt za bodoče delo. Iz tajniškega poročila g. Živka je razvidno, da ima društvo 930 rednih članov, posamezni odseki pa: pevski 37, odbeni 39, tamburaški pa 20 članov. Blagajniško poročilo izkazuje zadovoljivo bilanco. Poročilo pevskega odseka je podal zborovodja g. Albin Horvat. Zbor je nastopil lani na lastnem velikem koncertu ter sodeloval na raznih drugih prireditvah, na katerih je žel vsestransko laskavo priznanje. O delovanju tamburaškega odseka je poročal kapelnik g. Pivko. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor s predsednikom g. Vokačem na čelu.

a— **Beda ga je spravila na kriva pota.** Včeraj zjutraj je bil aretiran 21letni brezposelni tapetniški pomočnik Alojzij M., ker je pred 14 dnevi ukradel čevljarskemu mojstru Alojziju Krebsu na Meljski cesti par novih moških čevljev, vrednih 200 Din, nekaj dni nato tkalskemu mojstru Josipu Golobu v Cvetlični ulici novo črno obleko in par lakastih čevljev v skupni vrednosti 1400 Din ter magistratnemu uradniku Ribiču 60 Din vredne otroške sanke. Pri zaslišanju je tatvino priznal, zagovarjal pa se je, da ga je v tatvino privedla brezposelnost. Ukradene predmete je prodal in se nato nekaj časa preživljal z izkupičkom.

a— **Hotel »Orel«.** V torek od 9 naprej »vinski guljaš«. V sredo velika pojedina slanikov in zanimiva kuharska razstava v lovski sobi. Cene zmerne, iste v dvorani kakor v točilnici. Na pepelnico zgodaj odprto!

Zahvala.

Gospodu dr. Tonetu Cizelju se najlepše zahvaljujem za uspešno izvršeno operacijo na moji hčerki.

Anton Senegačnik, rudniški nameščenec, Trbovlje II. 2923

Sokol

Sokolska proslava škofa Strossmayerja v Šiški

Šiška bo v petek proslavila spomin velikega narodnega buditelja in iskrenega Jugoslovena, mecena in dobrotnika raznih jugoslovenskih kulturnih in nacionalnih ustanov. To je bil djakovski škof Josip Juraj Strossmayer. Njegovo ime je sveto vsemu jugoslovenskemu narodu, saj je bilo vse njegovo delovanje posvečeno tesnemu zbližanju vseh Slovanov. Ni ga skoro društva in ne ustanove na slovanskem jugu, kateremu ne bi bil pomagal in dal podpore.

Ko so v Šiški leta 1902. narodni možje ustanavljali sokolsko društvo, so se obrnili tudi na Strossmayerja. Škof, ki se je takrat mudil na zdravljenju v Rogaški Slatini, je na to pismo poslal mlademu šišenskemu Sokolu svoje čestitke in pozdrave. Sporočil je, da z velikim veseljem pozdravlja to misel, obenem pa pošilja društvu 50 kron. S tem je postal eden izmed prvih ustanovnih članov Sokola v Šiški.

Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška je sklenilo, da proslavi spomin velikega moža, ki se je s svojim odločnim nastopom v borbi proti vsem sovražnikom slovanstva vedno odkrito in pošteno boril, na dostojen in slovesen način. Proslava bo res primerna in veličastna, vredna velikega Strossmayerja. Akademija bo seveda v Sokolskem domu v Šiški. Poleg telovadnih so na sporedu tudi pevske in glasbene točke. Pri prireditvi bo sodelovala operna in koncertna pevka gospa Pavla Lovšetova, operni pevec g. Peter Burja, bivši član ljubljanske in bratislavske opere, oktet »Ljubljanskega Zvona« itd. Spored akademije je sestavljen res prvovrstno ter nam vsi sodelujoči jamčijo užitek zaradi umetniške kvalitete in popolni uspeh prireditve. Sokol v Šiški obvešča o tem vso javnost in prosi za poset prireditve. Vsakomur je omogočeno, da se proslave udeleži, ker so cene sedežem in stojiščem tako nizke, da jih vsakdo zmore.

Zaključni večer tečajnikov mariborske sokolske župe. V soboto zvečer je bil v gornji dvorani Narodnega doma v Ptuju zaključni večer IV. prednjaškega tečaja. Razen tečajnikov, nad 40 po številu, samih postavnih kmečkih fantov, se je večera udeležilo tudi število drugo občinstvo. Razen staroste br. dr. Šalamuna smo opazili na večeru zastopnika sreskega načelstva podnačelnika g. Levičnika, župana g. Jeršeta, komandanta mesta podpolkovnika g. Šarca z oficirji, poveljnika orožniške čete g. majorja Cvetkovića itd. Profesor g. Alić je imel lepo predavanje o 25-letnici ptujskega Sokola. Starosta br. dr. Šalamun pa je pozdravil tečajnike v imenu ptujskega društva in v imenu župe. Poudarjal je važnost prednjaških tečajev, posebno pa še za čete, ki delujejo na deželi. Prosil je navzoče tečajnike, da vztrajno širijo med kmečkim ljudstvom vzvišeno idejo Sokolstva. Nato se je zahvalil še vsem, ki so pripomogli k temu, res z lepimi uspehi zaključenemu tečaju, predvsem mestni občini, komandantu mesta in oberna upraviteljema meščanske in osnovne šole, kjer so se tečaji vršili. Neki tečajnik se je v res lepih besedah zahvalil vsem vaditeljem za trud, komandantu mesta podpolkovniku Šarcu, ki jih je imel ves čas pod gostoljubno streho, kakor tudi vsem ostalim, ki so jim šli v Ptuju na roko.

Sokolsko društvo Mežica je priredilo 19. t. m. svojo prvo interno smučko in sankaško tekmo v okolici Mežice. Tekmovale so vse kategorije, in sicer v slalomu na 1200 m in v višinski razliki 200 m 13 članov in 7 naraščajnikov, v smuku na 2500 metrov 13 moške dece, v sankanju pa 14 članov in članic, 9 naraščajnic, 17 moške dece in 13 ženske dece. V slalomu sta dosegla najboljši čas br. Golob Maks (4') in naraščajnik Ule M. (4.30), v smuku pa Orošnik Stanko (8.25). Po tekmi, ki se je vršila dopoldne in popoldne, so tekmovalci in številni opazovalci zbrali v dvorani Stoparjeve gostilne, kjer sta bila deca in naraščaj pogoščena s prigrizkom in čajem. Nato je br. starosta Gallob razglasil izid tekem in razdelil darila. (»klobaso« si je z veliko muko prislužil — br. načelnik). — Odbor se najtopleje zahvaljuje sestram in drugim naklonjenim gosptm, ki so z darovanim pecivom omogočile obilno pogostitev. Enaka zahvala gre tudi vsem drugim, ki so kakorkoli pripomogli, da se je tekma točno in v redu izvedla.

Gospodarstvo

Gospodarske vesti

= *Plačila iz jugoslovensko-češkoslovaškega kliringa* vrši v Pragi Zemska banka po vrstnem redu prijav, ki prihajajo iz Jugoslavije, in po stanju kompenzacijskega konta Do 24. februarja so bile poravnane terjatve češkoslovaških upnikov do številke 9823 Predujmi iz terjatev v kliringškem prometu se dovole do nadaljnjega: z *Jugoslavijo* do številke 14.000, z Rumunijo do 3300, z Bolgarsko do 750 in z Grčijo do 700.

= *Naša pogajanja z Nemčijo za sklenitev trgovinske pogodbe*, ki se vrše v Berlinu, so po vesteh nemških listov, pred zaključkom. Sklenjen bo provizorni dogovor, ker sedanjo pogodba poteče v nekaj dneh. Kaže, da pogajanja mirno potekajo.

= **Kliring med Jugoslavijo in Belgijo.** Belgijski konzulat v Zagrebu objavlja, da bo te dni podpisan naknadni dogovor k sporazumu med Jugoslavijo in Belgijo z dne 7. julija lanskega leta glede kompenziranja trgovinskih dolgov med obema državama. Dogovor bo stopil v veljavo 4. marca.

= **Napisi na obrtnih obratovalnicah.** Po razpisu uprave objavlja Zbornica za TOI v Ljubljani nastopna pojasnila: »Po členu 128., odstavek 1., obrtnega zakona se morajo obrtni lokali vidno in razločno označiti z napisi na vnanji strani v državnem jeziku. Napis mora vsebovati **popolnoma rodbinsko** (priimek) in rojstno ime imetnika obrti. Prav to je veljalo po členu 44. obrtnega reda iz leta 1907. za vse obrtnike razen za one protokolirane trgovce, ki so po vpisu v sodnem registru smeli krajšati svoje rojstno ime v firmi. Le-tem protokoliranim trgovcem, ki so si pridobili obrtno pravico pred 9. marcem l. 1932., se dopuša, da smejo svoje trgovinske lokale označevati skladno s svoječasnim listom ali koncesijsko listino z okrajšavo rojstnega imena upoštevaje določilo člena 446. (1) obrtnega zakona. Za vse druge obrtnike, ki so si pred 9. marcem pridobili obrtno pravico, je že takrat veljal predpis, da morajo rabiti tudi polno rojstno ime v firmi. Novi obrtni zakon niti protokoliranim trgovcem, ki si šele po 9. marcu l. 1932. pridobe pooblastilo ali dovolilo, ne dovoljuje okrajšave rojstnega imena. Napis mora biti po velikosti črk označen tako, da ne morejo nastati zmote. To velja zlasti tudi za družbe, katere označbe ne sme rabiti nihče, če dejanski ni družba ali kolikor tega zakon ne dovoljuje. V napis se smejo poleg označenega postavljati tudi druge neosebne označbe ali pristavki. Označba stroke ni obvezno predpisana niti v členu 128., niti v členu 48. obrtnega zakona. Če pa se hoče označiti tudi stroka, mora biti napis v skladu z izdatnim pooblastilom ali dovolilom. Gostilniške obrti se morajo označiti z nazivi po členu 76. obrtnega zakona, točka 1., 2. in 5. vendar pa velja za one obratovalnice, ki so obstojale že pred 9. marcem l. 1932., ugodnost točke 448. obrtnega zakona, dokler se uradno ne predpiše rok, omenjen v 2. odstavku tega določila. Ko izda ministrstvo odredbo po členu 128., odstavku 7., obrtnega zakona, bo tudi označba stroke v obrtnih napisih obvezna. Banska uprava je prepustila določitev roka za izvedbo točke 128. obrtnega zakona prvostopnim oblastvom.

= **40urni delovni teden.** Novosadska Delavska zbornica je sklenila na dan 5. marca zborovanje strokovnih organizacij dunavske banovine. Na zboru se bo med drugim razpravljalo o vprašanjih 40urnega delovnega tedna in delavskega zavarovanja.

= **Enodnevni kletarski tečaj** bo na banovinske kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu v četrtek 9. marca. Tečaj se bo pričel ob 8. zjutraj. Dopoldne bodo v veliki učilnici teoretična predavanja o pretakanju in zvepljanju vina in o vinskih boleznih in napakah, popoldne pa bo teoretičen pouk, praktično ponazorjen z deli v šolski kleti. Na istem zavodu bo v četrtek 16. marca sadjarski tečaj, na katerem se bodo obravnavala najvažnejša pomladanska dela (saditev sdnega drevja, obrezovanje, precepljevanje, pomlajevanje in škropljenje sadnega drevja). Tečaj se prične ob 8. zjutraj. — Priporočamo kmetovalcem, gostilničarjem in drugim zanimancem, da se obeh tečajev udeležijo v čim večjem številu.

= **Vinska razstava s sejmom v Ljutomeru.** Za posetnike vinske razstave in sejma v Ljutomeru 7. in 8. marca je dovoljena vozna olajšava do polovice navadne potniške tarife. Olajšava bo veljala od 5. do 10. marca. Osebe, ki potujejo na vinsko razstavo, kupijo na odhodni postaji vozni listek, ki ga pa ne oddajo na odhodni postaji v Ljutomeru, marveč ga obdrže in porabijo za brezplačno vožnjo nazaj. Na razstavi si morajo preskrbeti potrdilo, da so se vinske razstave udeležili. Za cenena prenočišča je preskrbljeno. Vinogradniki, ki svojih vin za razstavo še niso prijavili, naj to nemudoma store, ker prepozno prijavljena vina ne morejo priti v katalog. Kdor nima primernih steklenic, jih dobi pri mestni občini v Ljutomeru, kjer se bodo sprejemali tudi vinski vzorci, ki se morajo poslati najpozneje do 3. marca. Ker je s polovično vožnjo obisk razstave zelo olajšan, osobito onim, ki potujejo oddaleč, je pričakovati obilne udeležbe.

Borze

27. februarja

Na ljubljanski borzi so danes devizni tečaji razen Curiha malo poskočili. Avstrijski šiling se je zaključil v privatnem kliringu po 9.25 Din.

Na efektnem tržišču zagrebške borze je biva Vojna škoda brez prometa. Notirala je le blago po 200. Tudi v drugih državnih in zasebnih vrednotah ni bilo zaključkov.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2302.20 — 2314.26.

Devize: Amsterdam 2302.90 — 2314.26, Berlin 1360.14 — 1370.94, Bruselj 799.96 — 803.90, Curih 1108.35 — 1113.85, London 193.80 — 195.40, Newyork ček 5673.53 — 5701.79, Pariz 224.60 — 225.72, Praga 169.01 — 169.87, Trst 291.01 — 293.41.

Zagreb. Amsterdam 2302.90—2314.26, Dunaj 922.50—932.50 (925.9), Berlin 1360.14 do 1370.94, Bruselj 799.96—803.90, London 193.80—195.40, Milan 291.01—293.41, Newyork kabel 5695.53—5723.79, ček 5673.53 do 5701.79, Pariz 224.60—225.72, Praga 169.01 do 169.87, Curih 1108.35—1113.85.

Curih. Pariz 20.26, London 17.51, Newyork 513.50, Bruselj 72.10, Milan 26.28, Madrid 42.60, Amsterdam 207.70, Berlin 122.80, Dunaj 72.0450 (58.30), Sofija 3.74, Praga 15.24, Varšava 57.70, Atene 2.90, Bukarešta 3.08.

Efekti

Ljubljana. Vojna škoda 200—205, 7% investicijsko 44—46, 8% Blair 38—40, 7% Blair 36—27, Trbovlje 145—150.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso in marc-april 200 blago, 7% investicijsko 44—47, 4% agrarne 23—25.50, 7% Blair 36—37, 8% Blair 38.50—40, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 44 blago, 6% begluške 30 do 32.50; industrijske vrednote: Impeks 50 denar, Isis 30 denar, Dubrovačka 110 blago, Šećerana Osijek 145—160; bančne vrednote: Narodna 3800—4300, Privilegirana agrarna 225—230.

Beograd. Vojna škoda promptna zaključka 200 in 199, 7% investicijsko zaključek 45.25, 4% agrarne zaključek 24.75, 6% begluška zaključka 32 in 31.25, 8% Blair 39 blago, Narodna 3950 blago, Privilegirana agrarna zaključek 230.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (27. t. m.). Tendenca za les dalje mlačna. Zaključeni so bili 1 vagon tramov in 4 vagoni bukovih lestonov.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (27. t. m.). Tendenca za žito dalje čvrsta. Notirajo se: **Pšenica** (mlevska voznina slovenska postaja, plačilo 30 dni): baška 76 kg 290 — 292.50; baška, 77 kg 297.50 — 300; **turščica** (mlev. voz., slov postaja, plačilo 30 dni): času primerno suha, promptna 122.50 — 125; za februar 127.50 — 130; **moka** (mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo 30 dni): baška, »0« 450 — 455; banatska, »0« 460 do 465.

+ **Novosadska blagovna borza** (27. t. m.). Tendenca neizpremenjena. Promet 28 vag. **Pšenica:** bačka, okolica Novi Sad, srednje gornjebaška, baška potiska, sremska 230 do 232.50; baška, okolica Sombor, gornjebanatska 227.50—230. **Ječmen:** baški in sremski 64/65 kg 110—115; pomladni, 66/67 kg 117.50 do 122.50. **Turščica:** baška in sremska, garantirana, 66—68; baška, za marc, april maj 70—72.50; banatska, garantirana, 64—66. **Oves:** baški in srem. 98—102 **Moka:** baška, banatska, »0« in »00« 360—375; »2« 340 do 355; »5« 320—335; »6« 295—305; »7« 200 do 210; »8« 90—95. **Otrobi:** baški in sremski 67.50—70; banatski 65—67.50. **Fižol:** baški in sremski, beli, 117.50—120.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (27. t. m.). Tendenca stalna. Promet sreden. **Pšenica:** za marc 13.98—14, za maj 13.97—13.98. **Rž:** za marc 7.64—7.66, za maj 8.14—8.15. **Turščica:** za maj 7.40—7.42, za julij 7.96 do 7.82.

---

in čebulo. Cev so nabijali s pepelom. — Na samcu s polomljenim prvim levim in desnim zadnjim kolesom je vleklo dvoje črno in belo progastih buš velikansko lajno. Šepast enook voznik jih je vodil in lajnar je neutrudno vrtil kljuko. Lajnarjeva boljša polovica, grbasta baba z zobmi kakor grablje, je beračila v puščico drobiž, v košaro jajca in cvrtje. Pajaci so švigali križem-kražem, uganjali burke z ženskami in moškimi, pačili se, pokali z biči in švrkali po nagajivi mladini.

Mejačeva Marička se je s Knapovo Lojzko drenjala v gmoti gledalcev pod lipo. Lojzka se je smejala do solz. Marička je samo drhtela in trepetala v nemirnem ognju. Gledala je in gledala, ali je od vsega resnično videla komaj tretjino. »Ali bi, ali ne bi?« ji je kopalo po glavi in roke so ji nervozno rile po volneni ruti, navzkriž prevezani čez rame in prsi. »Nihče ne bo pomisilil na me. In če bi me kdo spoznal, nič mi ne more. Oče ne bi rekli nič. Še smejali bi se.«

Godci so svirali. Maškare, pustne šeme so norele. Svet je ž njimi slavil Kurenta...

Marička se je izmuznila in je za ljudmi odmeglila domov.

Ob treh so na trg priorali orači. Par s papirnatimi rožami in trakovi okinčanih konj je s plugom brazdalo po zmrznjeni cesti. Brnotov je drvaril. Štebinov in Lenčkov sta narobe jahala na konjih. Z levicami sta visoko privzdignila repe nad koniskimi zadnicami, z dolgimi krepelci vneto smukala po njih gori, doli — gori, doli in na stisnjene zobe z brundanjem lepo v taktu, kako se spodobi, spremljevala Brnotovega, ki je za ročicami na orgelce igral bodro koračnico.

Po trgu je zavihral urnebesen smeh.

Orači so se s plugom in konji docincali do vodnjaka.

»Stoj!« je ukazal Brnotov in napel vojke. »Počivali bomo!« Ona dva sta splezala s konj in vsi trije so jeli okrog pluga nekaj popravljati.

»Oh! Oh! Oh! Južino neso oračem!« so zavpile ženske in otroci koncem trga. Po ulici od Mejačevih je tekla zalo oblečena dekla z jerbasom na glavi. Raztrgani jerbas, poln loncev, poveznjenih z ropotajočimi pokrivačami. V deklinih rokah vrč za vodo.

»Orači! Hej, orači! Južinali boste!« so se zadrli otročaji in se zapodili za deklo.

Dekla, prevezana s črno rutico, je z jerbasem in vrčem prihitela na trg. Krenila je k oračem. — Hop! — Dolgin pajac ji je pod noge podvrgel bičevnik. Spodtaknila se je. Hop! — Jerbas z južino, z lonci in pokrivačami — za njim še vrč — je zaropotalo pred orače.

Med ljudmi nov krik. Nov krik. Smeh in krohot.

Dekla? Dekla je v nepričakovanem skoku nepričakovano ujela ravnotežje. Zablodila je s pogledi po ljudeh. In planila. Planila, kakor bi jo preganjal satan. Zaletela se. Zaletela se naravnost — v naročje — gospodu Antonu, kaplanu, ki ga je prav tedaj, Bog ve, zakaj, prineslo na trg od cerkvene strani.

»Kaj je to? A? Sramota! — Čakaj! Kdo si?« je zarohnel kaplan razjarjeno in ves bled. Pograbil je deklo za komolce. Za prsi! »Oho!« se je začudil. »Ženska! Moram videti, kdo si! Čegava?« Posegel je za črno rutico, ki je dekli zakrivala obličje, ali jo je grdo kupil po prstih. Dekla ga je opraskala, se mu iztrgala, pokrila obraz z dlanmi in pobegnila...

V soboto zvečer pred drugo postno nedeljo je Mejačeva Marička šla k spovedi. Slabo pripravljena in nič zbrana. Raztresena in zmešana.

Ložanova Katra je pred njo vstala iz spovednice in povešene glave sedla v najbližjo klop. Marička se je na njeno mesto spustila na kolena. Razmišljeno je ponavljala nekaj, kar naj bi bilo podobno očenašu in čšeščenimariji, v glavi pa so se ji vrtile pustne šeme, prepevale harmonike in se razlegal razbrzdan smeh.

»Kako bo? Ali bom dobila odvezo?« je šepetala med molitvijo in rahel hlad ji je stresel ramena.

Zamrežena linica je zaškripala.

»Hvaljen Jezus!« je pozdravil gospod Anton.

»Na veke —!« je odgovorila Marička.

»Molite očitno spoved!«

»Prosim svetega blagoslova...«

»Povejte grehe!« se je po običajnih vprašanjih premaknil spovednik na svojem sedežu, poškilil na mlado grešnico izpod belega robčka, ki ga je tiščal na obraz in spet umaknil oči.

Marička je izpraznila vrečico svojih dekliških križev in težav. Vrečico majčkeno in s tako revščino napolnjeno, da se je mnogo onega, kar je izcurljalo iz nje in je ona smatrala za greh in pregrešne reči, pred Bogom pokazalo v čisto nedolžni luči.

»Ste kaj zamolčali? Pozabili?« je pomagal gospod Anton.

»Mislim, da nisem. — Le nekaj bi rada vprašla, predno —«

»Vprašajte!«

Spovednik je za tenek pogled odprl veke in pod njimi je zaplapolal plamenček zahrbtnosti, pomešan s hudomušno radovednostjo.

»Če je greh — duhovni oče — iti v maškare — prosim ponižno —« je pretrgano in komaj slišno vprašala Marička.

Iskrica navihane zvedavosti v kaplanovih očeh je ugasnila. Zato je močneje zagorel ognjeni ježiček zavratnosti.

»Ste bili v maškarah?«

»S-em!«

»Kdaj?«

»Na pustni torek.«

»Kje?«

»Na trgu.«

»Z drugimi?«

»D-da! Samo — za par — minut.«

Spovednik se je odkašljal.

»Se kesate?«

»Se!«

»Pridite jutri popoldne po nauku k meni v farovž. Tam se pomenimo. Molite kesanje!«

»O, moj Bog! Ti in vsi moji grehi —« je zalepetala Marička.

Svečenik je dvignil desnico v znamenje križa. Dal Marički odvezo.

*

V brajdi na vrtnem prisojku je grozdje nabiralo prvo vinsko slast in aida na njivici za Mejačevim ulnjakom je cvetela in medila. Urban je ob palici drobljal pod mladimi breskvami in češnjami in pogledoval za lastavicami, ki so se prepeljavale po soncu. S priletne od vetrov zvite jablane sredi sadovnjaka je kapalo črvivo sadje v pedenj visoko travo. V hruški maslenki se je kregalo krdelo vrabcev z lačnimi škorci.

Takrat je Mejačeva Marička ležala že drugi dan. Vlegla se je — Boj pomagaj — za celih dvanajst tednov prezgodaj.

»Oče sosedov—« je brez sape privihrala na vrt Križanova Kata. »V hišo pojdite, oče! Marički je hudo.«

»Vrag naj jo vzame s teboj vred! Na miru me pustite!« je zarenčal Mejač. Še pogledal ni ženske. Zelen in rumen v lica je počasi zahlačal povprek čez lehe. V nagnito jabolko se mu je zadela stopinja. Ustavil se je, zasadil vanj palico in zabalincal ž njo, da je sad žvižgaje odveslal v maslenkine veje. »Seme peklensko! Vse mi požrete! Vse mi uničite! — Vššššš!« Jabolko je zadsle nekam v vrh in vreščeča ptičja sodrga se je razletela na vse štiri vetrove.

»Sosed —« se je spet oglasila Križanka. »Ne bodite taki — Kristus Nazarenski! Kaj nimate duše in ne poznate Boga? — Strašno trpi, Marička. Zdravnik je rekel. Po gospoda bi morali poslati.«

»Kaj? Gospoda?« je vsekal Mejač in se obrnil. »Hudič!« je zažugal Križanki. »Gospoda? Še enega? Dva bi rada? Ji ni bilo — vlačugi — prvega dosti? Hudič! Če se mi ne pobereš izpred oči, ti naprtim Boga in dušo in gospoda s tole na hrbet, da ti bo grba natekla na njem.«

Kata je sigaje odhitela skozi leso. Starec se je preklinjaje vrnil do čebelnjaka in se sesedel na klopico v njegovi senci.

»Vlačuga!« je hripal. »Vlačuga nekrščanska! — Naj strela iz jasnega udari v njo in v njega tam, kjer je!« S palico je črtal v prah na stezi vijugaste kolobarje in kljukaste križce...

Iz življenja in sveta

Na meji „neba“

Zalezovanje tihotapcev na nemško-avstrijski meji v 3000 m visokih grebenih Zugspitze. Meja gre po sredi med obema stražnikoma

Mandžurija — zlata jama

Japonski industriji se odpira velika bodočnost

Dr. Ginjiro Kuraiši, profesor cesarske univerze v Kiotu se je nedavno vrnil s poizvedovalne odprave v Mandžuriji, katero je prepotoval v raziskovlne svrhe in je izjavil, da je njegov štab inženjerjev, dodeljen japonski vojski, raziskal deželo ter prišel do dragocenih geoloških in tehniških sklepov. Mandžurija je zlata dežela. Po sodbi ekspedicije dr. Kuraišija leži v tej zemlji približno 3800 ton zlata, kar odgovarja vrednosti dveh in pol milijard dolarjev. Najbogatejši so predeli ob rekah Amar in Sungari. Treba je samo začeti s kopanjem, pa se bo okupacija Mandžurije izplačala in donašala visoke obresti.

Profesor predlaga, naj sestavi vlada kader inženjerjev, broječ kakih 200 mož. Ti naj gredo v Mandžurijo kot pionirji tehnike. Za kopače pa naj izberejo med rudarji par sto najbolj izkušenih mož. Po vsej priliki bodo vzeli slednje iz vrst vojakov, kajti vlada hoče imeti zanesljive elemente in te bo najbolje dobila v disciplniranem moštvu okupacijskih čet.

Za prevoz zlata bodo Japonci preskrbeli letala. Normalne prometne razmere v Mandžuriji so namreč takšne, da se ne izplača govoriti o njih. Tudi promet po železnici je nesiguren Prof Kuraiši je poleg ležišč zlata odkril tudi najdišča drugih rud. V Pentčifu Tentaju in v drugih krajih je izsledil ležišča srebra, cinka in svinca. Tudi te zaklade bo začela japonska industrija polagoma izkoriščati in z njimi polniti žepe baronov in drugih japonskih magnatov.

Hirtenberška senca

Inž. dr. Seefehlner
dosedanji generalni ravnatelj avstrijskih železnic je bil odstavljen zaradi tega, ker je hotel instradirati italijansko orožje iz Hirtenberga na Madžarsko namestu v Italijo

Kdaj je največ rojstev

Po neki statistiki dunajskega magistrata se je lansko in predlansko leto rodilo več nego polovica otrok med 23. uro in 11. predpoldne. Največje število rojstev leži v nočnih urah od 23. do 3. zjutraj.

Dvojčka z dvema očetoma

V Budimpešti je rodila neka devetnajstletna zasebna uradnica dvojčke. Po porodu je vložila dve tožbi za priznanje alimentov. V prvi tožbi zahteva vzdrževalnino od nekega ciganskega primasa, v drugi pa od nekega uradnika. Glede dvojčkov pravi, da sta pač prišla istočasno na svet, da je pa prvi črn kakor vran in v vsem podoben ciganskemu primasu, dočim je drugi plavolas in sivook kakor uradnik, ki ga smatra mlada mati za pravega otrokovega očeta.

Dekle postalo fant

Na budimpeštanski kirurški kliniki so izvedli zdravniki nenavadno operacijo. Operirali so neko 16letno dekle iz Banske Bistrice na Slovaškem. To dekle je že od rojstva kazalo znake hermafroditizma. Po operaciji se je operiranka spremenila v fanta. Pred operacijo je bilo dekle krasna mladenka in je imela na razpolago več snubcev.

Poln želodec, neredna vrenja v debelem črevesu, odebelelosti jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnobo v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna **»Franz Josefova« grenčica** in zmanjša naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, s **»Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Mihael de Montaigne

Danes je poteklo 400 let, od kar se je rodil Mihael de Montaigue, eden najbolj znanih francoskih filozofov. Študiral je pravo in je bil več let parlamentski svetnik v Bordeauxu. Bilo je v časih hugenotskih vojn. To in njegovo prirojeno nagnjenje k samoti mu nista mogla vzbujati posebnih simpatij do javnega delovanja. Tako se je l. 1570., po svoji poroki, precej odtegnil svetu in šel v svoj grad, kjer se je posvetil pisateljevanju. Do tega je prišel po smrti svojega prijatelja Etienna de

la Boëtie, ki mu je poveril izdajo svoje literarne ostaline. Tega prijatelja se Montaigue najlepše spominja v svoji razpravi »O prijateljstvu«.

Ta razprava je med najbolj karakterističnimi njegovimi spisi. V njej je našel lepe besede o prijateljstvu, zmernosti, morali, vse to v ljubeznivem slogu — a brez karakteristične francoske duhovitosti in strastvenosti. Montaigue sploh ni bil nobena revolucionarna duša, ki bi ostavljala v človeku trajen vtis. Učil se je pri antiki, od katere je prevzel svoj stoicizem in skepticizem. njena dionizična narava pa mu je ostala tuja. Širokost njegovega sloga, ki ga polni s citati, ga dela modernemu čitatelju brez okrajšave precej neužitnega. Tako se ga spominjamo danes pač samo še kot zgodovinske veličine.

Atentator v ječi

Zangara
italijanski atentator na Roosevelta, med zasliševanjem o zločinu

Letališče gori!

Na Rooseveltfieldu pri New Yorku je te dni nastal ogenj. Zgorela so tri letala in več lop. Škoda je znatna

Smrt v kinematografski peči

Tudi Madžari imajo svojega Kürtena

Približno pred mesecem dni je izginila v Szegedinu 16letna prostitutka Ilona Totova. Nihče ni vedel, kam je šla in kje je končala, kajti zmanjkala je tako nenadoma, da niso utegnili niti sumiti, kam bi se bila izgubila. Šele te dni so prišli stvari na sled. Neka sostanovalka Totove je srečala na cesti kinematografskega kurjača Kolomana Balinta, oženjenega dedca in očeta dveh otrok. Balint je povabil sostanovalko Totove k sebi in tam je ženska s strahom in grozo odkrila nekaj kosov obleke Totove, kar je takoj naznanila policiji.

Preiskava pri Balintu je imela nepričakovan uspeh. V peči kinematografskega podjetja, kjer je opravljal Balint službo, so našli zoglenele kosti človeškega telesa. Koloman Balint, proti kateremu se je nabralo polagoma mnogo obtežilnega gradiva, je naposled priznal krivdo. Dejal je najprej, da je Totovo ubil. Ob jutranjem svitu jo je pozval, naj se odpravi iz njegovega stanovanja. Tomu se je Totova uprla, zaradi česar jo je prijel za grlo ter jo zadavil, nato pa s kuhinjskim nožem razkosal njeno trupelo in ga sežgal v peči za centralno kurjavo.

Pri poznejšem zaslišavanju pa je zločinec spremenil izpoved. Dejal je, da sta z Ilono Totovo obhajala njen rojstni dan z vinom in gostijo. Totova se je pri tem tako napila, da je postala igračka v kurjačevi oblasti. Zločinski kurjač je nato vrgel Totovo živo v peč, kjer je zgorela. Komisija, ki si je ogledala peč v kinematografu, je potrdila, da je kaj takega popolnoma mogoče.

Koloman Balint je imel velik krog znank in se je z njimi često shajal. Nekatere so po obiskih pri njem izginile. Zdaj poizveduje policija natančno o dekletih, ki so jih videli v Balintovi družbi in se poslej niso več vrnile med ljudi. Domnevajo namreč, da so v Balintovi osebi odkrili madžarskega Kürtena.

Dortmundska vampirja

Schulte in Scheer
ustrahovalca dortmundskega prebivalstva, sta prišla pravici v roke

ANEKDOTA

»Pri mojem zadnjem potovanju po Afriki se mi je zgodilo, da mi je v najhujšem diru zletel komar v oči, izgubil sem oblast nad svojim avtom in sem zavozil z največjo brzino v neko drevo...«

»Strašno! Voz se je gotovo ves raztreščil?!«

»Nikakor ne! Drevo je bilo namreč gumijevo drevo.«

Vsak dan ena

»Dragi Rudi — čas je, da si daš ostriči lase.«

Marička Mejačeva je ležala že drugi dan. Bog pomagaj! Vlegla se je za celih dvanajst tednov prezgodaj.

Vrečo moke je Mejač pripeljal iz mlina. Marička jo je snela s samca in jo — sirota — taka — na plečih oprtiv nosila po strmih stopnicah na kaščo. Poldrugi mernik. In se ji je na pol pota stemnilo pred očmi. Noge so ji zaklecale in se zmotale. V križu jo je zbodlo s svežnjem šivank, zavrtelo se ji je v glavi v nenadni slabosti. — Vreča se je spolznila. Za njo je omahnila Marička. Pod stopnicami je omedlela in ko si je opomogla, jo je vreča s strašno pezo pritiskala čez život. Na njen krik je priletela soseda, vzdignila žakelj z dekleta in Maričko nalik težki culi odvedla v izbo in zložila v postelio.

Škofljančeva Anca, vaška modra žena, se je dva dni vrtela in sukala okrog nje, po sobi in kuhinji. Vrela kamelice, grela krpe in opeke — nič ni pomagalo. Prišel je zdravnik. Preiskal je bolnico, obrisal očala in stresel s sivo glavo.

»Sprešano! Mrtev porod.«

Dal je Marički na vodi nekakšnega prahu, odprl torbo s svojim orodjem, zavihal rokave in si v skledi tople vode skrbno opral roke

Dalje? Dalje se Marička ni spominjala ničesar več. Kakor iz črne večnosti je odprla svičeno težke trepalnice, vsa šibka in na smrt utrujena je jela s širokimi zenicami bloditi po sobi in vprašujoče tipati okrog sebe po postelji s prosojnimi prsti. Objokana Križanka ji je povedala, da je bil fantiček. »Ali ga je Bog poklical k sebi,« je dostavila v zadregi.

Marička se je nemo zabuljila v strop, s težavo premaknila glavo in vprašala medlo:

»Oče? Kje so oče?«

Škofljanka si je odvezovala umazani predpasnik: »K Andreju je odšel. Menda ni vino —« je rekla in skrivaj pomežiknila Križanki. Okrvavljeno krpo je vrgla v kot za posteljino končnico in Marički naravnala blazino.

»Pst!« je pritisnil zdravnik kazalec na usta in smehljaje pogledal Maričko. »Mene poslušajte in ubogajte!« je dejal. »Vse bo z božjo pomočjo dobro. Vse se bo popravilo, Marička. Ali zaspati mi ne smete — to veste tudi vi, Škofljančeva mati — mirni bodite in za sedaj ne govorite preveč!« Škofljanki je nekaj šepetaje zabičeval in naročeval. »Še pridem nocoj in jutri tudi,« je rekel Marički, pogladil jo z mehko dlanjo po obrazu, popravil si zlato obrobljena očala in se poslovil.

•

Jesenska noč je kraljevala nad vasjo. Noč v neskončnost visoka — v neizmernost široka. Z jasnimi zvezdami posuta. Z utripajočim pasom rimske ceste prepasana. Iz škednjev, parn in svisel je žarelo seno. S tepke pod Maričkinim oknom se je vrtinčilo v ohlajenih sapicah porjavelo listje.

Marička se je v kambri naslonila na oknico. Brnotov Francelj se je z vrtne strani nakomolčil med zadnja dva nageljčka, viseča v noč.

»Raše bi videla, kaj ne, Marička, da sploh nisem prišel. No, saj je tako zadnjikrat nocoj. Jutri zarana pojdem —«

»Francelj!«

»Mati in Micika, sestra, sta mi povezali popotnico. Težka bo, sta rekli. Res—« je govoril fant — »lahka mi. Ampak vse bi bilo, kakor je red, samo da mi ni pri srcu tako neizrečeno klaverno. — Zato sem prišel.«

»Zakaj se je vse to moralo napraviti takole—« je ihtela Marička in brisala solze v rokavce

»Kaj se bova pritoževala, Marička, in komu? Zastonj je. Bog je visoko in se ne zmeni več za naju. Menda res tudi on včasih zadremlje in ne vidi vsega. Dal je samo, da se je naklepičilo, kakor se je — in — konec —«

»Če bi se dalo popraviti, Francelj, ne veš, kaj vsega ne bi žrtvovala —«

»Kako so me žrli! Vsi po vrsti! Od domačih do fantinov in deklin in čeljustavih bab na vasi. Do kosti so me obrali. Bolelo je na ležišču in na delu, da sem z zobmi škripal. Kolikokrat mi je bilo, da bi bil za eno samo krivo besedo, za en sam pogled, ki me je osmodil izpod natuljenega klobuka, z nožem v rebra ali z ročico po glavi takega človeka, pa če bi me potlej za to potegnili na vešala. Oh! To je minilo. Umaknem se. Ono drugo — Marička — odnesem s seboj. Mogoče bom v svetu zatrl in zakopal to gadjo zalego, ki me mrcvari in pika v prsih. Kje v šumah, koder bom drvaril, ali pa pod zemljo v rudnikih. Doma nisem mogel niti z rokami v poslu, niti s pijačo v oštariji —«

Marička je z rokami zabrodila v Franceljeve lase in zaprosila: »Kaj mi boš odpustil, Francelj, revež ubogi? Boš mogel kdaj? Kasno je spoznanje.«

»Če bi ti ne bil odpustil že zdavnaj, Marička, misliš, da bi te bil klical nocoj? Če ni bil ta tvoj — tvoj greh — moja zasluga, tudi tvoja krivica ni bil. Onega pa —« Franclju se je zabliskalo v očeh in dlani so stisnile lonček z rožmarinom na oknu, da je zapokalo v členkih in je ilovnata posoda žalostno zahreščala — »z njim, ki je bil vsega — vsega kriv, sem se naravnal do dobrega!«

»Francelj — Za božjo voljo!«

»Kosti sem mu prerešetal po vseh božjih in zverinskih zapovedih. Tudi okopal sem ga v Strženu. Še dokler si ležala. Kjerkoli je dana in kjerkoli bo jutri — mrčes ostudni — tako kmalu mu ne bo udarilo v pamet, da bi spet s katero začel n storil ono, kar je s teboj. Nisem se mu skrival. Čakal sem ga in dočakal. S poštenim in odkritim obrazom. Brez slepomišenja in brez sleherne zahrbtnosti. In še na srce sem mu položil, naj me toži. Štebinov Janez je bil priča. Fantin se je krohotal, da so rebra šklepetala v njem od zadovoljstva.«

Marička si je potegnila fantovo glavo na prsi, da so mu razgreta lica toplo občutila ves drget in utripanje mladega telesa. Kakor Marija Magdalena pa je s solzami močila in brisala s prtičem dveh črnih kit.

»Francelj — Francelj — Bog mi bodi milostljiv —«

»Vse sem ti povedal, Marička,« je govoril Brnotov. »Samo nekaj še —.« Z obema rokama ji je privzdignil glavo, da so se ji zvezde utrinjale v očeh in solzah, in se ji je možato zagledal v obraz. »Grem! Prebolel bom — Moram! — Od mladih nog si bila moje dekle — Moja Marička — Še si! In ostala boš! Nisva še stara. Par let se bo brez koristi pogreznilo za naju oba — Vrnil se bom — Pozabilo se bo in zabrisalo na vasi — Če boš čakala — Marička — in boš pri volji — Takrat —«

»Francelj — Francelj«

»Ne jokaj, Marička — Na sebe in zdravje pazi —« je dejal in težko nadaljeval: »En nageljček s tvojega okna vzamem s seboj — Drugega shrani ti — Zbogom, Marička —!«

Vzpel se je, jo objel in poljubil na mokre oči in usta. Utrgal si je klinček in vršič rožmarina in se spustil s klade, ki je na njej stal. Pozdravil je z roko in izginil za oglom.

Marička je obvisela na oknu kakor zlomljen cvet. Bleda in bela v belih rokavcih. Besede mi bilo iz njenih ust. Samo pritajeno hropenje se je trgalo iz grla in prsti so grebli in rili po rožah na oknu.

Čes vas je šla noč. Jesenska noč. Široka in visoka. Z zvezdami posuta in z rimsko cesto prepasana. Pod lipo so prepevali fantinje:

»Kadar boš ti vandrat šel,
pridi mi povedat,
da ti bom pomagala
punkeljček navezat —«

Mračnega popoldneva, ko so zunaj tulili in žvižgali zimski vetrovi kakor podivjani peklenščki, je Mejačev Urban umiral

Zgrabilo ga je zavratno in nepričakovano, kakor nepričakovano in zavratno popade stekel pes.

V torek je iz Vreščaka vozil vino za Končanovega Andreica. Po suhem in lepem je odšel z doma, na povratku ga je zasegla vijavca. Snežena vijavica. Z dežjem in soliko in burjo pomešana. Grudnov pekel. Pretreslo in prepajtljalo ga je hujše od največje in najmočnejše vetrnice. Zledenel in okremenel se je opolnoči privlekel domov. Marička je spregla konje, postavila jih v

S P O R T

Otvoritev skakalnice v Lescah

Lesce niso hotele zaostati za ostalimi zimsko-sportnimi kraji Gorenjske ter so sklenili, da si tudi oni zgradijo smučarsko skakalnico. Agilni SK Lesce, ki vodi sportno gibanje v tem našem predkraju Bleda, se ni strašil ne truda ne stroškov, da zgradi toliko zaželjeno skakalno pripravo.

Smučarska skakalnica je bila otvorjena v nedeljo. Nad vso prireditvijo je prevzel pokroviteljstvo g. ban dravske banovine dr. Marušič, ki se je osebno s svojim tajnikom udeležil prireditve. Dalje so počastili blagoslovitev skakalnice sreski načelnik dr. Vidmar, župan g. Ažman, za JZSS Kobenter Fran, za GZSP župan z Jesenic g. Žabkar in mnogi drugi. G. minister n. r. Monorič in polkovnik Radović sta se opravičila. Blagoslovil je skakalnico župnik duhovni svetnik Avsec. Predsednik SK Lesce g. Pavel Olip je v svojem govoru poudarjal pomen smučarstva in zlasti skakalnega sporta za našo mladino. Za njim je g. ban dr. Marušič očrtal velike koristi, ki jih ima od smučarskega sporta ne samo naša mladina, temveč tudi tujski promet.

V zvezi z otvoritvijo nove skakalnice so se vršila razna smučarska tekmovanja. Že v soboto se je vršil tek na 18 km, pri katerem je startalo 32 tekmovalcev. V nedeljo so se vršili smučarski skoki, ki so pokazali, da je nova skakalnica zgrajena po vseh predpisih in da dopušča prav lepe skoke do 40 m

Rezultati v posameznih tekmovanjih so bili naslednji:

Tek na 18 km: 1. Klančnik Alojz (Dovje-Mojstrana) 1:10.23, 2. Smolej Franc (Bratstvo) 1:10.34, 3. Praprotnik Martin (Sokol Javorni-Koroška Bela) 1:15.23, 4. Koren Viktor (Svoboda, Jesenice) 1:17.59, 5. Prešern Franc (SK Lesce) 1:18.41, 6. Jenc Albert (Sokol Bled), 7. Vrečko Martin (SK Lesce), 8. Rabič Valentin (Dovje-Mojstrana), 9. Vovk Franc (Sokol Jesenice), 10. Rotar Franc (Ljubljana), 11. Sešelj Franc (Ljubljana), 12. Ravnik Franc (Sokol Radovljica), 13. Brejc Viliko (Begunje).

Tek na 18 km v kombinaciji: 1. Žen Jaka (Bohinj) 1:14.56, 2. Rabič Miha (Dovje-Mojstrana) 1:15.44, 3. Segovič Drago (Ljubljana) 1:16.21, 4. Baebler Leo (Ljubljana) 1:16.43, 5. Jakopič Avgust (Ljubljana) 1:16.56, 6. Odar Alojz (Bohinj), 7. Novšak Albin (Bohinj), 8. Podlipnik Janez (Bohinj), 9. Kozjek Karl (Bratstvo), 10. Prešern Franc II. (SK Lesce), 11. Smukavc Fric (S KLesce) 1:29.31.

MEDKLUBSA KOMBINIRANA TEKMA

Propagandni skoki v konkurenci: Praček Ciril, TK Skala (32,31.5) 131.4, Zupan Ivan, SK Bratstvo (27, 27.5) 128.6, Baebler Leo, Ljubljana (28, 28.5) 127, Žemva Lovro, Sokol, Gorje (28.5, 28.5) 125.1, Torkar Jože, SK Lesce (26, 26.5) 121.7, Prešern Franc, Lesce (24.5, 24) 113, Lakota Ciril, Mojstrana (25, 25.5) 112.6, Podlipnik Joža, Bohinj (21.5, 21) 107.8, Prešern Martin, Lesce (21, 21.5) 103.8, Eabič Maks, Mojstrana (20, 18) 100.9, Novak Jože ,TK Skala (29.5, 29.5, p.) 88.

Propagandni skoki izven konkurence: Smolej Vinko, Bratstvo (18, 21) 98.1, Ješe Joža, Lesce (26, 27.5, p.) 72.8, Rustja Ernest, Lesce (24, p., 21) 64.6, Vrhunc Vili, Lesce (21, 21, p.) 61.6.

Skoki v konkurenci: Šramel Bogo, Ljubljana (29.5. 31) 140.20, Praček Ciril, TK Skala (27, 28) 133.2, Palme Franc, Ljubljana (26, 26) 125.2, Novak Jože, TK Skala (23, 25) 120, Torkar Joža, SK Lesce (21, 23.5) 111.5, Aljančič Joža, Kranjska gora (18.5, 20.5) 98.5, Zupan Ivan, Bratstvo (24.5, 24, p.) 87.3, Jemc Franc, Bled (22, p., 19, p.) 32 izv.

Kombinirano tekmovanje: Novšak Albin, Bohinj (26.5, 27.5) 285.1, Baebler Leo, Ljubljana (26.5, 26.5) 281.9, Odar Alojz, Bohinj (22, 23.5) 270.2, Žen Jaka Bohinj (18, 18.5) 262.8, Pomlipnik Janez, Bohinj (22.5, 19.5) 251.8, Rabič Miha, Mojstrana (15.5, 18) 250.95, Kozjek Karl, Bratstvo (21.5. 22) 241.2, Prešern Franc, Lesce (19, 19.5) 232.5, Jakopič Avg., Ljubljana (21, p., 23, p.) 192, Skumavc Fric, Lesce (18, p., 18) 174.

Skokom je prisostvoval tudi norveški skakač Guttormsen, ki je skočil 33 in 35 metrov.

SK Lesce je treba čestitati, da je tako odlično prispeval k razvoju našega smučarskega sporta na Gorenjskem.

Smučarsko prvenstvo Zasavja se je odločilo v nedeljo na 18 km gorski progi Mrzlica—Kal—Knezdol — Planinska vas — Trbovlje. Tekmovanje je bilo v rokah smučarskega odseka SPD Trbovlje. Kdor pozna naš gorski teren in naše najboljše sodelavce, ki opravljajo težavno rudarsko delo, si lahko misli, da požrtvovalnost ni bila prazna fraza. Tekmovalci — 18 po številu — so že vsi v soboto dospeli v Dom na Mrzlici, kjer so prenočili brezplačno Ob 9. je odsmučil prvi, za njim po enominutnem odmoru ostali. Sneg je bil v višjih legah skorjast — trd. Na cilju je fungiral kot sodnik zastopnik LZZP g. dr. Kuhelj skupno s »smuškim štabom« Trbovelj in Zagorja. Najboljši čas je dosegel Zmrzlak Ivan (SPD Zagorje) v času 1:27.54 in s tem dosegel naslov prvaka Zasavja 1933. 2. Inkret Polo (Celje) 1:28.45. 3. Koritnik Dominik (SPD Trbovlje) 1:31.29, 4. Podjed Vinko (SPD Zagorje) 1:33.08, 5. Cestnik Vinko (SPD Trbovlje) 1:36.29, 6. Korošec Vekoslav (SPD Zagorje), 7. Knez Rudolf (Trbovlje), 8. Drmelj Vinko (Ljubljana), 9. Pisanski Janez (SPD Trbovlje), 10. Jazbec Henrik (SPD Trbovlje), 11. Plevčak Jože (SPD Trbovlje), 12. Balantin Jože (SPD Trbovlje), 13. Krajšek Jože (SPD Trbovlje). Pet tekmovalcev je izstopilo zaradi polomljenih smučk. V šoli Trbovlje II so bili vsi pogoščeni. Načelnik smučarskega odseka inž. Malovrh je s kratkim nagovorom izročil prvim štirim darila in diplome. Zagorjani so si za letos priborili kar dva kipa in bonasto plaketo. Celje je odneslo zlato plaketo, a Trboveljčani smo se zadovoljili s srebrno odliko. Darilo dr. Baumgartna ni bilo priznano nikomur, ker ni nihče vozil brez padca. Za to darilo bo smučarski odsek SPD ob ugodnih snežnih razmerah priredil še slalom tekmovanje.

Medklubsko tekmo v smuku za prehodni pokal tvrdke Ed. Glanzmann et And Gassner razpisuje Sportni klub Tržič za nedeljo 5 marca. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani člani JZSS. Tekmuje se po pravilih JZSS. vsak na lastno odgovornost prijave s prijavnino 10 Din sprejema do inkl 4. marca sportna trgovina R Stransky in predsednik g. Seljak Anton, Tržič. Žrebanje bo v nedeljo ob 10.30 v Zeleniški koči. Naknadne prijave pol ure pred žrebanjem proti dvojni prijavnini. Prvi trije tekmovalci prejmejo častna darila mestne občine Moštvo kluba, ki doseže po treh tekmovalcih najboljši čas prejme prehodni pokal. Start ob 12. tako, da imajo tekmovalci in gledalci še čas, da prisostvujejo tekmi, ker bodo na postaji na razpolago prevozna sredstva. Oskrbništvo koče na Zelenici je dalo prednost za prenočišča v soboto tekmovalcem in funkcionarjem ter zastopnikom saveza oziroma podsaveza. Klubi, ki pošljejo tekmovalce direktno na Zelenico (iz Žirovnice) naj to sporoče SKT. Snežne razmere so zelo ugodne in je pričakovati rekorden obisk in zelo napeto borbo. Vsa pojasnila daje SKT Tekmovalci vseh klubov iskreno vabljeni!

Občni zbor SK Jugoslavije v Celju se je vršil dne 20. t. m. Udeležilo se ga je preko 50 samih mladih fantov, zavednih sportnikov Po uvodnih besedah predsednika Žerovca so bila na dnevnem redu poročila odbornikov. Iz njih se razvidi dosti živahno delovanje kluba. Pri borbi za prvenstvo je v Ljubljani odnesla ping-pong sekcija celo prvo mesto med neverificiranimi klubi, v Zagrebu je pa le zaradi izostanka enega igralca imela manj uspeha Zanimanje za to panogo sporta je zelo veliko ter naraščaj mnogo obeta. Lahkoatletska sekcija je poslala nekaj članov na tekmovanje za prvenstvo Zasavja v Zagorje, kjer je g. Mirnik odnesel pokal vzlic močni konkurenci Zagrebčanov in Ljubljančanov. Pri domači tekmi na sportnem dnevu »Olimpa« so se sicer nekoliko slabše plasirali. Nogometna sekcija je pod vodstvom g. Jegrišnika odigrala prvenstvene tekme, nekaj prijateljskih ter treningtekem Zaradi močne konkurence se sicer ni mogla mnogo uveljaviti proti celjskim klubom, vendar je pokazala s svojim delom upravičenost obstoja še tretjega kluba v Celju. Pri volitvah je bil izvoljen deloma nov odbor z g. Korčetom na čelu. Sekcijski načelniki so ostali isti. Sklenilo se je zaprositi mestno občino za dodelitev sportnega prostora na Glaziji, kakor ga ima že SSK Celje.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). V sredo ob 15.30 redni cross trening na igrišču Brez izjeme Srakar, Ogrin, Hansi, Grad, Aleks, Fric, Kovačič, Perko, Slapničar in Jesenice naj se pripravijo na klubski country, ki bo v nedeljo 5. marca ob 11. dopoldne na našem igrišču.

Nogometna sekcija SK Ilirije. V sredo popoldne na igrišču obvezen trening prve skupine. V četrtek ob 18.30 obvezen sestanek v klubski sobi kavarne Evrope. Pridejo naj Malič, Rožič, Kervina, Francot, Dernik, Lombar, Glušič, Gogala, Černač, Rohaček, Dekleva, Koch, Kos, Zadel, Grintal, Žitnik II, Primožič, Hertner, Ladiha. Ob 19.30 seja sekcijskega načelstva v restavraciji Slon Vabljeni vsi odborniki.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Današnji trening odpade, prihodnji bo jutri od 18. dalje. Treninge naj posečajo vse igralke, ker se bliža prvenstvena sezona. Pridobivajte novih članic.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20 seja sekcijskega odbora pri Beliču. Na sejo se pozivajo Gašperlin, Zdešar, Gvardiančič, Martinšek, Mihelak, Pleš, Škrjanc, Mikluš, Dobravec Milko, Primer, Oblak ter vsi, ki nimajo režijske ali polovične vožnje po železnici. Kdor želi dobiti slike z gostovanja v Bjelovaru, naj se danes javi na seji. Opozarjajo se vsi igralci na redne vsakodnevne treninge na igrišču. V kratkem bodo prve tekme za pokal sportne zveze železničarskih klubov ter igra naše moštvo že v marcu dve tekmi s SK Železničarjem, Maribor.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Gledališki oder** vabi na svojo običajno pustno reduto danes zvečer ob pol 9. Svira Odeon-jazz. Konkurenca mask, afrikanski bar, izvrstna kapljica, jedača, vse preskrbljeno.

Iz Kamnika

ka— **Ukradeno marmelado so našli.** Poročali smo okrog božiča, da so trije nepridipravi, baje iz ljubljanske okolice, vlomili v skladišče tovarne gorčice in hranil »Eta« v Kamniku in odnesli okrog 49 kg marelične marmelade v dozah po 5 in po 1 kg. Pred kratkim so otroci pod Žalami, nasproti novemu kamniškemu postajališču, našli v eni izmed številnih skalnih duplin skrito marmelado. Tri velike in dve mali dozi marmelade v teži 15 kg so nepridipravi do tedaj že odnesli ostale doze pa so bile deloma nedotaknjene, deloma načete. V dveh so celo našli iz bukovega polena nerodno izrezane lesene žlice. Sumijo, da so za marmeladni zaklad vedeli nekateri fantalini, ki so se hodili v mraku sladkat v skrito duplino.

ka— **Boljševike so se šli.** Trije mladi brezposelniki so se v sredo popoldne javili v Stranjah pri Kamniku in obiskali nekatere hiše, v katerih so kar enostavno zahtevali, naj jim dajo to in ono, češ, da so brezposelni. V neki hiši so zahtevali pol litra žganja, pri nekem trafikantu pa cigarete. Ker jih ni hotel prostovoljno dati, so mu jih kar pobrali s police. Obiskali so tudi šolsko poslopje in vzeli s seboj nekaj otroških suknjičev in dežnikov. Orožniki so podjetne fantine izsledili in jih poučili, da tak boljševiški način ni v skladu z zakonom.

Iz Trbovelj

t— **Danes zvečer vsi na zabavni večer,** ki ga priredi Sokolski orkester v Sokolskem domu. Za zabavo in postrežbo je poskrbljeno. Vstopnina 5 Din. Čisti dobiček je namenjen za nabavo not. Dostojne maske dobrodošle.

Iz Zagorja

z— **Seja Prehranjevalnega odbora** je rešila pod predsedstvom g. Čobola več socialnih zadev. Odbor je sklenil, da se od zneska 10.000 Din, ki ga je prejel od centralnega odbora dravske banovine, nakaže 2000 Din kuhinji Kola Jugoslov. sester, katere že več časa dajejo revnim otrokom brezplačno opoldansko hrano. Sklenilo se je naročiti vagon koruze in izdati brezposelnim nakaznice za živila. V naprej se bodo delile brezposelne podpore samo stanujočim v občinah Zagorje, Ržišče in Kotredež in sicer po izvršeni kategorizaciji. Zaradi skupnega sodelovanja med Prehranjevalnim odborom in zagorsko občino se soglasno sklene, da občina daje direktive za vsa dela prejema denar in vodi vso upravo. Prehranjevalni odbor pa ima pravico predlagati način zaposlitve pri delu in določa višino mezde. Za brezposelne je poslala banska uprava 70.000 Din in ta znesek se bo uporabljal za javna dela, ki jih bodo brezposelni vršili. Prehranjevalnem odboru je brezplačno dal g. Weinberger dva lokala, za kar mu je odbor izrekel zahvalo.

Iz Ptuja

j— **Župan g. Jerše Ladislav** od četrtka do nedelje ne bo sprejemal strank, ker bo odsoten v Beogradu, kjer bo sprejet v avdijenco pri Nj Vel. kralju, kateremu izroči poklonitveno adreso.

Radio

Torek, 28. februarja

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura. Povest in šale (Manica Komanova). — 12.15: Radio kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, radio kvartet, borza. — 17.30: Kuplete poje g. Niko Slapar. — 18: Zabavni kotiček. — 18.30: Nemščina. — 19: Polhov gradec. — 20: Harmonika solo (g. Stanko). — 19.30: Veliki letalec Mac. Kobham. — 20.30: Kuplete poje g. Reš. — 21.15: Citraški trio krožka »Vesna«. — 22: Čas, poročila — 22.15: Salonski kvintet. — 23.15: Plošče.

Sreda, 29. februarja

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Angleška glasba na ploščah. — 18.30: Plošče. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Na pragu novejše glasbe (dr. A. Dolinar). — 20.30: Samospevi g. Marjana Rusa. — 21: Prenos iz »Zvezde«. — 22.15: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16.15: Prenos koncerta slepcev iz Zemuna. — 20: Godalni kvartet. — 20.40: Slušna igra. — 21.10: Arije in pesmi. — Orkester in ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Ruske pesmi. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.10: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 20.05: Koncert Češke filharmonije. — BRNO 20.05: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 18.25: Lahka godba. — 20.15: Večer komorne glasbe. — 22.15: Plošče. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Pevska ura. — 17: Popoldanski koncert. — 19.45: Orkestralen koncert. — 21.05: Igra. — 22.10: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.30: Program za Pepelnico. — 21: Brucknerjeva IX. simfonija. — 22.35: Koncert iz Londona. — KONIGSBERG 19.30: Plesni večer. — 21.15: Vojaška godba. — 22.30: Opere na ploščah. — MÜHLICKER 20: Orkestrl. koncert. — 21.25: Brahmsova komorna glasba. — 22.35: Nočni koncert iz Londona.

Repertoarji

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 28. ob 20.: Voda. Izven. Znižane cene.
Sreda, 1.: Zadoščenje, Gospa Cathleena. B.
Četrtek, 2.: Slava in nieni meščanji. A.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 28. ob 20. uri: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene.
Sreda, 1.: Blejski zvon, opereta. Red Sreda.
Četrtek, 2.: Baletni večer. C.

Premiere v drami. V prvi polovici meseca marca se uprizori francoska veseloigra »Dame z zelenimi klobuki« v režiji g. prof. Šesta. V drugi polovici marca pa pride v repertoar Shakespearejev »Hamlet« v novem prevodu Otona Župančiča ter v popolnoma novi režiji in inscenaciji režiserja g. Cirila Debevca. Tudi zasedba posameznih vlog je večinoma nova. Hamlet je brez dvoma najpriljubljenejše Shakespearejevo delo pri nas in prepričani smo, da bo vladalo za novi prevod in novo vprizoritev prav posebno zanimanje.

Slavnostna predstava v operi v proslavo rojstnega dne prezidenta Češkoslovaške republike g. dr. Masaryka bo v soboto, 4. marca. Vprizori se Dvořakova opera »Rusalka«. Predstava bo za red D. Seleži so od jutri dalje v predprodaji pri dnevni blagajni v operi. — Opera študira Saint-Saensovo veliko tridejansko opero »Samson in Dalila« ter Wagnerjevo opero »Parsifal«. Premiera opere »Samson in Dalila« bo v marcu. »Parsifal« pa pride na vrsto pred Veliko nočjo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Torek, 28.: Zaprto.
Sreda, 1.: Zaprto.
Četrtek, 2.: Bog maščevanja. B.

»**Faust**«, znana Gounodova opera, ki je stalno na repertoarju vseh gledališč ter jo odlikuje izredno melodiozna glasba in lep po Goethejevi pesnitvi posnet libreto, pride po 11. letih znova na mariborski oder. Režira kapelnik Herzog, sodeloval bo pomožen zbor in ojačen orkester.

Pozor izletniki!

Preden odhajate na hribe ali izlete, tako ob prihodu v Ljubljano, posetite našo, vsem znano **delikateso**

založeno z izbranimi izletniškimi specialitetami. Za točno postrežbo jamčimo.

F. R. Kovačič

Miklošičeva cesta 2932

EDINO s to znamko je **PRAVI**

G. S. D. R. P. E. W. Z.

PRIJATELJ GOSPODINJE,

ki prišteđi na kurivu do 60%
pospeši kuhanje za 30%
poveča toploto za 75%

Zastopstvo:

„JELODVOR", LJUBLJANA

Gosposvetska cesta 8

DVE KNJIGI ZA TRI KOVACE

Roman nepozabne lepote

PROKLETSTVO LJUBEZNI

dobite pri upravi „Slovenskega Naroda" za 30 Din (po pošti 35 Din)

Pozor, gostilničarji, restavraterji!

Bermet vino črnino iz Fruške gore nudi B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora, v sodih od 50 litrov naprej. To najboljše zdravilno vino je edinstveno na svetu. Odlikovano s prvimi nagradami. Brez Bermet vina Vaša gostilna ne bo napredovala. — Zahtevajte ponudbe od B. Marinkova, Sremski Karlovci, Fruška gora. 302

hlev in voz zrinila v vozarno.

»Lipovca mi skuhaj — z žganjem —« je zarežal na hčer, zmotovilil se v izbo, se za silo slekel in se skobacal pod odejo.

V sredo ga je zvezala postelja. V pljučih mu je brenčalo, glava se je neprestano zalivala s krvjo. Tistih par besedi, ki jih je včasi vrgel za Maričko, se je krpalo iz njega, kakor bi mlinske kamne na vrveh vlačil po zveriženih stopnicah na vaški stolp.

Hči je slutila nesrečo in jokala od hiše do hiše. Sosedje so svetovali to, sosede ono. Ti veščakovo, drugi domačo, on samo še cerkveno pomoč. Stari je z rezkimi in bodečimi zlogi odbijal vse skupaj. Ali pa molčal. Molčal zajedeno in zakrknjeno, da se je Marička, ki mu niti blizu ni smela — če se je samo pokazala na pragu, se je Mejač obrnil v zid in jo pognal z umazano besedo in kletvijo — pregibala in šibila v ubijajočem obupu.

V soboto popoldne se je dušil. Križan in Križanka sta bila pri njem. Žebrala sta očenaš za očenašem, litanije za litanijami in ga v redkih svetlih trenutkih Urbanovih prosila in rotila za Krišceve rane, naj dovoli, da pokličeta v izbo Maričko, klečečo pred durmi.

»Ne!« je siknil Mejač že v zadnjih krčih, ko je slišal hčerino ime Oči so se mu apneno prevračale v črnih obročih. Dvoje — troje povesem las se je valjalo po mrtvaškem znoju, ki mu je oblival voščeno čelo, se lepilo za štrleče obrvi in s koničastim nosom, z nakremženimi usti in mraza rožljajočimi zobmi spreminjalo posivelj obraz v strahotno spako. »N—ne! N—nikoli — več! — Z—z—zaprite — vra—ta!« je zaškrtal in s tako močjo sunil s koščeno lehtjo, da je skrčena pest trdo zadela ob muzico poleg postelje.

Kmalu potem sta Križanova užgala svečo in Marički odprla vrata na stežaj —

»Psi! Vragi neusmiljeni! Brezsrčni! Niti tega mi niso prihranili! V vsej nesreči še to! Sram jih bodi v dno duše! Podleži! Podleži brezčutni!«

Marička si je pod pokrivačem grizla nohte in si mašila ušesa. Zarila je glavo v blazine in plakala, da je postelja ječala pod njo.

Noč s pustnega torka na pepelnično sredo.

Marička je v predpustu obsedela. Seveda! Kdo bi — pri taki — s pušeljcem za klobukom potrkal in jo odnesel s seboj? — Vaški fantinje so ji vlekli ploh. Njihove fantovske pravice so neomejene. Njih maščevanje neizprosno. Železne posode, s kamenjem v trebuhih in na žico privezane, so grmele in bobnele okrog Mejačeve hiše strašnejše od groma v poletnih nevihtah. Za čas je prenehalo. Zatem se ponovilo še močnejše, še besnejše. Pa zdaj in zdaj treščilo po vežnih durih da je Marička zastokala: »Iz tečajev jih snemo — Zverine! Zverine! —« In v grmenje in oglušujoče pritrkavanje železnih balonov se je mešalo presunljivo mijavkanje, lajanje, zalezanje in zavijanje mladih norcev.

Prestalo je kakor odrezano. Sodba, pod vaško lipo izrečena, se je pod Mejačeve Maričke oknom izvršila. Fantovski pravdi je bilo zadoščeno. Le sled polglasnega dogovarjanja in smeha je še prihajal tam od vežnih vrat. Udarilo je s kladivom pa žeblju. Trikrat — Štirikrat — Potem je vse utihnilo. Nekoliko minut kasneje je zaropotalo in zatreskalo nižje v ulici pri Knapovi Lojzki.

Marička se je pognala s postelje. V temi je nataknila copate in se splazila v vežo. Previdno je odsunila zapah in z nemalim trudom snela z vrat slamnatega moža, ki so ji ga bili na nje pribili fantje — — —

★

Poletja so kosila pomladi. Jeseni so pobirale poletja. Same se lomile v zimah —

Leto za letom je drvelo čez vas. Vozilo se v nevzdržljivi naglici na vozu, z večno enako vprego zapreženem. Na vozu z večno — večno se vrtečimi, mehko in spolzko podmazanimi kolesi. Na vozu brez zavore. Vozilo se leto za letom in se brez semnja in svatovščin pogrezalo v brezdanje, nikoli polne prepade Časa. Leto za letom. Po gladki cesti. V gladko izvoženih kolesnicah — —

Svet je prostran —

Brnotov Franceli je ostal nekje v njem. Nihče ne ve povedati, kje. Ali ga je zasulo v rudnikih? Ali ga je v gozdovih pod seboj pokopalo padajoče drevo? Morda ga je v fabrikah zmečkalo in razmesarilo kolesje in jermene jeklenih strojev? Morda je ostal v vojskah? Morda je — siromašen pastirček iz povesti — srečal v deveti deželi bogato in lepo kraljično, se oženil z njo, prevzel se in pozabil na domačo vas? Kdo bi povedal? Brnotovka je mrtva že več kot četrt veka. Micika, sestra ni. Bog zna, koliko pozvedovala za njim: mož, otroci in grunt niso majhne skrbi —

Marička — —?

Na trgu pod lipo goduje Kurent — —

»Naprej! V Knapovo ulico!« zakriče norci in maškare »Po vasi naprej!«

Reka pustnih bedakov in njihovih trabantov se s trga vsuje na desno po klancu navzdol. Vsuje se in zroji pred Marinim oknom.

Mara visi med oknicami. Maha z rokami. Brani se. Oteplje se.

»Kakopak!« si ne more pomagati. »Vsem bom dajala. Nimam kokoši, ki bi mi nesle cekine. Drobiž ste mi pobrali, vragi prismuknjeni! — Plešite! — Le plešite! — Vi, medvedje medvedasti! Le neslanosti nikar ! — V cerkev jutri! Na pepelnico! — Kaj se vas res ne bom otresla? — Daj, pokaži se, baba! — Lepa si, lepa! Košata! Aha! Štimana si vsa! Vidim! — Boš jedla bobe? In flancovte? — Prinesem — Prinesem! — Ne, pila ne bom! Kar nosiš brozgo v čutari — Brinovček? Je! Iz vodnjaka — Šavra šavrasta! — «

Mara se iztrga vsiljivcem, ki tišče na okno. Z omare popade rešeto s cvrtjem in bobi.

»Na! Tu imaš! In tebi tudi dam — Vam vsem! Vsem! Nate! Vzemite! Bo dosti?« hiti in deli iz prgišč. Maškare se prerivajo in muzajo — Jemljo — Vriskaje hite in beže dalje po ulici — —

Mara počasi zapira okno. S pisano zaveso otira roso na šipah. Zasuče se in premišljeno postavi rešeto nazaj na omaro. In se oči preselijo na mizo.

»Poštaina! Kdaj zgotovim ? Ura je pet! Kako sem se zamudila — In to vse zaradi njih — !«

Vsede se nazaj za hrastovo mizo. Pehar s prebrancem si položi v naročje. Zajame v kup pred seboj — — —

Br. 1250. 2915

Oglas

za nabavku avtomobilske spreme.

Avto komanda Ministarstva vojske i mornarice na dan 9. marta 1933 god. izvršiće direktnu nabavku putem prikupljanja ponuda raznog električarskog materijala i opreme za traktore »Austro-Dajmler« M. 17.

Uslovi za ovu nabavku mogu se videti i kupiti svakoga radnog dana u kancelariji Štaba auto komande Ministarstva vojske i mornarice Beograd, a videti u Štabu auto komande u Petrovaradinu, Sarajevu, Skoplju, Zagrebu i Nišu.

Iz kancelarije Štaba auto komande Ministarstva vojske i mornarice,
23. februara 1933 od.

W. MECKAUER: 2

Hana išče poti

Roman.

I. POGLAVJE

Ko se je umila, je šla v obednico, kjer je sedela vsa rodbina za mizo in pila kavo. Spet je postalo Hani nekam mraz okoli srca. Wolfgang Herrig je imel kavni vrč pred seboj in si je vsaki dve minuti iznova nalil skodelico. Z nožem si je rezal velike kose kruha, ki jih je debelo oblagal z mezgo. Seveda ni bilo prav, a Hana si ni mogla kaj, da ne bi bila zbadljivo pripomnila, kako globoko tišči Wolfgang nos v skodelico. Rekel ni ničesar, a Liza, ki ga je dobro poznala, je videla, kako ga je grizlo. Izkušala ga je spraviti v boljšo voljo in pripravila Barbaro, da je povedala pesmico, katere se je bila naučila; toda mala se je nekajkrat spotaknila, tako da tudi to sredstvo ni dosti zaleglo. Služkinja je prinesla pismo, ki ga je bil pismonoša pravkar oddal. Novica ni bila dobra. Wolfgangova mati je bila obolela in spravili so jo bili v bolnišnico. Imela je kronično mrzlico in zdravniki še niso bili mogli dognati izhodišča bolezni. Wolfgangov obraz je mahoma upadel; prebledel in zardel je nekajkrat zaporedoma, nato je pa zdajci skočil pokoncu, si prinesel iz kuhinje vina in ga zvrnil tri kozarce kar zaporedoma. Liza je bila zelo žalostna. Treba mu je bilo še povedati, da pride drevi dr. Schröter, ki mu je bil zoprn, čeprav sam ni vedel, zakaj. A podoba je bilo, da mu bo danes vsako raztresenje dobro došlo. Materi, ki je živela z očetom in ostalima dvema otrokoma v majhnem vzhodnopruskem mestecu, tako in tako ni mogel pomagati.

Dr. Schröter je prišel natanko ob osmih. Miza je bila dokaj slovesno pogrnjena, in topla večerja jim je minila v precej dobrem razpoloženju.

Dr. Schröter je bil čisto drugačen, nego si ga je predstavljala Hana: mož okoli štiridesetih let, zelo negovan, dobro oblečen in popolnoma stvaren. Kdo ve zakaj je mislila, da se bo pokazal čenčača in ženskarja stare sorte; a motila se je. Proti Lizi se je vedel z nežno obzirnostjo, ki je presegala gostovo dolžnost do gospodinje; to je pa delal tako nevsiljivo in ljubeznivo, da je bilo Hani žal, da ga je spoznala šele zdaj, ko je bilo videti, da so se baš davi spletle med sestro in njim vezi, ki jih ni hotela brezobzirno raztrgati. A konec koncev je bila Liza omožena, imela je milo dekletce, dom in oporo — zakaj ne bi stopila nekoliko v ozadje? In tako je jela uporabljati vsa sredstva ženske zapeljivosti. Vedla se je malone tako, kakor da bi ga bila ona povabila; podajala je doktorju jedila in steklenice s pivom, ga silila, naj še vzame sira, prinesla, ko so pojedli, cigarete in liker, in se zibala v bokih, ko je šla po sobi. Nato so sedli k mizici pri oknu. Hana se je pogreznila v svoj klubnjak, iztegnila prekrižane noge precej daleč od sebe, si prižgala cigareto in zapeljivo pogledovala doktorja. Njena igra je bila uspešna. Podoba je bilo, kakor da bi jo bil šele zdaj opazil; obračal se je največ k njej in kmalu spravil pogovor na svojo obljubo, da ji bo pomagal.

»Veste kaj, milostiva,« je rekel, ko so nekaj časa razpravljali o raznih možnostih; »dajte, pridite jutri ali kadar utegnete k meni v pisarno, da se o vsem podrobno razgovoriva. Povedali mi boste, kaj najbolje znate in kaj bi najrajši delali. Ni dvoma, da se bo našel položaj, kakršnega potrebujete.«

Liza ga je ošinila z naglim pogledom, ki ga pa menda ni opazil. A važni del večera je bil očividno minil; mahoma je nastopila občna ravnodušnost in utrujenost, drug se je ogibal pogledati drugega, in ko je dr. Schröter kmalu vstal, rekoč, da ima jutri za rana opravke in mora zdaj res domov, mu ni nihče prigovarjal, naj še ostane. Nekaj minut po njegovem odhodu je bil že po vsej hiši najglobiji mir.

Drugo jutro je bilo videti to nesoglasje pozabljeno. Liza je že zgodaj prišla k Hani, ki je spala z Barbaro v dnevni sobi, ter ji prinesla podnos s kavo in pecivom. Ko je Hana zagledala gosto, doma pripravljeno mezgo, se je nehote spomnila včerajšnje malice in jo naglo porinila od sebe. Barbara je bila tudi že vstala; prišla je k tetini postelji in ji jela pripovedovati vse mogoče važne reči. Hana jo je dražila, dekletce se je smejalo in vriskalo.

»Nu, bodimo zdaj nekoliko pametni,« je čez nekaj časa izpregovorila Liza. »Kakšne namene imaš danes? Ali boš še počivala, ali misliš že kaj ukreniti, da dobiš službo?«

Hana je nezaupljivo pogledala sestro. »Ali si se me naveličala?« je vprašal njen pogled. A Liza je očividno čakala odgovora. Zato se je Hana nekam malomarno zleknila po blazinah in odvrnila:

»Sklenila sem, da pojdem že danes k dr. Schröterju. Mislim, da je to najvažnejša pot. Če mi on dobi službo, je vse nadaljnje dirjanje odveč. Posedanje v mestni posredovalnici in drugih takih zavodih jemlje človeku pogum, zaleže pa malo.«

»A v svojem starem plašču ne moreš iti, to sem že včeraj opazila. Najprej ga je treba korenito osnažiti in zlikati. Z Berto bova to že opravili, le danes ni mogoče, ker imava perilo. Morda oblečeš moj kožuhovinasti plašč?« je rekla Liza. »Napravi se zalo, kolikor se le moreš; dr. Schröter opaža take malenkosti bolj od vsakega drugega moža.«

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najeme«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Fino perilo
žensko, moško, pižame in posteljnina se sprejema v šivanje izdelovanje v Sp. Šiški, Černetova štev. 28. 6570-3

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Inteligentna gdč.
z znanjem srb.-hrvatskega in francoskega jezika, išče mesto odgojiteljice. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 6354-2

Pisarn. volonterka
z enoletno upravno prakso, stara 20 let, sprejme pisarniško mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Skromna in poštena«. 6231-2

Stavbeni praktik
v vseh stavbenih panogah išče zaposlitve pri večjem stavbenem podjetju. Cenj. ponudbe pod »Stavbeni praktik 1780« na oglasni oddelek »Jutra«. 6324-2

Knjigovodinja bilancistka
v vseh trgovskih poslih verzirana, samostojna moč, išče primerne zaposlitve. Cenj. ponudbe pod »Zanesljiva moč 22« na oglasni oddelek »Jutra«. 6323-2

Prodajalka
mešane stroke, pridna in poštena, vešča tudi nekoliko nemščine, želi premeniti mesto. Ponudbe pod značko »135« na podružnico Jutra na Jesenicah. 6108-2

Gospodična
pridna in poštena, išče dobro mesto natakarice. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vestna moč« 6519-2

Slaščičar. pomočnik
išče nameščenje — tudi za sezono, event. pristopi kot kompanjon. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prvovrstna moč«. 6569-2

Mlad pek. pomočnik
želi kamorkoli premeniti službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mlad in marljiv«. 6576-2

Uradnik
z večletno prakso v lesni stroki, vešč vseh pisarniških kakor tudi zunanjih del, išče primerne zaposlitve. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6366-2

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Dekleta
dobre risarke, z znanjem žen. roč. dela, zaposlim po kratki praksi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6169-1

Rezbarja
ki bi prevzel delo na dom ali rezbarskega pomočnika ki je vajen rezbati male figurice, sprejme Drago Višnar, Jesenice. 6525-1

Zakonski par
ki bi opravljal posel hišnika, išče Sokolsko društvo na Jesenicah. 6527-1

Inteligentno dekle
boljše in mlajše, sprejmem k 1½ leta staremu otroku ter za pomaganje pri hišnih delih. — Tista, ki želi stalno mesto blizu Zagreba, naj pošlje ponudbo na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Stalno«. 6509-1

4 mizar. pomočnike
z večletno prakso v pohištvenem mizarstvu, sprejmem. Prednost imajo vešči furniranja in politiranja. Takojšnje ponudbe na naslov: Fabrika Štofa, Paraćin, Moravska banovina. 6530-1

Vajenci(ke)

Pek. vajenca
po dogovoru sprejme Pavlin Franc, Dobrava-Vintgar 6526-44

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Lepa pisalna miza
moderna, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 6425-6

Žarnice
najcenejše in najboljše, na drobno in debelo dobite pri Elektrofonski družbi, Krekov trg št. 10/II. Istotam tudi najcenejši gramofoni in plošče. 104-6

Fotoaparat
9 × 12, znamke »Vilar«, optika 1:6.8, prodam ali zamenjam za film 6 × 9 iste optike. Bregant, Zasip-Bled. 6324-6

Kavne mešanice
iz lastne pražarne, mleta kava po želji tudi za turško, na električen mlin, vedno sveže pripravljena, kakor tudi mak in mleti orehi v špeceriji F. R. Kovačič, Miklošičeva cesta št. 5. 6027-6

2 omari in 2 postelji
(rabljeno) poceni naprodaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6348-6

Registrir. blagajno in pisalni stroj
prodamo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 6560-6

Polenovke
nova partija dospela. Velike in male ribe. V zalogi tudi vedno namočena. Dostavljam po želji na dom, event. tudi s pošto. Priporoča se delikatesa F. K. Kovačič, Miklošičeva cesta — palača pokojninskega zavoda. 6572-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo
Harley Davidson zamenjam za drugo motorno kolo s prikolico. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 6338-10

Tovorni avto
»Laurin« 2000 kg, samo do srede za 4000 Din naprodaj na Ižanski cesti 142. 6551-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Kdor posodi 1000 Din
v hranilni knjižici, dobi takoj 200 Din v gotovini, knjižico pa vrnjeno čez en mesec z istim zneskom kot jo je posodil, ne da bi kdo kaj dvignil. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nujno rabim«. 6423-16

Za vloge in knjižice
denarnih zavodov prodam krasne stavbne parcele pri kolodvoru Dev. Marije v Polju. Pojasnila daje Jože Seme, Tržič, Metova 1. 5978-16

Družabnika
z 200.000 Din, ki bi vodil komercijelne posle, sprejmem v dobičkanosno podjetje. Zajamčeno se kapital podvoji tekom enega leta. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Podvojeno«. 6565-16

Posojila podeljuje
»Zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Sprejme poverjenike 75-16

Zamenjam
hranilne knjižice Kmetske posojilnice ljubljanske s knjižicami Mestne hranilnice ljubljanske. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zamenjava«. 6557-16

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

11 kom. traverz
7 m dolgih, profil 24—28, ali železniške šine iste dolgosti, kupi Bogataj Ivan, Gorenja vas št. 24 nad Škofjo Loko. 6515-7

Pisalni stroj
»Erika«, star, rabljen, kupi Omnia, Dunajska c. 36. 6541-7

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Radi preselitve
prodam ali oddam v najem svojo hišo s 1. aprilom. Inž. A. Štebi, Rožna dolina, cesta X štev. 6. Na ogled vsak dan med 14. in 15., razen nedelje. 5483-20

Štiristanovanj. hišo
za Bežigradom, zamenjam za trgovsko ali gostilničarsko hišo v Ljubljani. — Kosmati donos letno 38.000 Din. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »400.000«. 6068-20

Dvostanovanj. hišo
novo, na Glincah proda Šimkovec, Ljubljana, Tržaška cesta 26. Potrebno 60.000 Din. 6542-20

Hiša
novozidana, tristanovanjska pri Stadionu naprodaj. — Kupnina se lahko poravna z vlogo. Realitetna pisarna Grašek Jože, Ljubljana — Masarykova 12. 6549-20

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovino s peskom
vpeljano z vsem inventarjem prodam. — Pojasnila daje Franzot, vinotoč, Frankopanska štev. 26. 6069-19

Lokal
z inventarjem, za manufakturno trgovino, v središču Ljubljane poceni oddam. — Istotam se tudi odda cela zaloga manufakturnega blaga v komisijo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Komisija«. 6176-19

Brivski lokal
z inventarjem ali brez odda Kotnik, Jenkova ul. 3. 6538-19

Gostilno
dobro idočo, na prometni točki v industrijskem kraju oddam ugodno na račun mladima in podjetnima zakoncema. Potrebno 10.000 Din. Ponudbe na lastnika Alojz Vasic, gostilničar, Zabukovca pri Žalcu. 6518-19

Lokal
za trgovino, pisarno ali privatno oddam takoj ali pozneje. Nasl. D. Rovšek, Kolodvorska ul. 35/I 6562-19

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14) Trgovski oglasi 1 Din

Domača kuhinja
priznano dobra, v centru mesta sprejme še 2—3 stalne abonente. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6521-14

Več gospodov in gospodičen
sprejmem na dobro domačo hrano blizu Tabora. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6573-14

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Najugodnejši nakup pohištva!
Pleskane spalnice 2000 Din
pleskane omare 400 „
pleskane postelje 200 „
kompletne kuhinje 950 „
Imam veliko izbiro vsako vrstnega modernega pohištva po najnižjih cenah
Andlovic, stroj. mizarstvo, Komenskega ulica št. 34. 5223-12

Mahagoni jedilnico
starinsko, zelo lepo, obstoječo iz mize, 8 stolov, kredence in 2 vitrin, ugodno prodam. Dalje je naprodaj: starinska miza za salon, komoda, pisalna miza, kompletna kuhinja, čisto nova, garderoba, omara iz smrekovega lesa in 2 čisto novi pirotski preprogi 1.90 × 2 in 2 × 3. Vpraša in ogleda se v Radovljici št. 80. 6510-12

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Lov občine Trata
v Poljanski dolini, se bo dajal v zakup za dobo 5 let dne 1. marca t. l. ob 10. uri pri Sreski izpostavi v Škofji Loki. Ljubitelji lova se vabijo. 6514-17

Pekarno
vzamem takoj v najem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6522-17

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Trisob. stanovanje
s pritiklinami oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6520-21

Solnčno stanovanje
dvo- in trisobno, s kabinetom, kopalnico in plinom oddam takoj in s 1. majem Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5989-21

Stanovanje
2 velikih in 1 manjše sobe z vsem komfortom oddam na Vrtači št. 4. 6543-21

Lepo stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin oddam v Zg. Šiški št. 182 — Špančeva. 6561-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
eno- ali dvosobno, če mogoče z vrtom, najraje v Krakovem ali Trnovem, išče zakonski par za takoj Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Nujno rabim«. 6422-21/a

Dvosob. stanovanje
event. s kopalnico, v središču mesta išče mlad zakonski par. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj 22«. 6127-21/a

Suho stanovanje
solnčno, dvosobno ali enosobno s kabinetom in kuhinjo išče boljša tričlanska družina. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 6347-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Kabinet v vili
suh, zračen, na Mirju poceni oddam solidni in stalni osebi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 5167-23

Solnčno sobo
oddam 2 osebama z ali brez oskrbe. Istotam sprejmem tudi sostanovalca. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6574-23

Sobico
v bližini glavne pošte oddam takoj mirni gospodični. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6575-23

Sobo
prijazno opremljeno, s posebnim vhodom in elektriko, zelo zračno in čisto, s hrano, ozir. vso oskrbo nudim gospodični ali gospodu zelo poceni! Naslov v oglasnem oddelku Jutra 6162-23

Sobo
s hrano ali brez oddam dvema gospodoma poleg dramskega gledališča. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6046-23

Lepo solnčno sobo
s separatnim vhodom s stopnjic, z eno ali dvema posteljama, blizu opere oddam s 1. marcem. — Ogledati v Knafljevi ulici št. 13/II. 5955-23

Lepo sobo
v bližini sodišča, proti nizki najemnini oddam boljši stalno nameščeni osebi. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6533-23

Sobo
z dvema in eno posteljo ter separiranim vhodom oddam na Sv. Petra c. 81 6529-23

Sobo oddam
v vili blizu bolnice, onkraj novega mostu nasproti Leoniščn. Separiran vhod vodovod, elektrika. Cena zmerna. Na Kodeljevo 13. 6532-23

Sobo v centru
oddam 1 ali 2 osebama. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6537-23

Separirano sobo
lepo opremljeno, event. s souporabo klavirja in telefona takoj oddam v vili pod Rožnikom. Večna pot št. 14. 6534-23

Opremljeno sobo
z razgledom na cesto, blizu kolodvora takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6539-23

Opremljeno sobico
s kuhinjo oddam eni osebi Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6545-23

Opremljeno sobo
zračno, z elektriko, odda stalni osebi Tavčar, Karlovška cesta 15/II. levo. 6550-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, v središču mesta poceni odda Roch, Mestni trg št. 5/II. 6552-23

Sobo
lepo opremljeno, svetlo in zračno, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 6553-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom oddam v Podlimbarski ulici št. 34 6555-23

Opremljeno sobo
s souporabo kopalnice, v sredini mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6547-23

Akademika
sprejmem z vso oskrbo ali samo z zajtrkom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 6540-23

Sobe
za eno, dve in tri osebe, s posebnim vhodom, elektriko, hrano in vso oskrbo za 500 Din mesečno takoj oddam na Sv. Jakoba trgu št. 5. 6544-23

Lepo, veliko sobo
na Mestnem trgu štev. 9/I opremljeno, ugodno oddam eni ali dvema solidnima in snažnima gospodičnama 6546-23

Parketirano sobo
v centru mesta takoj oddam eni ali dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6559-23

Preprosto sobico
poceni oddam v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6567-23

Na stanovanje
sprejmem preprosto gospodično, event. tudi s hrano na Poljanski cesti 31 — podstr. 6571-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Tiho pričakovanje
Čakam! Prosim naslov! — »Ima nas«. 6507-24

Selbsttäuschung nein — Frotzlerei?
Boli! Obvestilo nedobljeno. Naslov znan. Pišite! 6511-24

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Na pustni torek velika maškarada
v vseh prostorih gostilne Frankopanski dvor (Reininghaus). Ples, šaljiva pošta, prosta zabava, izvrstna vina in jedila. Vstop prost. — Odprto do 2. ure. 6536-18

Danes pa vsi na krofe
in dobro kapljico v restavracijo Gorenjski kolodvor. Vabi Frigl. 6568-18

Halo! Halo!
Danes, na pustni večer velika domača zabava v Šiški pri »Amerikanki«. — Vljudno vabi vse goste Amerikanka. 6564-18

Na pustni torek
dne 28. februarja ponovna
domača zabava pri »Napoleonu«
na Tržaški cesti štev. 4 z godbo, kjer se bo nudilo vsem prijateljem dobre kapljice pristno štajersko in dolenjsko vino, kakor tudi izbrana jedila. Kdor si želi živahne zabave, naj se zanesljivo odzove prijaznemu vabilu. Za obilen poset se najtopleje priporoča Anica Videmšek-Šamnic. 6554-18

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Pletilni stroj
100 cm, 12 st., dobro ohranjen, kupim proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Industrija«. 6427-29

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Trajno ondulacijo
z »Nama« aparatom, poljubna frizura 80 Din. Salon Hutar, Trbovlje št. II/72. 6529

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Iščem Franca Maroha
pekovskega pomočnika, naj se takoj javi. Kdor izve za naslov, dobi nagrado 200 Din. Berlinger Maks, Sv. Jurij ob Ščavnici. 6276-31

Preklic
Nisem plačnik nobenih dolgov, ki bi jih napravila moja žena Antonija. Franc Pustavrh, Ruše. 6513-31

Člani »Vzajemne pomoči«
naj se s polico zglase pri bivšem glavnem zaupniku, kjer dobijo brezplačen nasvet. Pismeno z znamko za odgovor. Crešnar, Maribor, Koroška štev. 40/I. 6563-31

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Sodna dražba premičnin
pisalnih strojev, računskih strojev, rezanega lesa, pisalne mize, avtomobila in drugih stvari se vrši dne 1. marca ob 15. uri v Kolezijski ulici št. 7. 6500-32

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Zobotrebce
v snopičih brez škatel kupim vsako količino. Sprejmem zanesljive zbiralce. Ponudbe z vzorci na A. Martek, Beograd, Vrazova 26. 2891

RAZUMNA ŽENA BO RABILA

PORENAL CREME GOLD
ki zaradi svoje izredne kakovosti čisti, hrani, osvežuje in polepšava vašo polt na nedosegljiv način, a se uporablja običajno zvečer.

PORENAL CREME (SUHA)
je zaradi svoje izredne finosti in nežnosti najidealnejša podlaga pudru in varuje obraz pred slabimi vremenskimi vplivi. Cena tubi Porenal Creme Gold ali suhe Din 18.

POUDRE PORENAL
je zadnja pridobitev moderne kozmetike tudi z uporabo

FLORIA ROUGE-A,
ki se dobiva v prekrasnih barvah in daje vašemu licu dovršeno lep in negovan izgled. Cena škatlici pudra Din 24.—, Floria Rougeu Din 14.—. Dobiva se v drogerijah in parfumerijah ali pošlje po pošti: Nobilior parfumerija Zagreb, Ilica 34, Jelačićev trg 15

1. avgusta oddamo

stanovanje

z vsem komfortom, obsegajoče celo prvo nadstropje. Pripravno posebno za zdravnika, odvetnika ali drugo podjetje. Ponudbe pod šifro »Miklošičeva cesta« na oglasni oddelek »Jutra«. 2933

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

217.

Ko je Jane vse prebrala, je mirno vrnila obledelo pisanje Tarzanu. Mnogo vsebine mu je bilo že znane. Clayton je opisoval, kako se je vrnil v zavetje in pogrešil Jane, in kako ga je tedaj pograbil brezmejen obup. Pripovedoval je o svojem jalovem iskanju po džungli. A edini uspeh je bil ta, da je privabil leva Numo.

Žrebanje v drž. razr. loteriji

Dne 24. februarja so bili izžrebani naslednji dobitki:

2.000 Din št.: 37 074.
1.000 Din št.: 4.465, 10.876, 22.721, 22.757, 23.441, 35.524, 37.033, 62.209, 65.305, 65.324, 65.332, 65.379, 73.303, 73.364, 84.434, 84.491.

Dne 25. februarja so bili izžrebani naslednji dobitki:

20.000 Din št.: 49.258, 89.671.
10.000 Din št.: 9.935, 25.560, 45.899, 47.188, 64.326, 80.273.
8.000 Din št.: 2.575, 11.869, 18.698 20.236, 21.385, 21.512, 28.831, 29.861, 32.749, 38.186, 47.802, 54.779, 65.890, 79.285, 82.809, 89.200, 98.770.
6.000 Din št.: 20.990, 24.677, 38.741, 47.248, 53.063, 53.705, 56.444, 95.183.
5.000 Din št.: 2.309, 8.204, 11.933, 20.256, 25.051, 25.725, 53.813, 54.166, 54.288, 65.831, 66.692, 75.764, 78.564, 86.950, 91.535.
2.000 Din št.: 10.895, 35.592, 58.330.
1.000 Din št.: 4.431, 4.436, 4.446, 4.484, 4.495, 5.991, 22.776, 23.463, 35.521, 35.541, 35.559, 35.591, 37.001, 45.773, 45.788, 51.553, 51.581, 51.586, 58.310, 58.319, 58.353, 58.370, 62.228, 62.234, 65.326, 65.395, 73.358, 84.408, 84.477, 88.256.

Zaradi telefonskega sprejemanja ne jamčimo za točnost številk. Žrebanje se bo vršilo vsak dan do 27. t. m. Komur bo srečka izžrebana za majhen dobitek, mu jo bomo na željo zamenjali za še neizžrebano srečko, tako da bo mogel igranje nadaljevati na visoke dobitke. Zamenjavali bomo le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk razpoložljivih. Manjše dobitke bomo objavljali naknadno.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.